ECCLESIASTICUS

The Wisdom of Jesus the Son of Sirach



CAPÍTULO 1

1 Siracpa Churin Jesuspa yachayninmanta ñawpaq rimay. Kamachikuy simiwan, profetakunawan, hinallataq huk runakunaq purisqankuwan, askha hatun imaymanakunatan qowaranchis, chaykunamantan Israel runakunaqa allinpaq qhawarisqa kanan yachasqankumanta, yachayniyoq kasqankumantawan. chaymantaqa manan ñawinchaq runakunallachu paykuna kikinku yachaysapa kananku, aswanpas yachay munaqkunapas hawa kaqkunata allinta yanapayta atinkuman, rimaspapas qelqaspapas: hatun taytay Jesus, kamachikuy simita leenanpaq askhata qokushaqtin , profetakunapas, ñawpaq taytanchiskunaq huk qelqankunatapas, chaypi allin yuyayta chaskispa, pay kikinmanpas aysasqa karqan yachaymanta yachaymantawan imatapas qelqananpaq; Chaypaqmi yachayta munaqkunapas, chaykunaman vicioyoq kaqkunapas, kamachikuy simiman hina kawsaspa aswan askhata gananankupaq. Chayraykun valekuykichis, allinpaq qhawarispa leenaykichispaq, hinallataq pampachawanaykichispaq, chay simikunataqa pisichashasunman hinan, chaykunata t'ikranaykupaq kallpachakusqaykuman hina. Hebreo simipi rimasqa, huk simiman t'ikrakusqapas manan kaqlla kallpayoqchu kikin rimayninkupi rimasqa kanku. Egiptoman pusaq chunka chunka wata hamushaqtiy, Euergetes rey kashaqtin, chaypi huk tiempo qhepakuspaymi, mana pisi yachayniyoq librota tarirqani, chaymi aswan allinpaq qhawarirqani chayta t'ikranaypaq kallpachakunaypaq, kallpachakunaypaqpas. chay espaciopi hatun qhawayta, yachaywan ima librota tukuchinanpaq, paykunapaqpas churananpaq, mana reqsisqa suyupi yachayta munanku, ñawpaqtaraq kamachikuyman hina kawsanankupaq costumbrekunapi wakichisqa kaspanku. Tukuy yachayqa Señormantan hamun, wiñaypaqtaqmi paywan kashan.

2 ¿Pitaq yupanman lamar-qochaq rit'inta, para sut'ukunata, wiñay-wiñay p'unchawkunatapas?

3 ¿Pitaq yachanman hanaq pachaq altonta, kay pachaq anchonta, ukhunta, yachaytapas?

4 Yachayqa tukuy imamanta ñawpaqtaraqmi kamasqa karqan, allin yuyayniyoq kaypas wiñaypaqmi kamasqa karqan.

5 Ancha alto Diospa siminqa yachaypa pukyunmi. Paypa ñanninkunapas wiñaypaq kamachikuykunan.

6 ¿Pimanmi yachaypa saphinta rikuchirqan? Icha, ¿pitaq yachaysapa yuyaychasqankunata reqsirqan?

7 ¿Pimantaq yachayniyoq kay yachayqa sut'inchasqa karqan? hinaspa, ¿pitaq entienderqan hatun experiencianta?

8 Huk yachayniyoqmi, ancha manchakunapaqmi, Señor Diosmi tiyananpi tiyashan.

9 Paytan kamarqan, rikuspataq yuparqan, tukuy ruwasqanmanpas hich'aykuran.

10 Paypa qokuyninman hinan llapa runawan kashan, munakuqkunamanmi qorqan.

11 Señor Diosta manchakuyqa hatunchaymi, hatunchaymi, kusikuymi, kusikuy coronataqmi.

12 Señorta manchakuyqa sonqotan kusichin, kusikuyta, kusikuyta, unay kawsaytawan qon.

13 Pipas Señor Diosta manchakuqqa, qhepapiqa allinmi kanqa, wañupusqan p'unchaypin allin qhawarisqa kanqa.

14 Wiraqochata manchakuyqa yachaypa qallariyninmi.

15 Runakunawan kuska wiñaypaq teqsitan sayarichin, mirayninkuwan kuskataqmi kawsanqa.

16 Wiraqochata manchakuyqa yachaywanmi hunt'aykushan, rurunkunawantaqmi runakunata hunt'achin.

17 Llapa wasinkutan hunt'achin munay kaqkunawan, huñusqakunatapas tarpusqanwanmi hunt'achin.

18 Señor Diosta manchakuyqa yachaypa coronan, thak kawsayta, allin qhali kayta ima wiñachin. Chay iskayninmi Diospa qokuynin, chaymi payta munakuqkunaq kusikuyninkuta hatunyachin.

19 Yachayniyoq kayqa allin yachayniyoq kayta, allin yuyayniyoq kay yachaytapas parachin, payta hap'iq runakunata hatunchan.

20 Yachaypa saphinqa Señorta manchakuymi, k'allmakunapas unay kawsayniyoqmi.

21 Señor Diosta manchakuyqa huchakunatan qarqon, maypichus kashan chaypiqa phiñakuytan kutirichin.

22 Phiñakuq runaqa manan chaninpaqchu qhawarisqa kanman; Phiñakuyninpa kuyuriyninmi chinkachisqa kanqa.

23 Pacienciayoq runaqa huk tiempon llik'ikunqa, qhepamantaq kusikuyqa wiñanqa.

24 Rimasqankunatan huk tiempo pakanqa, askha runakunaq siminpas yachayninta willanqa.

25 Yachaymanta rikch'anachiykunaqa yachaypa qhapaq kayninkunapin kashan, Dios sonqo kaymi ichaqa huchasapapaqqa millay.

26 Yachayta munaspaykiqa kamachikuykunata hunt'ay, Señor Diosmi qosunki.

27 Señorta manchakuyqa yachayniyoq kaymi, yachachikuymi, iñiypas llamp'u sonqo kaypas kusikunmi.

28 Wakcha kashaspaqa ama Señor Diosta manchakuychu, amataq iskay sonqowan payman hamuychu.

29 Ama runakunaq qayllanpiqa iskay uya kaychu, imachus rimasqaykitapas allinta qhawariy.

30 Ama hatunchakuychu, ama urmaykuspa almaykiman p'enqay apamunki, chhaynapin Dios pakasqa yachayniykikunata tarispa, huñunakuy chawpiman wikch'upusunki, mana cheqaqtachu Wiraqocha manchakuyman hamusqaykirayku, aswanpas sonqoykiman hamusqaykirayku q'otuywan hunt'a kashan.

CAPÍTULO 2

1 Churiy, Señor Diosta serviq hamunki chayqa, almaykita wateqaykunapaq wakichiy.

2 Sonqoykita allinchay, sapa kutilla aguantay, amataq llakiy tiempopiqa apuraychu.

3 Payman k'askakuy, amataq ripuychu, qhepa p'utuypi wiñasqa kanaykipaq.

4 Imapas qanman apamusqa kaqtinqa kusikuywan hap'iy, pacienciakuytaq pisi qhapaq kayman t'ikrakuqtiyki.

5 Qoriqa ninapi ch'uyanchasqan, allin qhawarisqa runakunataq sasachakuy hornopi.

6 Paypi iñiy, paymi yanapasunki. Allinta ñanniykita ordenay, paypitaq confiay.

7 Qankuna Señor Diosta manchakuqkuna, khuyapayakuyninta suyaychis. Amataq huk ladoman riychischu, ama urmankichischu, nispa.

8 Qankuna Señorta manchakuqkuna, paypi iñiychis. Premioykichispas manan tukunqachu.

9 Qankuna Señorta manchakuqkuna, suyakuychis allin kawsayta, wiñaypaq kusikuyta khuyapayakuytawan.

10 Ñawpa miraykunata qhawariychis, hinaspa qhawariychis. ¿hayk'aqllapas pipas Señorpi hap'ipakurqanchu, hinaspataq p'enqasqa karqan? icha,

¿pillapas manchakuypichu kasharqan, hinaspa saqerparirqanchu? ¿Pitataq hayk'aqllapas pisicharqan, payta waqyakuqta?
11 Wiraqochaqa hunt'an khuyapayakuq, khuyapayakuq, pacienciakuq, ancha khuyapayakuq, huchakunata pampachaq, ñak'ariy tiempopipas qespichiq.
12 ¡Ay kachun manchakuq sonqokuna, pisi kallpa makikuna, iskay ñanninta puriq huchasapakunapas!
13 ¡Ay, pisi kallpayoq runamanta! mana iñisqanrayku; chayraykun mana defiendesqachu kanqa.
14 ¡Ay, mana pacienciayoq runakunamanta! ¿Imatataq ruwankichik Wiraqocha watukamusuqtiykichik?
15 Wiraqochata manchakuqkunaqa manan Simin Qelqata kasukunqakuchu; Payta munakuqkunapas ñanninkunatan waqaychanqaku.
16 Señor Diosta manchakuqkunaqa allin kaqtan maskhanqaku, payta kusichinankupaq. Payta munakuqkunapas Kamachikuy Simiwan hunt'asqa kanqaku.
17 Señor Diosta manchakuqkunaqa sonqonkutan preparanqaku, almankutataq huch'uyaykunqaku.
18 Nirqanku: —Señor Diospa makinmanmi urmaykusaqku, manan runakunaq makinmanchu.

CAPÍTULO 3

1 Wawaykuna, taytaykichista uyariwaychis, chaymanta ruwaychis allinlla kanaykichispaq.
2 Wiraqochaqa taytatan hatuncharqan wawankuna patapi, mamanpas churikunata kamachin.
3 Pipas taytanta hatunchaqqa huchankunata pampachananpaqmi.
4 Mamanta hatunchaqqa, qhapaq kayta huñuq hinan.
5 Pipas taytanta hatunchaqqa kikin wawankunawanmi kusikunqa. Mañakuyninta ruwaqtinñataqmi uyarisqa kanqa, nispa.
6 Taytanta jatunchaqqa unayta kawsanqa. Wiraqochata kasukuqqa mamanpaq sonqochakuqmi kanqa.
7 Señor Diosta manchakuqqa taytanta hatunchanqa, tayta-mamantapas servinqa patronninta hina.
8 Taytaykita mamaykitapas rimayniykipi, ruwasqaykipipas hatunchay, paykunamanta samincha qanman hamunanpaq.
9 Yayaq saminchayninmi wawankunaq wasinta takyachin; Mamaq ñakasqanmi ichaqa teqsikunata saphichan.
10 Ama hatunchakuychu taytaykita p'enqaypi. Taytaykiq p'enqasqanqa manan qanpaq hatunchasqachu, nispa.
11 Runaq hatunchayninqa taytanpa hatunchasqa kayninmantan hamun. Mana respetasqa mamaqa wawakunapaqqa k'amiymi.
12 Wawallay, taytaykita yanapay, kawsashaqtinqa ama llakichiychu.
13 Paypa yuyaynin pisiyaqtinqa, pacienciakuychis. Tukuy kallpaykiwan kashaspaykiqa ama pisichaychu, nispa.
14 Taytaykiq allinyachisqanqa manan qonqasqachu kanqa, huchakunaq rantinpitaqmi yapasqa kanqa kallpachasunaykipaq.
15 Ñak'arisqayki p'unchaypin yuyarisqa kanqa. huchaykikunapas chullupunqa, sumaq q'oñi tiempopi hielo hina.
16 Taytanta saqerpariqqa Dios contra rimaq runa hinan. Pipas mamanta phiñachiqqa, Diospa ñakasqanmi.
17 Wawallay, llamp'u sonqowan ruwayniykita ruway. Chhaynapin allin qhawarisqa runaq munakusqan kanki.
18 Aswan hatun kaspaykiqa, aswan huch'uyyaykukuqmi kanki, Señor Diospa ñawpaqenpi munakusqanmi kanki.
19 Askha runakunan alto cheqaspi kashanku, allin reqsisqataqmi kankupas, pakasqa yachaykunan ichaqa sut'inchasqa kanku llamp'u sonqo runakunaman.
20 Señor Diospa atiyninqa ancha hatunmi, pisichasqa runakunaq hatunchasqan.
21 Ama maskhaychu qanpaq sinchi sasa kaqkunata, ama maskhaychu kallpaykimanta aswan allin kaqkunata.
22 Kamachisqasuykichista ichaqa, respetowan yuyaykuychis, manan necesariochu pakallapi kaqkunata ñawiykiwan rikunaykichispaq.
23 Ama yanqa ruwaykunapi yachayta munaychu, runakunaq entiendesqanmantaqa aswan askhatan willasunkiku.
24 Askha runakunan yanqa yuyaykusqankuwan engañasqa kashanku. millay iskayrayaytaq taripayninkuta urmachirqan.
25 Mana ñawiyoq kaspaqa k'anchaytan pisichanki, ama yachayniyoq kasqaykita niychu.
26 K'ullu sonqoqa qhepamanmi mana allinpi tukupunqa; Peligrota munakuqtaq chaypi wañunqa.
27 K'ullu sonqoqa llakikuykunawanmi q'episqa kanqa; Millay runataqmi huchata hucha pataman huñunqa.
28 Hatunchakuqkunata muchuchiypiqa manan ima hampipas kanchu; Paypi millay yuraqa saphichasqañan.
29 Allin yuyayniyoq runaq sonqon entiendenqa huk rikch'anachiy simita. hinaspa uyariq rinriqa yachaysapa runapa munayninmi.
30 Yakuqa nina rawraytam wañuchinqa; Limosnataq hucha pampachayta ruwan.
31 Allin kutimuykunata kutichiq runaqa, kay qhepaman imachus hamunanmantan yuyarin; Urmaykuspanmi huk samapakuqta tarinqa, nispa.

CAPÍTULO 4

1 Waway, ama wakchakunata q'otuychu, amataq wakcha ñawikunata unayta suyachiychu.
2 Ama yarqasqa almataqa llakichiychu; amayá pitapas piñachiychikchu, ñakarisqanpiqa.
3 P'akisqa sonqomanqa ama astawan llakichiychischu. Amataq pisichikuqman qoychu.
4 Ama ñak'ariq runakunaq rogakuynintaqa wikch'uychischu; amataq wakcha runamantaqa uyaykita t'aqaychu, nispa.
5 Ama wakchamanta ñawiykita t'aqaychu, amataq paymanqa ñakasunaykipaqqa qoychu.
6 Sichuq sonqonpi k'arak sonqowan ñakasunki chayqa, payta kamaq runan mañakusqanta uyarisunki.
7 Huñunakuypa munakuyninta hap'iy, hinaspa hatun runaman k'umuykukuy.
8 Ama llakichikuychu wakcha runaman rinriykita k'umuykukuspa, llamp'u sonqowan payman amistadwan kutichiyqa.
9 Mana allin ñak'ariqtaqa sarunchakuqpa makinmanta qespichiy. Juzgaypi tiyashaspapas ama pisi kallpayaychu, nispa.
10 Mana tayta-mamakunapaq tayta hina kay, mamankuq qosanpa rantinpi, chhaynapin Ancha Hatun Diospa churin hina kanki, paytaq mamaykimanta aswanta munakusunki.
11 Yachayniyoq kayqa wawankunatan hatunchan, maskhaqkunatataq hap'in.

12 Pipas payta munakuqqa kawsaytan munakun. temprano payta maskhaqkunapas kusikuywanmi hunt'aykunqaku.
13 Payta hap'iqmi hatunchasqa kayta chaskinqa. Maymanpas haykuqtintaq Wiraqocha saminchanqa.
14 Payta serviqkunaqa ch'uya Diostan servinqaku, payta munakuqkunatapas Señormi munakun.
15 Pipas payta uyariqqa nacionkunatan juzganqa, payta uyariqtaq mana imamanta manchakuspa tiyanqa.
16 Pipas payman entregakun chayqa, herenciatan chaskinqa. Hinan mirayninkuna payta hap'ikapunqa.
17 Qallariypiqa qhelli ñankunapin paywan purinqa, manchachikuspa manchachikunqa, wanachiywantaq ñak'arichinqa, almanpi confianankama, kamachikuyninkunaman hina pruebananpaq.
18 Hinaqtinmi payqa derecho ñanninta kutipunqa, hinaspan sonqochanqa, pakasqa yachayninkunatataq willanqa.
19 Ichaqa pantaspaqa saqerparispanmi wañuyman qopunqa.
20 Kallpanchakuychis, mana allinkunamantapas cuidakuychis; Ama p'enqakuychu almaykimanta rimaspaqa.
21 Huchata apamuq p'enqaymi kan. P'enqaymi kan, chaytaq hatunchay, khuyapayakuy ima.
22 Ama pitapas almayki contraqa chaskiychu, ama piqpa respetasqanpas urmachisunkichu.
23 Allinta ruwanaykipaq kaqtinqa ama rimaychu, amataq yachayniykita pakaychu sumaq kayninpi.
24 Rimaywanmi yachayqa reqsisqa kanqa, qallu simiwantaq yachayqa.
25 Amapuni cheqaq kaqpa contranpi rimaychischu. Aswanpas p'enqay kay mana yachayniyki pantasqaykimanta.
26 Ama p'enqakuychu huchaykikunata willanaykipaq. hinaspa ama mayu purinanta kallpawanchu.
27 Ama mana yuyayniyoq runaq kamachisqan runaman tukupuychu. amataq atiyniyoqpa runanta chaskiychischu.
28 Wañuykama cheqaq-kayta kallpachakuy, Señor Diosmi qanrayku maqanakunqa.
29 Ama apuraychu rimayniykipi, ruwayniykikunapipas q'ewiy, mana allin ruwaychu.
30 Ama wasiykipi leon hinachu kay, amataq sirvienteykikuna ukhupipas phiñakuychu.
31 Ama makiykita haywarisqa kachun, kutichipunayki kaqtinpas.

CAPÍTULO 5

1 Ama sonqoykita churaychu kapuqniykikunapi; amataq niychu: Kawsayniypaqmi aypani, nispa.
2 Ama yuyayniykita, kallpaykitapas qatikuychu, sonqoykiq ñanninkunapi purinaykipaq.
3 Amataq niychischu: ¿Pitaq ruwasqaymanta hark'awanman? Señor Diosmi hatunchakusqaykimanta vengakunqa, nispa.
4 Ama niychischu: Huchallikuni, ima mana allintaq pasawaran? Señor Diosqa pacienciayoqmi, manan hayk'aqpas kacharisunkichu.
5 Pampachaymantaqa, ama manchakuspa huchata huchaman yapaychischu.
6 Ama niychu khuyapayakuyninqa hatunmi; Payqa thakmi kanqa askha huchaykunarayku, khuyapayakuypas phiñakuypas paymantan hamun, phiñakuyninpas huchasapakunapin kashan.
7 Ama qhepakuychischu Señorman kutirikuychis, amataq p'unchay-p'unchay t'aqakuychischu, qonqayllamantan Señor Diospa phiñakuynin lloqsimunqa, mana manchakuspataq chinkapunki, vengakuy p'unchaypitaq chinkapunki.
8 Ama sonqoykita churaychu mana chaninpi tarisqa kapuqniykikunapiqa, mana allin p'unchaypiqa manan allinniykipaqchu kanqa.
9 Ama tukuy wayrawan wayrachikuychu, amataq tukuy ñankunaman riychu, iskay qalluyoq huchasapa runapas chhaynatan ruwan.
10 Allin yuyayniykipi allin takyasqa kay. simiykipas kaqlla kachun.
11 Usqhaylla uyariychis; kawsayniykitaq sonqomanta kachun; hinaspa pacienciawan kutichiy.
12 Allin yuyayniyoq kaspaqa runamasiykiman kutichiy. mana chayqa, makiykita simiykiman churay.
13 Hatunchasqa, p'enqay ima rimashan, runaq qallunqa urmasqanmi.
14 Ama ch'aqwaq nispa niychu, amataq qalluykiwan puñuychu, millay p'enqaymi suwapaqqa, iskay qalluqpas millay huchachasqa.
15 Ama imamantapas mana yachaqchu kay hatun asuntopipas nitaq juch'uy asuntopipas.

CAPÍTULO 6

1 Amistadpa rantinpi ama enemigoman tukupuychu; Chaywanmi mana allin sutita, p'enqay, k'amiytapas chaskinki, chhaynallataqmi iskay simiyoq huchasapapas.
2 Ama kikiykiq sonqoykiq yuyaykusqaykiwanqa hatunchakuychu. almayki sapallan chinkaq toro hina mana llik'isqa kananpaq.
3 Raphiykikunatan mikhunki, ruruykitapas chinkachinki, ch'aki sach'a hinataq saqepunki.
4 Millay runaqa ch'usaqyachinqa, awqankunata pisichaspa.
5 Miski rimayqa amigokunatan mirachinqa, allin rimaq simipas sumaq napaykuytan yapanqa.
6 Askha runakunawan thakpi kaychis, chaywanpas waranqamanta huk consejerolla kaychis.
7 Amigoykita tariyta munaspaqa, ñawpaqta pruebay, amataq apurayllachu payta yupaychay.
8 Pipas pay kikinpa amigonmi, ñak'arisqayki p'unchaypiqa manan qhepanqachu.
9 Kanmi huk amigo, paymi cheqninakuyman kutirispa, ch'aqwayman tukupuspa, k'amiyniykita reparanqa.
10 Yapamanta, wakin amigoykiqa mesapi compañeron, ñak'arisqayki p'unchaypipas manan qhepakunqachu.
11 Allin kawsayniykipin ichaqa qan hina kanqa, kamachiykikunatapas mana manchakuspan.
12 Pisichasqa kanki chayqa, contraykipin kanqa, uyaykimantataq pakakunqa.
13 Awqaykikunamanta t'aqakuy, amigoykikunatapas cuidakuy.
14 Hunt'aq amigoqa sinchi hark'akuqmi, chhayna runata tariqqa qhapaq kaytan tarirqan.
15 Manan imapas hunt'aq amigotaqa atipanmanchu, ancha allin kayninpas mana chaniyoqmi.
16 Hunt'aq amigoqa kawsay hampi; Señor Diosta manchakuqkunan payta tarinqaku.
17 Pipas Señorta manchakuqqa allintan amiganqa, runamasinpas imayna kasqanman hinan kanqa.
18 Wawallay, wayna kasqaykimantapacha yachachikuyta huñuy, chhaynapin yachayta tarinki machuyanaykikama.

19 Yapuq tarpuq hina hamuy, allin rurunkunata suyay, manan anchatachu llank'anki, aswanpas rurunkunatan usqhaylla mikhunki.
20 Mana yachayniyoqkunapaqqa sinchi mana allinpaqmi qhawarin, mana entiendeq runaqa manan paywanqa qhepanqachu.
21 Chay warmiqa pruebapaq hatun rumi hinan pay patapi puñunqa. manaraq unayña kashaqtintaq paymanta wikch'upunqa.
22 Yachayqa sutinman hinan, manataqmi askha runakunamanchu reqsichikun.
23 Waway, uyariy, yuyaychasqayta chaskiy, amataq yuyaychasqayta mana munaychu.
24 Chakiykikunata wasanman wisq'ay, kunkaykitataq cadenanman.
25 Hombroykita k'umuykukuspa apakuy, amataq watasqa kasqanwan llakichikuychu.
26 Tukuy sonqoykiwan payman hamuy, tukuy atiyniykiwantaq ñanninta waqaychay.
27 Maskhay, maskhay, hinan reqsichisunki, hap'ispaykipas ama ripuychu.
28 Qhepamanmi samayninta tarinki, chaymi kusikuyniykiman tukupunqa.
29 Hinan wasankuna allin hark'akusunki, cadenankunapas hatun p'acha hina kanqa.
30 Paypa hawanpiqa qorimanta adorno kashan, wasanpas morado cordonmi.
31 Sumaq p'achata hina p'achakunki, kusikuy coronata hinataq muyuykunki.
32 Churiy, munaspaqa yachachisqa kanki, yuyayniykita hunt'akuspaqa allin yuyayniyoqmi kanki.
33 Uyariyta munaspaqa allin yuyayniyoqmi kanki, ninriykitapas k'umuykukuspaqa yachayniyoqmi kanki.
34 Askha kurak runakuna ukhupi sayaychis. Yachayniyoqmanpas k'askakuychis, nispa.
35 Diospa tukuy sonqonwan uyariychis. Amayá entiendeymanta rikch'anachiy simikuna ayqesunkichu, nispa.
36 Pipas allin yuyayniyoq runata rikunki chayqa, payman asuykamuy, hinaspa chakiyki punkunpa gradasninta wischuy.
37 Wiraqochaq kamachikuyninkunapi yuyayniyki kachun, kamachikuyninkunapitaq sapa kuti yuyaymanay, paymi sonqoykita takyachisunki, munasqaykiman hinataq yachayta qosunki.

CAPÍTULO 7

1 Ama ima mana allintapas ruwaychu, chhaynaqa manan ima mana allinpas hamusunkichu.
2 Mana chanin runakunamanta t'aqakuy, mana allin ruwaqtaq qanmanta t'aqakunqa.
3 Churilláy, ama tarpuychu mana chanin q'ochukunapi, manataq qanchis kutitachu cosechanki.
4 Ama Señor Diosta maskhaychischu, amataq reypa tiyanantapas maskhaychischu.
5 Ama Señor Diospa ñawpaqenpi chaninchakuychu. Amataq reypa ñawpaqenpi yachayniykimanta alabakuychu.
6 Ama juez kayta maskhaychischu, mana allin ruwaykunata mana qechuyta atispaqa. Mana hayk'aqllapas atiyniyoq runaq runanta manchakunkichu, chanin kayniykipi urmachiyta, nispa.
7 Ama huk llaqtapi askha runakunaq contranpi huchallikuychu, chhaynapin ama runakuna ukhupi wikch'uykunkichu.
8 Ama huk huchata huk huchaman wataychischu; Hukllamanta mana muchuchisqachu kanki, nispa.
9 Ama niychu: Diosqa askha ofrendaykunata qhawanqa, Ancha Hatun Diosman haywaptiyqa chaskinqan, nispa.
10 Mañakuyniykita ruwaspaqa ama pisi kallpayaychu, amataq limosna qoytapas qonqaychu.
11 Ama pitapas asikuychischu almanpa k'arak sonqonwan pisichaspaqa, kanmi huch'uyyaykukuq hatunchakuqpas.
12 Ama wawqeyki contra llullakuyta yuyaykuychu. amataq amigoykimanpas chay hinataqa ruwaychu.
13 Ama llullakuychischu, chay costumbreqa manan allinchu.
14 Askha kurak runakunaq chawpinpiqa ama askha simikunata rimaychu, Diosmanta mañakushaspapas ama rimapayaychu.
15 Ama cheqnikuychischu llank'anata, nitaq chakra llank'aytapas, chaykunataqa Ancha Hatun Kamachiqmi churarqan.
16 Ama askha huchasapakunaq chawpinpi yupakuychu, aswanpas yuyariy phiñakuyqa manan unaytachu qhepanqa.
17 Anchata huch'uyyaykukuy, millay runakunaq vengakuyninqa ninawan kurukunawanmi.
18 Ama amigoykita ima allinpaqpas cambiaychu. nitaq Ofir llaqtapi qorimanta hunt'aq wawqechu.
19 Amayá yachayniyoq allin warmitaqa saqeychu, qorimanta aswan sumaq sonqon.
20 Kamachiykiqa cheqaqtapunin llank'ashan chayqa, ama mana allintaqa valekuychu, nitaq qanrayku tukuy sonqowan llank'aq runatapas.
21 Almaykiqa allin kamachita munakuchun, amataq q'otuchikuychu.
22 ¿Uywakuna kanchu? paykunata qhaway, allinniykipaq kaqtinqa, qanwan waqaychay, nispa.
23 ¿Wawaykunayoqchu kanki? paykunata yachachiy, wayna kasqankumantapacha kunkankuta k'umuykukuy.
24 ¿Qankuna ususikunayoqchu kankichis? Cuerponkuta cuidakuy, amataq paykunamanqa kusikuychu, nispa.
25 Ususiykiwan casarakuy, chhaynapin qanpas hatun huchata ruwanki.
26 ¿Yuyayniykiman hinachu warmiyoq kanki? Ama saqeychu, ichaqa ama k'anchay warmiman qokuychu.
27 Tukuy sonqoykiwan taytaykita yupaychay, ama mamaykiq llakikuyninta qonqaychu.
28 Yuyariy paykunamanta nacesqaykita; ¿Imaynataq qanpaq ruwasqankuta paykunaman kutichipuwaq?
29 Tukuy almaykiwan Señor Diosta manchakuy, sacerdotekunatapas respetay.
30 Tukuy kallpaykiwan kamaqniykita munakuy, amataq serviqninkunata saqeychu.
31 Señor Diosta manchakuychis, sacerdotetapas hatunchaychis. Kamachisqaykiman hinataq payman qoy. Ñawpaq kaq ruru sacrificiota, hucha sacrificiota, hombrokunata, ch'uyanchanapaq sacrificiotapas, ch'uya kaqkunamanta ñawpaq rurukunatapas.
32 Wakchakunaman makiykita haywariy, saminchayniyki hunt'asqa kananpaq.
33 Sapanka kawsaq runakunaq ñawpaqenpin qokuyqa khuyapayakuyniyoq. wañusqakunapaqtaq ama hap'inkuchu.
34 Ama waqaqkunawanqa waqaychischu, waqaqkunawanpas waqaychischu.

35 Ama q'ewiychu onqosqakunata watukamunaykipaq, chhaynapin munakusunki.
36 Imatapas hap'ispaykiqa, tukukuy p'unchawta yuyariy, manataqmi hayk'aqpas mana allintaqa ruwankichu.

CAPÍTULO 8

1 Ama kallpasapa runawanqa ch'aqwaychu', ama paypa makinman urmaykunkichu.
2 Ama qhapaq runawanqa ch'aqwaychu, ama llumpay llasaqyasunkiman, qoriqa askha runakunatan ch'usaqyachirqan, reykunaq sonqontataq q'ewirqan.
3 Ama qallu hunt'a runawanqa ch'aqwaychischu, amataq ninapi yantakunata huñuychischu.
4 Ama q'otukuq runawanqa burlakuychu, ñawpaq taytaykikuna ama p'enqaypi kanankupaq.
5 Ama huchamanta t'aqakuq runataqa k'amiychischu, aswanpas yuyariychis llapanchis muchuchisqa kasqanchista.
6 Ama runataqa pisichaychu yuyaqña kashaspaqa, wakinninchispas machuyapunchismi.
7 Ama kusikuychu aswan hatun awqayki wañupusqanmanta, aswanpas yuyariy llapanchis wañusqanchista.
8 Ama yachayniyoq runakunaq rimasqankuta pisichaychu, aswanpas paykunaq rimayninkunata reqsikuy, paykunamantan yachanki yachachiyta, hatun runakunata mana sasachakuspalla serviyta.
9 Ama kurak runakunaq rimaynintaqa faltankichu, paykunapas ñawpa taytankumanta yacharqanku, paykunamantan yachanki entiendeyta, necesitasqaykiman hina kutichiytapas.
10 Ama huchallikuqpa q'umirchanta rawrachiychu, ama ninan rawrasqa kanaykipaq.
11 Ama k'iriq runaq qayllanpi phiñakuspa sayariychu, ama rimasqaykiwan hap'ichisunaykipaq
12 Ama manukuychu qanmanta aswan atiyniyoqmanqa. Imaraykuchus manukunki chayqa, chinkasqata hina qhawariy, nispa.
13 Ama atiyniykimanta aswan allinqa seguro kaychu, seguro kanki chayqa, allinta paganaykipaq cuidakuy.
14 Ama juezwanqa kamachiyman riychu. Paypa hatunchasqanman hinam juzganqaku.
15 Ama mana manchakuq runawanqa ñanninta puriychischu, ama llakichisunkichischu, payqa munasqanman hinan ruwanqa, mana yuyayniyoq kasqanwantaq paywan kuska wañunki.
16 Ama phiñakuq runawanqa ch'aqwaychu, amataq paywanqa sapallan cheqasman riychu, yawarqa mana imapas hinan, mana yanapaq kaqtintaq urmachisunki.
17 Ama sonso runawanqa rimanakunkichischu. yuyaychaykunataqa manan hunt'ayta atinchu.
18 Ama pakasqata ruwaychischu mana reqsisqa runaq qayllanpi. Manan yachankichu imatachus horqomunanta, nispa.
19 Ama sapankaman sonqoykita kichariychu, mana chayqa allin yuyaywan kutichipusunkiman.

CAPÍTULO 9

1 Ama sinqaykipi warmita envidiakuychu, amataq qan kikiykiq contranpi millay yachachikuyta yachachiychu.
2 Ama almaykita qoychu kapuqniykiman chakinta churananpaq, nispa.
3 Ama rabona warmiwanqa tupaychischu, ama toqllanman urmaykuwaqchischu.
4 Ama anchatachu takiq warmiwan kuskachakuychis, mana chayqa hap'ichisqa kankichis.
5 Ama sirvientataqa qhawariychischu, amayá paypa ancha chaniyoq kaqninkunawan ama urmanaykipaqqa.
6 Ama almaykita qoychu rabona warmikunaman, herenciaykita ama chinkachinaykipaq.
7 Ama muyuriqniykita qhawaychu llaqtaq callenkunata, amataq sapallan cheqaspi puriychu.
8 Sumaq warmimanta ñawiykita t'aqay, amataq hukpa sumaq kayninta qhawaychu. imaraykuchus askhan warmiq sumaq kayninwan q'otusqa karqanku; Kaywanmi munakuyqa nina hina rawrasqa.
9 Ama huk qhariq warminwanqa tiyaychu, amataq paywan kuska tiyaychu, amataq qolqeykitapas vinota tomaypi gastakuychu. paqtan sonqoyki payman k'umuykusunkiman, chhaynataq munasqaykirayku ch'usaqman urmaykunki.
10 Ama ñawpaq amigoykita saqeychu. mosoq amigoqa manan paywan tupachisqachu, mosoq amigoqa mosoq vino hinan; machuyaptinqa kusikuywanmi upyanki.
11 Ama envidiakuychu huchasapa runaq hatunchakuyninta, manan yachankichu imachus tukukuynin kananta.
12 Ama kusikuychischu millay runakunaq kusikusqankuwanqa. ichaqa yuyariychis manan mana muchuchisqa aya p'ampanankuman ripunankuta.
13 Wañuchiy atiyniyoq runamanta karunchakuy. chhaynapin ama iskayankichu wañuy manchakuymanta, payman hamuspaqa ama huchachaychu, ama chay ratolla kawsayniykita qechusunkiman, yuyariy toqllakunaq chawpinpi risqaykita, llaqtaq maqanakuyninpi purisqaykitapas.
14 Atisqaykiman hina, runamasiykita adivinay, yachaysapakunawantaq rimanakuy.
15 Rimasqaykiqa yachayniyoqkunawan kachun, tukuy rimasqaykipas Ancha Hatun Diospa kamachikuy siminpi kachun.
16 Runakuna qanwan kuska mikhuchunku, ukyachunkupas. Alabakuyniykitaq Señorta manchakuypi kachun.
17 Runa ruwaqpa makinwanmi allinpaq qhawarisqa kanqa, runakunaq allin yuyayniyoq kamachiqninpas allin rimasqanmi kanqa.
18 Mana allin rimaq runaqa llaqtanpi peligroso; Pipas mana yuyayniyoq rimaq runaqa cheqnisqa kanqa.

CAPÍTULO 10

1 Yachayniyoq juezmi llaqtanta yachachinqa; allin yuyayniyoq runaq gobiernonpas allin ordenasqa kashan.
2 Imaynan runakunaq jueznin kikinpas, chay hinallataqmi oficialninkunapas. Llaqta kamachiq runaqa, chay llaqtapi tiyaqkunapas.
3 Mana yachayniyoq reyqa llaqtanta ch'usaqyachin; Aswanqa kamachikuqkunapa allin yuyaywanmi llaqtapi tiyanqaku.
4 Kay pachaq atiyninqa Señor Diospa makinpin kashan, tiempollanpin allin kaqta churanqa.
5 Diospa makinpin kashan runaq allin kausaynin, kamachikuy simita yachachiqpa makinpin hatunchasqa kanqa.

6 Ama runamasiykita cheqnikuychu tukuy mana allin ruwasqaykimanta; hinaspapas ama imatapas ruwaychu k'iriq ruwaykunawanqa.
7 Hatunchakuyqa Diospa ñawpaqenpi, runaq ñawpaqenpipas cheqnikuqmi, iskayninkuwanmi pipas mana allinkunata ruwan.
8 Mana chanin ruwaykunarayku, k'irisqa kasqankurayku, q'otuspa qhapaq kasqankurayku ima, qhapaq suyuqa wak llaqtamanta wak llaqtaman t'ikrakun.
9 ¿Imanasqataq allpapas usphapas hatunchakuchkan? Munapayaq runamantaqa manan ima millaypas aswan millaypas kanchu, chhayna runaqa kikinpa almantan vendenanpaq churan. Kawsashaspan wiksanta wikch'un, nispa.
10 Hampiqqa unay onqoyta kuchun; Kunan p'unchaw rey kaqqa paqarin wañunqa.
11 Runa wañupuqtinqa, qasqon animalkunata, animalkunata, kurukunatapas herenciatan chaskinqa.
12 Hatunchakuyqa qallarin Diosmanta t'aqakuqtin, sonqonpas kamaqninmanta t'aqakuqtin.
13 Hatunchakuyqa huchaq qallariyninmi, chay huchayoq runaqa millay millakuykunatan hich'aykunqa, chayraykun Señor Diosqa mana reqsisqa sasachakuykunata paykunaman apamuspa llapanta thuñichirqan.
14 Señor Diosmi hatunchakuq kamachikuqkunapa kamachikuy tiyanankunata wikch'upurqan, paykunaq rantinpitaq llamp'u sonqo runakunata churarqan.
15 Señor Diosqa hatunchakuq suyukunaq saphinta p'urqhurqan, huch'uyyaykukuq runakunatataq paykunaq rantinpi tarpurqan.
16 Señor Diosqa mana judío runakunaq nacionkunata thuñichirqan, kay pachaq teqsinkamataq ch'usaqyachirqan.
17 Paykunamanta wakinta aparqan, thunispataq, kay pachamanta yuyariyninkuta tukuchirqan.
18 Manan qharikunaraykuchu hatunchakurqanku, nitaq warmimanta naceqkunapaq sinchi phiñakurqankuchu.
19 Señor Diosta manchakuqkunaqa allin miraymi kanku, payta munakuqkunapas allin qhawarisqa yura hinan kanku. Kamachikuykunata mana kasukuqkunaqa engañaq miraymi kanku.
20 Wawqe-panakuna ukhupi umalliqa respetasqa. Saynallataqmi Señor Diosta manchakuqkunapas.
21 Señor Diosta manchakuyqa kamachikuq kaymanta ñawpaqtaqa, k'arak sonqo kaypas, hatunchakuyninpas chinkachiymi.
22 Qhapaqña, allin qhawarisqaña, wakchaña kanman chaypas, paykunaq hatunchasqanqa Señor Diosta manchakuymi.
23 Manan allinchu yuyayniyoq wakcha runata pisichayqa; manataqmi allinchu huchasapa runata hatunchayqa.
24 Hatun runakuna, juezkuna, atiyniyoq runakunapas hatunchasqa kanqaku. Chaywanpas manan mayqenninkupas kanchu Señorta manchakuqmanta aswan hatun.
25 Yachayniyoq kamachitaqa libre runakunan servinqaku, yachayniyoqtaq mana phiñakunqachu mosoqyachisqa kaqtinqa.
26 Ama llumpay yachayniyoq kaychu ima ruwayniykitapas. Ama hatunchakunkichu llakiy tiempopi, nispa.
27 Aswan allinmi llank'aq, tukuy imapi askhayaq runaqa, alabakuspa t'anta pisiyaq runamantaqa.
28 Churiy, llamp'u sonqowan almaykita hatunchay, hatunchasqa kasqanman hina hatunchay.
29 ¿Pitaq pay kikinpa contranpi huchallikuqta chaninchanman? ¿Pitaq pay kikinpa kawsayninta p'enqachiqta hatunchanman?
30 Wakcha runaqa allin ruwasqanmantan hatunchasqa, qhapaq runapas qhapaq kayninmanta hatunchasqa.
31 Wakcha kashaspa hatunchasqa runaqa, ¿aswanraqtaq qhapaq kaypiqa? Qhapaq kayninpi pisichasqa runaqa, wakcha kaypitaq astawanraq?

CAPÍTULO 11

1 Yachayniyoq kayqa pisichasqa runaq umantan hoqarispa hatun runakuna ukhupi tiyachin.
2 Ama runataqa alabaychu sumaq kayninmanta. amataq runataqa millaychischu hawan rikch'ayninmantaqa.
3 Apiqa pisillan ch'uspikuna ukhupi; rurunmi ichaqa misk'i kaqkunapa umalliqnin.
4 Ama p'achaykimanta, p'achaykimantawan hatunchakuychu, amataq hatunchakuy p'unchawpiqa, Señor Diospa ruwasqankunaqa admirakuypaqmi, runakuna ukhupipas pakasqa kashan.
5 Askha reykunan pampapi tiyaykurqanku; mana hayk'aq yuyaykusqataqmi coronata churakurqan.
6 Askha atiyniyoq runakunan sinchita p'enqachisqa karqanku; hinaspa hatunchasqa runakunata huk runakunapa makinman entregasqa.
7 Cheqaq kaqta manaraq t'aqwishaspaqa ama huchachaychu, ñawpaqta entiendey, chaymantataq anyay.
8 Ama kutichiychischu imamantachus rimasqankuta uyarishaspaykiqa, amataq runakunaq rimasqankuta hark'aychischu.
9 Ama ch'aqwaychu imapipas mana llakikuqtinqa; Amataq huchasapakunawan juzgaypi tiyaychischu.
10 Churiy, amayá achka asuntokunapiqa chaqrukuychu, achkata chaqrukuspaykiqa manam mana huchayoqchu kanki. Qatiqtiykiqa manan chaskinkichu, manan ayqekuspapas ayqenkichu.
11 Kanmi llank'ashaq, nanaykunata hap'iq, usqhaylla puriq, aswan qhepapi kaq.
12 Yapamanta, kanmi huk runapas, payqa pisi kallpayoqmi, yanapaytan necesitan, mana atiyniyoq, wakcha kaywan hunt'a; chaywanpas Señorpa ñawinqa allinpaqmi qhawarirqan, pisi kayninmantataq sayarichirqan.
13 Llakikuymantan umantapas hoqarirqan. Chayta rikuq askha runakunan payta admirakurqanku.
14 Señor Diosmantan hamun allin kawsaypas, sasachakuypas, kawsaypas wañuypas, wakcha kaypas qhapaq kaypas.
15 Yachayniyoq kaypas, yachaypas, kamachikuy simita entiendeypas, Señor Diosmantan hamun.
16 Pantasqapas laqhayaqpas huchasapakunawanmi qallarirqan, chaywan hatunchakuqkunawantaqmi mana allinqa machuyapunqa.
17 Señor Diospa qokuyninqa Dios sonqo runakunapin qhepan, allinpaq qhawarisqanqa wiñaypaqmi allin kawsayta apamun.
18 Kanmi qhapaqyaq runaqa cuidakuspa, k'utukusqanwan, kaymi premionta chaskinan.
19 Hinaqtinmi Jesusqa niran: "Samayta tariruni, kunantaq sapa kutilla kapuqniykunata mikhusaq", nispa. chaywanpas manan yachanchu ima pacha payman chayamunanta, chaykunata hukkunaman saqespa wañunanmantawan.

20 Rimanakuyniykipi allinta takyay, chay rimanakuypi yachay, llank'asqaykipipas machuyay.
21 Ama admirakuychischu huchasapakunaq ruwasqankumanta. Aswanpas Wiraqochapi hap'ipakuy, llank'asqaykipitaq takyay, wakcha runata qonqayllamanta qhapaqyachiyqa Wiraqochaq qayllanpiqa facilmi.
22 Señor Diospa saminchayninqa Dios sonqo runakunaq premionpin kashan, qonqayllamantan saminchayninta t'ikarichin.
23 Ama niychischu: ¿Ima allinpaqtaq llank'asqaymanta? ¿Ima allinkunataq kay qhepata chaskisaq?
24 Yapamanta ama niychischu: "Askha kapuqniyoqmi kani, ima millaytaq kay qhepata tarisaq?", nispa.
25 Allin kawsay p'unchaypiqa ñak'ariy qonqapunmi, ñak'ariy p'unchaypiqa manañan allin kawsayta yuyarikunñachu.
26 Wiraqochapaqqa facilmi wañuy p'unchaypi runaman imayna ruwasqanman hina premiayqa.
27 Huk hora ñak'ariyqa runataqa qonqachinmi kusikuyta, tukupaypitaq ruwasqanqa musyakunqa.
28 Ama pitapas saminchasqata manaraq wañukushaqtin juzgaychischu, runaqa wawankunapin reqsisqa kanqa.
29 Ama sapankata wasiykiman pusaychu, q'otuqqa askha t'aqayoqmi.
30 Imaynan perdizta jaulapi hap'ispa waqaychanku, chay hinallataqmi hatunchakuq runakunaq sonqonpas; Qhawaq runa hinan urmayniykita qhawashan.
31 Payqa suyasqallan kashan, allin kaqtataq mana allinman tukuchin, alabanapaq hina kaqkunapin huchachasunki.
32 Nina chispimantan q'umir q'umir rawrarin, huchasapa runataq yawarta suyashan.
33 Mana allin ruraq runata cuidakuychis, millay ruwaykunata ruwan; Mana chayqa wiñaypaq qhellichasunkiman, nispa.
34 Wasiykiman mana reqsisqa runata chaskiy, paymi ch'aqwachisunki, wasiykimantataq qarqosunki.

CAPÍTULO 12

1 Allinta ruwayta munaspaykiqa yachay pimanchus ruwasqaykita; agradecesqa kanki allinniykimanta.
2 Dios sonqo runata allinta ruway, kutichipuyta tarinki. Manataq paymantachu chayqa, Ancha Hatun Diosmantaraqmi.
3 Manan ima allinpas hamunmanchu mana allinpi llank'aqmanpas, mana limosna qoqmanpas.
4 Dios sonqo runaman qoy, amataq huchasapata yanapaychu.
5 Huch'uchakuq runata allinta ruway, ichaqa ama mana manchakuqman qoychu, t'antaykita hark'ay, amataq payman qoychu, ama chaywan atipachisuqtiyki, mana chayqa iskay kuti mastaraqmi millayta chaskinki tukuy allin kapuqniykimanta payman ruwasqa.
6 Ancha Hatun Diosqa huchasapakunatan cheqnikun, mana manchakuq runakunatataq kutichipunqa, muchuchisqa kananku p'unchaypitaq paykunata waqaychanqa.
7 Allin runakunaman qoychis, huchasapataqa ama yanapaychischu.
8 Amigoqa manan reqsisqachu kanman allin kawsaypi, awqapas manan pakasqachu kanman sasachakuypi.
9 Runaq allin kausayninpiqa awqankuna llakisqa kanqaku, ñak'ariypitaq amigonpas ripunqa.
10 Ama hayk'aqpas awqaykipi confiaychu, imaynan fierropas q'oñikun hinan millay ruwayninpas.
11 Humillakuspa k'umuykukuspa ripunman chaypas, allinta cuidakuy hinaspa cuidakuy, qhawaq lentetapas pichawaq hinan paypaq kanki, yachankitaqmi q'omerninpas mana llapanpichu pichasqa kashasqanmanta.
12 Ama paytaqa qanpa qayllaykipi churaychu, paqtan urmachisuqtiykiqa qanpa rantinpi sayarinqa. amataq paña makiykipi tiyachunchu, ama tiyanaykita maskhananpaq, qhepamantaq rimasqayta yuyarinki, chaywantaq k'irisqa kanki.
13 ¿Pitaq khuyapayanman mach'aqwaypa kanisqan q'otukuqta, sallqa animalkunaman asuykuqta?
14 Huchasapaman rispa huchankunapi paywan qhellichasqa kaqqa, ¿pitaq khuyapayakunman?
15 Huk tiempon qanwan qhepakunqa, urmayta qallarinki chayqa, manan qhepanqachu.
16 Awqaqa siminwanmi misk'ita riman, sonqonpin ichaqa yuyaykushan imaynatas t'oqoman wikch'upusunkiman chayta, ñawinwanmi waqanqa, oportunidadta tarispataq yawarwan mana saksachikunqachu.
17 Sasachakuykuna hamusunki chayqa, paytan ñawpaqta tarinki. Yanapasunkiman hinaña ruwasunki chaypas, pisichasunkin, nispa.
18 Umanta chhaphchinqa, makinta t'aqllakunqa, sinchita susurqunqa, uyantataq cambianqa.

CAPÍTULO 13

1 Pipas k'aspi llamiqqa qhellichasqan kanqa. Pipas hatunchakuq runawan hukllawakuqmi payman rikchakunqa.
2 Kawsashaspaykiqa ama atiyniykimanta aswan q'epichaychu; Amataq qanmanta aswan atiyniyoq, aswan qhapaq runawanqa hukllachakuychu, ¿imaynataq hervidorpas t'uru mankapas hukllachakun? Huknin hukninpa contranpi maqasqa kaqtinqa p'akisqa kanqa, nispa.
3 Qhapaq runaqa mana allintan ruwarqan, chaywanpas manchachikunmi, wakchataqa mana allintan ruwan, paypas rogakunanmi.
4 Paypa allinninpaq kanki chayqa, paymi yanapasunki, mana imapas kapuqtiykiqa saqerparisunki.
5 Imapas kapuqtiykiqa qanwanmi kawsanqa, wachachisunki, manataqmi llakikusunkichu.
6 Sichus pay necesitasunki chayqa, q'otusunki, asirisunki, suyakuyman churasunki; sumaqta rimapayasunki, hinaspa nisunki: ¿Imatan munashanki?
7 Mikhusqanwanmi p'enqachisunki, iskay kinsa kutita ch'akichisunaykikama, qhepamantaq asikuspa asikusunki, rikususpaykitaq saqerparisunki, umantapas chhaphchisunki.
8 Cuidakuy, ama q'otusqa kanaykipaq, ama q'otuchikunaykipaqpas, nispa.
9 Atiyniyoq runa invitasuqtiykiqa, t'aqakuy, astawanraqmi invitasunki.
10 Ama payta ñit'iykunkichu, paqtan qepaman tukuchisunkichis. Ama karuta sayaychu, mana qonqasqa kanaykipaq.
11 Ama paywan kaqllata rimaychischu, amataq askha rimayninkunapi iñiychischu, askha rimaykunawanmi wateqasunki, asirikuspataq pakasqa yachayniykikunata horqomunqa.

12 Paymi ichaqa millay simiykikunata waqaychanqa, manataqmi khuyapayasunkichu mana allinta ruwasunaykipaq, carcelman wisq'anaykipaqpas.
13 Allinta qhawariy, allinta qhawarikuy, thunisqa kashaspa purishanki, chaykunata uyarispaykiqa puñuylla rikch'ariy.
14 Tukuy kawsayniykipi Señorta munakuy, qespichisunaykipaqtaq waqyakuy.
15 Llapa animalpas munakunmi runamasinta.
16 Llapa runan rikch'ayninman hina hukllachakun, runaqa rikch'aqninmanmi k'askakunqa.
17 ¿Imapitaq loboqa corderowan kuskachakun? chhaynatan huchasapa runapas Dios sonqowan.
18 ¿Ima acuerdopitaq hienawan allquwan? ¿Ima thak kaytaq qhapaqkunawan wakchawan?
19 Imaynan sallqa asnopas ch'inneqpi leonpa mikhusqan hina, chay hinallataqmi qhapaq runakunapas wakchakunata mikhunku.
20 Imaynan hatunchakuq runakunaqa huch'uyyaykukuq kayta cheqnikunku, chay hinallataqmi qhapaqkunapas wakchakunata millakunku.
21 Urmayta qallariq qhapaq runataqa amigonkunan hoqarinku, wakcha runatataq amigonkuna wikch'upunku.
22 Qhapaq runa urmaykuqtinqa askha yanapaqninkunan kan, mana rimanapaq hinatan riman, chaywanpas runakunan chaninpaq qhawarinku. yachaywanmi rimarqan, manataqmi maypipas kayta atirqanchu.
23 Qhapaq runa rimaqtinqa, sapanka runan qallunta hap'inku, hinaspa qhaway, imachus nisqanta phuyukama hatunchanku. urmaykuptinqa, urmachinankupaqmi yanapanqaku.
24 Qhapaq kayqa allinmi mana huchayoqpaqqa, wakcha kayqa mana allinpaqmi.
25 Runaq sonqonqa uyanta cambian, allinpaq otaq mana allinpaqña, kusisqa sonqoqa kusisqa uyatan ruwan.
26 Kusisqa uyaqa allin kawsaq sonqoq señalninmi. rikch'anachiy simikunata tariyqa, yuyaypa sayk'uchikuq llank'ayninmi.

CAPÍTULO 14

1 Kusisamiyoqmi mana siminwan llusikuq runaqa, manataq askha huchakunawan t'oqyachisqachu.
2 Kusisamiyoqmi conciencian mana huchachaspa, Señorpi suyakuyninmanta mana urmaqqa.
3 Qhapaq kayqa manan allinchu q'otukuq runapaqqa, ¿imatan envidiakuq runaqa qolqewan ruwanan?
4 Almanta q'otuspa huñuqqa hukkunapaqmi huñun, paykunan kapuqninkunata ch'aqwayta gastanqaku.
5 Pipas pay kikinpaq millay runaqa, ¿pipaqtaq allin kanqa? manataqmi kapuqninkunawan kusikunqachu.
6 Manan pipas aswan millayqa kanchu pay kikinmanta envidiakuqmantaqa. kaytaq millay ruwayninmanta kutichipuy.
7 Allinta ruwan chayqa, mana munaspallan ruwan; qhepamantaq millay ruwayninta willanqa.
8 Envidiakuq runaqa millay ñawiyoqmi; uyanta kutirispan runakunata pisichan.
9 Munapayaq runaq ñawinqa manan saksachikunchu qosqallanwan. Millay runaq mana allin ruwasqanmi almanta ch'akichin.
10 Millay ñawiqa t'antantan envidiakun, mesanpitaq q'otukuq.
11 Churilláy, atisqaykiman hina allinta ruway, Señormanpas ofrendanta qoy.
12 Yuyariy, wañuyqa manan unaychu hamunqa, aya p'ampanamanta rimanakuypas manan willasunkichu.
13 Manaraq wañushaspa amigoykita allinta ruway, atisqaykiman hinataq makiykita haywarispa qoy.
14 Ama sumaq p'unchaypi q'otukuychu, amataq allin munapayasqaykipas atipasunkichu.
15 ¿Manachu ñak'arisqaykita hukman saqenki? ¿Llank'asqaykikunatapas sorteowan rakinakunaykipaqchu?
16 Qoy, hap'iy, almaykita ch'uyanchakuy; aya p'ampanapiqa manan sumaq mikhunata maskhakunchu.
17 Llapa runan p'acha hina machuyapun, qallariymantapacha rimanakuyqa: "Wañupunki", nispa.
18 Rakhu sach'api q'omer raphikuna hina, wakin urmaykun, wakintaq wiñan. chay hinallataqmi aycha yawar miraykunapas, hukninmi tukukapun, hukninñataqmi nacerqa.
19 Llapa llank'ayqa ismuspa tukupun, chay llank'aqpas ripunqan.
20 Kusisamiyoqmi allin kaqkunata yachaywan yuyaymanaq runaqa.
21 Pipas sonqonpi imayna kawsasqanta qhawariqqa, pakasqa yachaykunapipas entiendenqan.
22 Qatiq runa hina qatiychis, hinaspa ñanninkunapi pakaykuychis.
23 Paypa ventananta qhawaqqa, punkunkunapipas uyarinqan.
24 Wasinpa hichpanpi samapakuq runaqa perqakunamanmi huk k'aspiwan wataykunqa.
25 Paypa hichpanpi karpanta sayarichinqa, hinaspa sumaq kaqkuna kasqanpi samapakunqa.
26 Paymi wawankunata paypa pakakunanpa uranpi churanqa, k'allmakunaq uranpitaq qhepakunqa.
27 Paywanmi ruphaywan pakasqa kanqa, paypa k'anchariyninpitaq tiyanqa.

CAPÍTULO 15

1 Wiraqochata manchakuqqa allintan ruwanqa, Kamachikuy Simita yachaqtaq payta chaskinqa.
2 Mama hinataqmi paywan tupanqa, hinaspa doncella warmiwan casarasqa warmita hina chaskinqa.
3 Paytaqa entiendeq t'antawanmi mikhuchinqa, yachay unutapas ukyananpaqmi qonqa.
4 Paypa patanpi sayasqa kanqa, manataqmi kuyurinqachu. Payman hap'ipakuspataq mana p'enqachisqachu kanqa.
5 Paytaqa runamasinkunamantapas aswan hatunchanqa, huñunakuypa chawpinpitaq siminta kicharinqa.
6 Kusikuyta, kusikuy coronatawan tarinqa, wiñaypaq sutita chaskinqa.
7 Mana yuyayniyoq runakunaqa manan paymanqa chayanqakuchu, huchasapakunapas manan rikunqakuchu.
8 Payqa karun hatunchakusqanmanta, llulla runakunapas manan yuyariyta atinkuchu.
9 Huchasapa runaq siminpiqa manan allinchu alabayqa, manan Señor Diospa kachamusqanchu.
10 Alabayqa yachaywanmi rimakunqa, Señor Diostaqmi allinpaq qhawarichinqa.
11 Ama niychu: 'Señor Diosraykun urmaykurqani, manan paypa cheqnikusqankunataqa ruwanaykichu, nispa.
12 Ama niychu: Paymi pantachiwarqan, huchasapa runataqa manan necesitanchu, nispa.

13 Wiraqochaqa cheqnikunmi llapa millakuykunata; Diosta manchakuqkunapas manan munankuchu.
14 Pay kikinmi qallariymantapacha runata kamarqan, yuyaykusqanpa makinpitaq saqerqan.
15 Munaspaykiqa, kamachikuykunata hunt'anaykipaq, allin hunt'aq kanaykipaqpas.
16 Paymi ninatapas unutawan ñawpaqeykipi churarqan, makiykita haywariy munasqaykimanpas.
17 Runaq ñawpaqenpiqa kawsaypas wañuypas kanmi; Payman gustasqanpas qosqa kanqa, nispa.
18 Señor Diospa yachayninqa ancha hatunmi, atiyniyoqmi, tukuy imatan qhawan.
19 Payta manchakuq runakunatan qhawarin, runaq tukuy ruwasqantapas yachanmi.
20 Payqa manan pimanpas kamachirqanchu millay ruwaykunata ruwananpaq, nitaq pimanpas huchallikunanpaq permisota qorqanchu.

CAPÍTULO 16

1 Ama askha mana allin wawakunata munapayaychischu, amataq Diosta mana manchakuq churikunawanpas kusikuychischu.
2 Askhaña askhaña kanku chaypas, ama paykunawan kusikuychischu, manachus Señorta manchakuy paykunawan kanqa chayqa.
3 Ama paykunaq kawsayninpi confiaychu, amataq askha kasqankutapas respetaychu, chanin runaqa waranqamantapas aswan allinmi. Aswan allinmi mana wawayoq wañuy, Diosta mana manchakuq runakunayoq kaymantaqa.
4 Huk yuyayniyoq runawanmi llaqta hunt'aykusqa kanqa, millay runakunaq ayllun ichaqa usqhaylla ch'usaqyachisqa kanqa.
5 Achka chayna kaqkunata ñawiywan rikurqani, ninriypas kaykunamanta aswan hatun kaqkunatam uyarirqa.
6 Mana manchakuq runakunaq huñunakuyninpin nina rawrachisqa kanqa. hatariq suyupitaq phiñakuy ninawan hap'ichikun.
7 Payqa manan thakchu kasharqan machu hatunkaray runakunawan, paykunan mana yuyayniyoq kasqanku kallpawan urmarqanku.
8 Lotpa tiyasqan cheqastapas manan khuyapayarqanchu, aswanpas hatunchakusqankuraykun paykunata millakurqan.
9 Payqa manan khuyapayarqanchu chinkachisqa runakunata, huchankupi qechusqa kaqkunata.
10 Nitaqmi soqta pachak waranqa chaki puriq runakunapas, k'ullu sonqonkupi huñunasqa kashaqkunapas.
11 Runakuna ukhupi k'ullu kunkayoq runapas kanman chayqa, admirakunapaqmi mana castigasqa ayqekuqtinqa, khuyapayakuypas phiñakuypas paywanmi kashan. payqa atiyniyoqmi pampachananpaq, mana allinkunata hich'ananpaqpas.
12 Imaynan khuyapayakuyninqa ancha hatun, chhaynallataqmi corregisqanpas
13 Huchasapa runaqa manan qechusqankunawanqa ayqenqachu, Dios sonqo runaq pacienciakuyninpas manan yanqachu kanqa.
14 Llapa khuyapayakuy ruwaykunapaq ñanta t'aqaychis, sapanka runan ruwasqanman hina tarinqa.
15 Señor Diosqa Faraontan rumiyachirqan mana reqsinanpaq, atiyniyoq ruwasqankunata kay pachapi reqsinankupaq.
16 Paypa khuyapayakuyninqa llapa kamasqakunapaqmi sut'i rikukun; k'anchaynintataq tutayaqmanta t'aqarqan mana iskayrayaspa.
17 ¿Manachu ninki: Señor Diosmanta pakakusaq, ¿pipas hanaq pachamanta yuyariwanqachu? Achka runakunawanqa manam yuyarisqa kasaqchu, ¿imataq almayqa chayna mana tukukuq unanchakuna ukhupi?
18 Qhawariy, hanaq pachapas, hanaq pachaq hanaq pachapas, ukhu pachapas, kay pachapas, chaypi kaqkunapas, watukamuqtinmi kuyurinqaku.
19 Kay pachaq orqokunapas teqsinkunapas khatatataspa chhaphchikun, Señor Dios qhawaqtin.
20 Manan mayqen sonqopas chaykunapiqa allintaqa yuyaykunmanchu, ¿pitaq yuyaykunman ñanninkunata?
21 Chay wayra-paraqa manan pipas rikunmanchu, yaqa llapan ruwasqankunaqa pakasqallan kashan.
22 ¿Pitaq willanman justicia ruwasqanmanta? icha, ¿pitaq chaykunata aguantanman? Rimanakuyninqa karullapim kachkan, tukuy ima pruebapas tukupaypim kachkan.
23 Pipas mana yuyayniyoqqa yanqa ruwaykunapin yuyaykunqa, mana yuyayniyoqtaq pantaqqa mana yuyayniyoq kaqkunata yuyaykun.
24 Churiy, uyariway, yachayta yachay, rimayniykunatataq sonqoykiwan marcay.
25 Ñoqaqa Yachachikusqaytan allinta willasaq.
26 Señor Diospa ruwasqankunaqa qallariymantapachan taripaypi ruwakun, chaykunata ruwashasqanmantapachan chaypa partenkunata ch'usaqyachirqan.
27 Payqa wiñaypaqmi llank'asqankunata sumaqcharqan, paypa makinpin kashan llapa miraykama umallikuna, manan llank'ankuchu, nitaq sayk'unkuchu, nitaqmi saqepunkuchu ruwasqankuta.
28 Manan mayqenninkupas hukta hark'ankuchu, manataqmi hayk'aqpas siminta kasukunqakuchu.
29 Chay qhepamanmi Señor Diosqa kay pachata qhawarispa saminchayninkunawan hunt'aykuran.
30 Tukuy imaymana kawsaqkunawanmi uyanta tapaykuran; Chaymanmi yapamanta kutimunqaku.

CAPÍTULO 17

1 Señor Diosmi kay pachapi runata kamarqan, hinaspan wakmanta chayman tukuchirqan.
2 Pisi p'unchaykunallata, pisi tiempollata, chaypi kaqkunapipas atiyta qorqan.
3 Paykunallatan kallpata qorqan, rikch'ayninman hinataq kamarqan.
4 Hinaqtinmi llapa runakunaman runata manchakuyta churarqan, hinaspan animalkunata pisqukunatapas kamachirqan.
5 Paykunaqa chaskirqankun Wiraqochaq phisqa ruwayninkunaq utilizacionninta, soqta kaqpitaq paykunaman hamut'ayta qorqan, qanchis kaq rimaypitaq chaykunaq yuyaykusqankunata t'ikraq.
6 Conseja, qallun, ñawin, ninri, sonqonwanmi paykunata entiendechiran.
7 Chaywanmi paykunaman hunt'achirqan allin yuyaywan, allin kaqta mana allin kaqtapas rikuchirqan.
8 Sonqonkumanmi ñawinta churarqan, ruwayninkunaq hatun kayninta paykunaman rikuchinanpaq.
9 Paykunataqa wiñaypaqmi admirakuykunata ruwaspa hatunchakunankupaq qorqan, allin yuyaywan ruwasqankuta willanankupaq.

10 Akllasqakunaqa ch'uya sutintan alabanqaku.
11 Chaymantapas paykunamanmi qorqan yachayta, hinallataq kawsaypa kamachikuynintapas herenciata hina.
12 Paykunawanmi wiñaypaq rimanakurqan, juzgasqankunatataq paykunaman willarqan.
13 Ñawinkunan rikurqanku k'ancharishaq k'anchariyninta, ninrinkutaq uyarirqanku k'ancharishaq kunkanta.
14 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Tukuy mana chanin ruwaykunamanta cuidakuychis. Sapankamanmi runamasinmanta kamachikuyta qorqan.
15 Paykunaq ñawpaqenpiqa manan pakasqachu kanqa.
16 Sapanka runan wayna-sipasmantapacha mana allin ruwayman qosqa kashan. manataqmi rumipaq aycha sonqota ruwayta atirqankuchu.
17 Kay pachapi nacionkunata t'aqanakuqtinmi, sapanka llaqtakunapi kamachikuqta churarqan. Israel llaqtan ichaqa Señorpa rakisqan.
18 Piwi churin kashaspapas, wanachiywanmi uywan, munakuyninta k'anchayta qospataq mana saqenchu.
19 Chayraykun llapa ruwasqankuqa intiq ñawpaqenpi hina, ñawinqa sapa kutillanmi ñanninkuta qhawashan.
20 Paymantaqa manan mayqen mana chanin ruwasqankupas pakasqachu, llapan huchankutaq Señor Diospa ñawpaqenpi kashan
21 Señor Diostaq khuyapayakuq kaspa, imayna ruwasqa kasqanta yachaspa, mana saqerparirqanchu nitaq saqerparirqanchu, aswanpas khuyapayarqanmi.
22 Runaq limosna qosqanqa señal hinan, runaq allin ruwasqankunatan ñawi manzana hina waqaychanqa, churinkunamanpas ususinkunamanpas wanakunqa.
23 Qhepamanmi sayarispa paykunata premianqa, hinaspan paykunaq umankuman kutichipunqa.
24 Diosman kutirikuqkunatan ichaqa, kutimunankupaq saqerqan, pacienciakuqkunatataq sonqocharqan.
25 Wiraqochaman kutiy, hinaspa huchaykikunata saqey, paypa ñawpaqenpi mañakuyniykita ruway, pisitataq phiñachiy.
26 Ancha Hatun Diosman kutirikuy, mana allin ruwaymanta t'aqakuy, paymi tutayaqmanta qhali k'anchayman pusasunki, millay millaykunatapas sinchitan cheqnikunki.
27 ¿Pitaq aya p'ampanapi Ancha Hatun Diosta yupaychanman, kawsaq runakunaq rantinpi, graciasta qoq runakunaq rantinpi?
28 Agradecekuyqa wañuqkunamantan chinkapun, mana wañuqmanta hina.
29 ¡Ancha hatunmi Wiraqocha Diosninchispa khuyapayakuynin, ch’uya kaypi payman kutirimuqkunaman khuyapayakuyninpas!
30 Runapiqa manan tukuy imapas kanmanchu, runaq churin mana wañuq kasqanrayku.
31 ¿Imataq intimanta aswan k’anchariq? chaywanpas chaypa k'anchayninmi chinkapun; aychapas, yawarpas mana allinta yuyaykunqaku.
32 Hanaq pachaq atiyninta qhawan; Llapa runakunapas allpalla, usphallam kanku.

CAPÍTULO 18

1 Wiñay-wiñaypaq kawsaqqa tukuy imatan kamarqan.
2 Wiraqochallan chaninqa, manan hukqa kanchu, aswanpas paylla.
3 Paymi kay pachata makinwan kamachin, tukuy imapas munayninta kasukun, payqa llapanpa Reyninmi, atiyninwanmi ch'uya kaqkunata t'aqaspa qhelli kaqkunamanta.
4 ¿Pimanmi atiyta qorqan ruwasqankunata willananpaq? ¿Pitaq yachanqa allin ruwasqankunata?
5 ¿Pitaq yupanqa hatun kayninpa kallpanta? ¿Pitaq khuyapayakuyninta willanqa?
6 Wiraqochaq musphana ruwayninkunamantaqa, manan imatapas qechunkumanchu, nitaq imatapas paykunaman churakunmanchu, nitaq hallp'anpas tarikunmanchu.
7 Runa ruraptinqa, qallarin. saqerpariptinñataqmi iskayrayanqa.
8 ¿Imataq runari, ¿imapaqtaq servin? ¿imataq allinnin, imataq mana allinnin?
9 Huk runaq p’unchayninkunaqa pachak watallan.
10 Lamar-qochaman unu sut'uy hina, rit'iman rikch'akuq graba rumi hina. chay hinallataqmi waranqa watapas wiñay-wiñay p'unchawkunaman.
11 Chayraykun Diosqa paykunata pacienciakuq, khuyapayakuyninta taq paykunaman hich'an.
12 Payqa rikuspan repararqan tukukuyninkuta millay kananpaq; chayraykutaq khuyapayakuyninta mirachirqan.
13 Runapa khuyapayakuyninqa runamasinwanmi. Wiraqochaq khuyapayakuyninmi ichaqa llapa runaman, paymi anyan, uywan, yachachin, kutirichintaq, michiq hina ovejankunata.
14 Payqa khuyapayakunmi wanachiy chaskiqkunata, tukuy sonqowan juzgasqanta maskhaqkunata.
15 Wawallay, ama allin ruwasqaykikunata qhellichaychu, amataq imatapas qospaqa mana allin simikunata rimaychu.
16 ¿Manachu runtuqa ruphaytaqa q’oñichinman? chay hinallataqmi huk simiqa aswan allin regalomantaqa.
17 Qhawariy, ¿manachu huk similla aswan allin regalomanta? ichaqa iskayninkun khuyapayakuq runawan kashanku.
18 Mana yuyayniyoq runaqa k'amikunqa, envidiakuq runaq qokuyninpas ñawitan tukuchin.
19 Manaraq rimashaspayki yachay, physick nisqawan otaq hayk'aqpas onqospaykipas.
20 Manaraq juzgasqa kashaqtin t'aqwirikuy, wateqasqa p'unchaypitaq khuyapayakunki.
21 Manaraq onqoshaspa huch'uyyaykukuy, huchallikuy tiempopitaq yuyayman kutirikuy.
22 Ama imapas hark'asunkichu prometekusqaykita tiempollanpi hunt'anaykipaq, amataq wañunaykikamaqa qhepakuychu chaninpaq qhawarisqa kanaykipaq.
23 Manaraq mañakushaspaykiqa alistakuy. Amataq Wiraqochata wateqaq hinachu kaychis.
24 Yuyaymanaychis p'uchukay p'unchaypi phiñakuypi, vengakuy tiempopi, uyanta t'ikrakuqtin.
25 Kapuqtiykiqa yuyariy yarqay tiempota, qhapaqña kaspataq wakcha kaypi, pisichikuypi ima yuyaykuy.
26 Paqarinmanta ch'isikama pachaqa t'ikrakun, Señor Diospa ñawpaqenpitaq pisi tiempollamanta tukuy imapas ruwakun.
27 Yachayniyoq runaqa tukuy imapin manchakunqa, huchallikusqan p'unchaytaq huchallikusqanmanta cuidakunqa.
28 Llapa yuyayniyoq qhariqa yachayniyoq kaytan yachan, chaymi payta tariq runata alabanqa.

29 Rimaypi allin yuyayniyoq runakunapas yachayniyoqmi kapurqanku, hinaspan sumaq rikch'anachiy simikunata hich'arqanku.
30 Ama munapayasqaykiman hinaqa riychu, aswanpas kay munayniykimanta karunchakuy.
31 Almaykiman kusichiq munapayaykunata qoqtiykiqa, k'amisuq awqaykikunapaqmi asichisunki.
32 Ama ancha kusikuywan kusikuychischu, amataq q'otukuychischu.
33 Ama manukuq runaman tukuchiychu, qolqeykipi mana imapas kashaqtin, manukuyniykipi mikhunata mikhuspaqa.

CAPÍTULO 19

1 A machasqa llank'aq runaqa manan qhapaqchu kanqa, huch'uy kaqkunata pisichaqqa pisi pisimantan urmapunqa.
2 Vinopas warmikunapas allin yuyayniyoq qharikunatan urmachinqa, rabona warmikunaman k'askakuqtaq mana allin yuyayniyoqman tukupunqa.
3 Pillakunapas, kurukunapas herenciapaqmi kanqa, mana manchakuq runatapas apanqaku.
4 Pipas apuraylla alabayta munaqqa llamp'u yuyayniyoqmi. Huchallikuqmi kikinpa almanpa contranpi huchallikunqa.
5 Pipas millay ruwaykunawan kusikuqqa huchachasqan kanqa, kusikuykunata hark'aqmi ichaqa kawsayninta coronan.
6 Pipas qallunta kamachiy atiqqa mana ch'aqwayniyoqmi kawsanqa. Pipas rimayta chiqniqqa pisi millayniyoqmi kanqa.
7 Ama willasqasuykichista hukman ensayaychu, manataqmi hayk'aqpas aswan millaytaqa pasankichu.
8 Amigomanpas enemigomanpas, ama huk runakunaq kawsayninmanta rimaychischu. Mana huchallikuspa atispaykiqa, ama chaykunataqa rikuchiychu, nispa.
9 Paymi uyarisurqanki, qhawasurqankitaqmi, tiempo chayamuqtintaq cheqnisunki.
10 Ima simitapas uyarirqanki chayqa, qanwan kuska wañuchun. Mana manchakuq kay, manan phatarisunkichu, nispa.
11 Mana yuyayniyoq runaqa huk simillawanmi wachakun, wawata wachakuq warmi hina.
12 Imaynan flechapas runaq wasanman k'askakun, chhaynallataqmi mana yuyayniyoqpa wiksan ukhupi rimaypas.
13 Amigoykita anyay, manapaschá chayta ruwaranchu.
14 Amigoykita anyay, manapaschá ninmanchu.
15 Amigoykita anyay, askha kutipin k'amiy, amataq llapa cuentokunata creeychu.
16 Kanmi rimayninpi llikllakuq, ichaqa manan sonqonmantachu; ¿Pitaq qallunwan mana huchallikuqri?
17 Runamasiykita manaraq amenazashaspa anyay. Mana phiñakuspa, Ancha Hatun Kamachikuqpa kamachikuy siminta churaychis.
18 Wiraqochata manchakuyqa ñawpaq kaqmi paypa chaskisqan kanapaq, yachaytaq munakuyninta tarin.
19 Wiraqochaq kamachikuyninkunata yachayqa kawsay yachachikuymi, paypa kusichiqninkunaqa mana wañuq sach'a rurutan chaskinqaku.
20 Señorta manchakuyqa tukuy yachaymi. tukuy yachaypin kashan kamachikuy simi hunt'akuynin, tukuy atiyniyoq kayninmanta yachaypas.
21 Huk kamachi patronninta ninman: “Manan munasqaykiman hinachu ruwasaq”, nispa. Qhepamanña chayta ruwan chaypas, mikhuchiqta phiñachin.
22 Millay kaymanta yachayqa manan yachaychu, nitaqmi ima ratopas huchasapakunaq yuyaychasqanchu.
23 Kanmi millay ruway, millay millay ruwaypas; yachayniyoqtaqmi mana yuyayniyoq runapas.
24 Pipas pisi yuyayniyoq, Diosta manchakuqmi aswan allinqa, ancha yachayniyoq, Ancha Hatun Diospa kamachikuyninta p'akiqmantaqa.
25 Kanmi sumaq toqlla ruway, mana chanintaqmi. kantaqmi juzgayta rikuchinanpaq huk ladoman kutiriq; Kanmi yachaysapa runa taripaypi chaninchaq.
26 Kanmi huk millay runa, llakisqa umanmanta warkukuq; Ukhunpiqa q'otukuywanmi hunt'a kashan.
27 Uyanta wikch'uspa, mana uyariq hina qhawarikuspa, mana reqsisqa kaqtinqa, manaraq reparashaqtiykin mana allinta ruwasunki.
28 Mana atiyniyoq kasqanrayku huchallikunanpaq hark’asqa kaqtinqa, oportunidadta tarispaqa mana allintan ruwanqa.
29 Runataqa uyallanwanmi reqsichisunkiman, uyanwan entiendeq runataqa reqsinkimanmi, paywan tupaspaykiqa.
30 Runaq p'achan, llumpay asikusqan, purisqanpas rikuchinmi imayna kasqanta.

CAPÍTULO 20

1 Kanmi mana allin anyasqa, huk runaqa qallunta hap'in, yachaysapataqmi.
2 Aswan allinmi anyakuyqa, pakallapi phiñakuymantaqa.
3 Mayna allinmi, anyasqa kaspaykiqa, yuyayman kutirimusqaykita rikuchiyqa! Chhaynatan munaspalla huchamanta ayqekunki, nispa.
4 Imaynan eunuco runaq sipasta t'ikachiyta munapayasqan hina. Saynallataqmi maqanakuywan juzgaqpas.
5 Hukninmi ch'inlla kaspa yachaysapa tarikun, huktaq sinchi rimaspa cheqnikuqman tukupun.
6 Huk runaqa qallunta hap'in, mana kutichinan kasqanrayku, wakintaq ch'inlla kashan tiemponta yachaspa.
7 Yachayniyoq runaqa qallunta hap'inqa tiempota rikunankama, rimaq runapas mana yuyayniyoqpas manan tiempota qhawarinqachu.
8 Askha rimaykunata rimaqqa millakunqan. Pipas chaypi atiyta hap'iqqa cheqnisqa kanqa.
9 Kanmi huchasapa, mana allin ruwaykunapi allin kawsaq; hinaspapas kanmi ganay, chaymi chinkachiyman tukun.
10 Kanmi huk qokuy mana allinniykipaq; hinaspapas kanmi huk qokuy, paypa kutichiyninqa iskay kutitan.
11 Hatunchasqa kayraykun pisichasqa runaqa kan. Chaypin kashan pisi pampamanta umantapas hoqariq.
12 Askhata pisi qolqellamanta rantispa qanchis kutita kutichipun.
13 Yachayniyoq runaqa rimasqanwanmi munakuqman tukuchin, mana yuyayniyoq runakunaq khuyapayakuyninmi ichaqa hich'aykusqa kanqa.
14 Mana yuyayniyoq runaq qosqanqa manan ima allintapas ruwasunkichu, chay qokuyniyoq kaspaykiqa. nitaq envidiakuqkunamantaqa amapunichu, huk runallamanta askhata chaskiyta munan, nispa.
15 Pisillatan qon, askhatan k'amikun. qapariq hinam siminta kicharin; kunan p'unchaymi manukun, paqarintaq

hukmanta mañakunqa, chhayna runaqa Diospa, runaq cheqnisqanmi.
16 Mana yuyayniyoq runan nin: "Manan amigoy kanchu, manan gracias kanchu llapa allin ruwasqaymanta, t'anta mikhuqkunapas mana allintan rimawanku", nispa.
17 ¡Hayka kutim, hinaspa achka runakunamanta asikusqa kanqa! imaraykuchus manan allintachu yachan imachus kapuq kananta; mana kapuq hinataq paypaqqa huklla.
18 Pato patapi llikllakuyqa aswan allinmi qalluwan llusiymantaqa, chaymi millay runakunaq urmayninqa usqhaylla hamunqa.
19 Mana tiempoyoq willakuyqa mana yachayniyoq runakunaq siminpipunin kanqa.
20 Yachaysapa rimayqa mana yuyayniyoqpa siminmanta lloqsimuqtinmi wikch'usqa kanqa; Chaytaqa manan tiemponpi rimanqachu.
21 Kanmi pisichikuspa huchallikunanpaq hark'asqa, samarispaqa manan mancharikunqachu.
22 Kanmi almanta p'enqakuspa ch'usaqyachiq, runata chaskispataq urmapun.
23 Chaypin p'enqakuyqa amigonman prometekun, yanqapaqtaq awqanman tukuchin.
24 Llullakuyqa runaq qhelli qhellichanmi, chaywanpas mana yachachisqa runaq siminpin kashan.
25 Suwaqa aswan allinmi llullakuq runamantaqa, iskayninkutaqmi herenciata chinkachinqaku.
26 Llulla runaq sonqonqa p'enqaymi, p'enqayninpas wiñaypaqmi paywan kashan.
27 Yachayniyoq runaqa rimasqanwanmi hatunchakunqa, allin yuyayniyoq runaqa hatun runakunatan kusichinqa.
28 Hallp'anta tarpuqqa montón nisqatan yapanqa, hatun runakunaq sonqonta kusichiqtaq mana allin ruwasqanmanta pampachasqa kanqa.
29 Regalokunapas, regalokunapas yachayniyoqpa ñawinta ñawsayachin, simintapas sayanmi mana anyayta atinanpaq.
30 Pakasqa yachaypas, huñusqa qhapaq kaypas, ¿ima allinpaqtaq iskayninku?
31 Mana yuyayniyoq kayninta pakaq runaqa aswan allinmi yachayninta pakaq runamantaqa.
32 Wiraqochata maskhaspa pacienciakuyqa aswan allinmi mana pusaq kawsaq runamantaqa.

CAPÍTULO 21

1 Churiy, ¿huchallikunkichu? amaña chayta ruwaychu, aswanpas ñawpaq huchaykikunamanta pampachayta mañakuy.
2 Huchamanta ayqekuy mach'aqwaypa uyanmanta hina, nishuta asuykunki chayqa, kanisunki, kirunpas leonpa kirun hinan, runaq almanta wañuchispa.
3 Llapa mana allin ruwayqa iskay filoyoq espada hinan, k'irinkunapas manan qhaliyakunmanchu.
4 Manchachikuspa mana allin ruwayqa qhapaq kaytan usuchinqa, chhaynapin hatunchakuq runakunaq wasinpas ch'usaqyachisqa kanqa.
5 Wakcha runaq siminmanta mañakuyqa Diospa ninrinmanmi chayan, juzgasqanpas usqhayllan chayan.
6 Pipas anyasqa kayta cheqnikuqmi huchasapakunaq ñanninpi kashan, Señor Diosta manchakuqmi ichaqa sonqonmanta wanakunqa.
7 Allin rimaq runaqa karullapin reqsisqa; Ichaqa allin yuyayniyoq runaqa yachanmi lliwta lliwta.
8 Huk runakunaq qolqenwan wasinta hatarichiqqa, p'ampasqa sepulturapaq rumikunata huñuq runaman rikch'akun.
9 Millay runakunaq huñunakuyninqa q'ipisqa q'iwisqa hinan, paykunaq tukukuyninqa nina rawray hinan paykunata wañuchinanpaq.
10 Huchasapakunaq ñanninqa rumikunawanmi ch'uyanchasqa, tukukuyninpin ichaqa infierno t'oqon.
11 Señor Diospa kamachikuy siminta hunt'aq runaqa allintan entienden, Señor Diosta manchakuspaqa yachayniyoqmi.
12 Mana yachayniyoqqa manan yachachisqachu kanqa, ichaqa kanmi k'arak sonqo kayta mirachiq yachay.
13 Yachayniyoq runaq yachayninqa unu millp'u hinan yapakunqa, yuyaykusqanpas ch'uya kawsay pukyu hinan.
14 Mana yuyayniyoq runaq ukhunqa p'akisqa manka hinan, kawsashaspaqa manan ima yachaytapas hap'inqachu.
15 Ima yachayniyoq runapas allin yachayniyoq simita uyarinqa chayqa, allinpaqmi qhawarinqa, hinaspan yapaykunqa, mana yuyayniyoq runa uyariqtinmi ichaqa mana allintachu qhawarin.
16 Mana yuyayniyoqpa rimasqanqa ñanpi q'epi hinan, yachayniyoq runakunaq siminpin ichaqa khuyapayakuyqa tarikunqa.
17 Huñunakuypi yachaysapa runaq siminwanmi tapukunku, sonqonkupitaq yuyaykunqaku.
18 Imaynan thunisqa wasipas, chay hinallataqmi yachayqa mana yuyayniyoq runapaqpas, mana yuyayniyoqpa yachayninpas mana yuyayniyoq rimay hinan.
19 Mana yuyayniyoqkunapaq yachachikuyqa chakipi watasqa hinan, paña makinpi watasqa hinan.
20 Mana yuyayniyoq runaqa asikuspan kunkanta hoqarin; yachaysapa runan ichaqa pisillata asirikun.
21 Yachayniyoq runapaqqa qorimanta adorno hinan, paña makinpi pulsera hina.
22 Mana yuyayniyoq runaqa pisi tiempollamantan runamasinpa wasinman haykun, mana yuyayniyoq runan ichaqa p'enqakun.
23 Mana yuyayniyoq runaqa wasi punkuta qhawapayaykunqa, allin uywasqa runan ichaqa hawapi sayanqa.
24 Runaqa mana allin ruwaqmi punkupi uyariyqa, yachayniyoq runan ichaqa p'enqaypi llakisqa kanqa.
25 Rimaqkunaq siminpas mana paykunaq rimasqantan willanqaku, yuyayniyoq runakunaq rimasqankun ichaqa balanzapi pesasqa kashan.
26 Mana yuyayniyoq runakunaq sonqonqa siminkupin kashan, yachayniyoq runakunaq siminmi ichaqa sonqonkupi kashan.
27 Diosta mana manchakuq runa Satanasta ñakaqtinmi pay kikinpa almanta ñakakun.
28 Ch'aqwaq runaqa kikin almanta qhellichan, maypi tiyasqanpitaq cheqnisqa kan.

CAPÍTULO 22

1 Qella runaqa qhelli rumiwanmi tupan, sapankataqmi p'enqaypi hina sispakunqa.
2 Qella runaqa huk qhelli qhelliwanmi tupan, sapa runa hoqariqqa makinta chhaphchikunqa.
3 Mana allin uywasqa runaqa wachakuq taytanpa pisichasqanmi, mana yuyayniyoq ususitaqmi nacekun chinkananpaq.

4 Yachayniyoq ususiqa qosanmanmi herenciata qonqa, mana honrado kawsaqmi ichaqa taytanpa llasaynin.
5 Mana manchakuq runaqa taytanta qosantapas pisichanmi, iskayninkun ichaqa pisichanqaku.
6 Mana tiempoyoq cuentoqa llakikuypi taki hinan, ichaqa manan hayk'aqpas tiemponmantachu laq'akuna, yachayta corregisqankupas.
7 Mana yuyayniyoq runata yachachiqqa manka p'achata k'askachiq hinan, allin puñuymanta rikch'arichiq hinan.
8 Mana yuyayniyoqman willaq runaqa puñushaspan riman.
9 Wawakuna honrado kawsanku, kapuqniyoqtaq kanku chayqa, tayta-mamankuq pisichaynintan tapanqaku.
10 Wawakunan ichaqa hatunchakuq kaspanku, pisichaspa, mana uywasqa kaspanku, ayllunkuq allin qhawarisqa kayninta qhellichanku.
11 Wañusqamanta waqaychis, k'anchayta chinkachisqanrayku, mana yuyayniyoqmanta waqaychis, mana yuyayniyoq kasqanmanta, pisita waqaychis wañusqamanta, payqa samasqañan kashan, mana yuyayniyoqpa kawsayninmi ichaqa wañuymanta aswan millay.
12 Qanchis p'unchaymi runakuna wañuqmanta waqanku. Mana yuyayniyoq, mana manchakuq runapaqmi ichaqa tukuy kawsasqan p'unchaykunapi.
13 Mana yuyayniyoq runawanqa ama anchata rimaychu, amataq mana entiendeq runamanqa riychu, paymanta cuidakuy, mana sasachakunaykipaq, manataqmi hayk'aqpas sonso kayninkunawan qhellichasqachu kanki, paymanta t'aqakuy, samayta tarinki, manataq hayk'aqpas kankichu locurawan llakisqa.
14 ¿Imataq plomomanta aswan llasa? ¿Imataq sutin, mana yuyayniyoq runalla?
15 Ritipas, kachipas, fierro masapas, mana entiendeq runamantaqa aswan facilmi aguantay.
16 Imaynan wasi ukhupi watasqa k'aspikunataqa mana chhaphchikuspa kachariyta atikunmanchu, chay hinallataqmi yuyaychasqa yuyaywan takyasqa sonqoqa mana hayk'aqpas manchakunqachu.
17 Hamut'ay yuyaypi tiyaq sonqoqa galeríaq perqanpi sumaq llimp'i llimp'i hinan.
18 Alto pampapi churasqa p'achaqa manan hayk'aqpas wayrawanqa sayanqachu, chaymi mana yuyayniyoq runaq yuyaykusqan manchakuq sonqoqa mana ima manchakuy contrapas sayanmanchu.
19 Ñawi k'iriqqa waqachinqa, sonqota k'iriqtaq yachayninta rikuchinanpaq.
20 Pipas pisqukunaman rumiwan wischuqmi llik'ichin, amigonta k'amiqqa amistadta p'akipun.
21 Amigoykiman espadata horqoqtiykipas, ama hukmanyaychu.
22 Amigoyki contra simiykita kicharirqanki chayqa, ama manchakuychu. allipunakuyqa kanmanmi: mana k'amikuy, hatunchakuynin, pakasqa kaqkunata willakuy, q'otukuq k'iri, chaykunaraykun llapa amigokuna ripunqa.
23 Wakcha kashaspa runamasiykiwan hunt'aq kay, allin kayninpi kusikunaykipaq, ñak'ariy tiempopi paywan allinta takyay, herencianpi herenciata chaskinaykipaq, mana allin kaqniyoqqa manan sapa kutichu pisichasqa kanman : nitaqmi admirasqa kanapaq mana yuyayniyoq qhapaqkunapas.
24 Imaynan hornoq q'osñipas q'osñipas ninaq ñawpaqenman ripun hinata. chaymi yawarpa ñawpaqenpi k'amispa.
25 Manan p'enqakusaqchu amigoyta defiendenaypaq; manataqmi paymanta pakakusaqchu.
26 Sichus paywan ima mana allinpas pasawanman chayqa, llapa uyariqmi paymanta cuidakunqa.
27 ¿Pitaq simiypa ñawpaqenpi qhawanata churanman, simiypitaq yachaypa sellonta churanman, mana qonqaylla urmanaypaq, qalluypas mana chinkachiwananpaq?

CAPÍTULO 23

1 Wiraqocha, tukuy kawsayniypi Yayay, Kamachiq, ama saqewaychu paykunaq yuyaychasqankuman, amataq paykunaman urmaykuwaychu.
2 ¿Pitaq yuyayniyman maqachiwanqa, yachaywantaq sonqoyman wanachiyta churanqa? Mana yachayniyoq kasqayrayku mana khuyapayawanankupaq, huchaykunamantapas ama pasananpaq.
3 Mana yachayniykunaqa mirananpaq, huchaykunapas askhayapunman chinkananpaq, awqaykunaq ñawpaqenpi urmaykusaq, awqaypas khuyapayakuyniykimanta karun suyakuyniypi kusikunanpaq.
4 Señor Diosníy, kawsayniypa Yayay, Diosniy, ama hatunchakuqta qhawariwaychu, aswanpas kamachiykikunamanta t'aqakuy sapa kuti hatunchakuq yuyaywan.
5 Yanqa suyakuykunata, munapayaykunatawan t'aqaykuway, hinan sapa kuti serviyta munaq runata hap'inki.
6 Ama wiksaypi munapayaypas, aychaq munapayaypas ama hap'iwachunchu. Amayá kamachiykitaqa mana allin yuyayman qowaychu, nispa.
7 Wawakuna, uyariychis simiq wanachiyta, chayta hunt'aq runaqa manan hayk'aqpas siminpi hap'isqachu kanqa.
8 Huchasapa runaqa mana yuyayniyoq kaypin qhepakunqa, millay rimaqpas hatunchakuqkunapas chaywanmi urmanqaku.
9 Ama simiykita acostumbrakuychu jurayman; amataq Ch'uya Diospa sutinta churanaykipaqpas aysachikuychu.
10 Imaynan sapa kutilla maqasqa kamachiqa mana azul marcayoqchu kanqa, chhaynallataqmi sapa kuti juraspa Diospa sutinta churaqqa mana huchayoqchu kanqa.
11 Anchata juraq runaqa mana allin ruwaywanmi hunt'aykunqa, manataqmi hayk'aqpas wasinmanta onqoyqa lloqsinqachu yanqa juraspaqa manan mana huchayoqchu kanqa, wasinmi ichaqa mana allinkunawan hunt'a kanqa.
12 Wañuywan p'achasqa simiqa kanmi: Diosqa Jacobpa herencianpi ama tarichun. Tukuy chaykuna Dios sonqo runakunamanta karunchakunqaku, manataqmi huchankupi kuyurinqakuchu.
13 Ama simiykita rimapayaychu, huchapa palabranqa chaypim kachkan.
14 Taytaykita mamaykitapas yuyariy, hatun runakuna ukhupi tiyashaspaykiqa. Ama paykunaq ñawpaqenpi qonqaq kaychu, chhaynapin costumbreykiman hina mana yuyayniyoqman tukunki, manataq nacenaykita munankichu, nacesqayki p'unchaytataq ñakanki.
15 Qhelli rimaykunaman yachasqa runaqa manan hayk'aqpas kawsasqan p'unchaykunapi mosoqyachisqachu kanqa.
16 Iskay clase runakunan huchata mirachinku, kinsa kaqtaq phiñakuyta apamunqa: ruphay yuyayqa nina hinan, manan hayk'aqpas wañunqachu wañunankama, cuerponpi qhelli huchapi puriq runaqa manan hayk'aqpas tukunqachu a nina.

17 Rabona vendeqpaqqa llapa t'antaqa misk'in, wañunankamaqa manan saqenqachu.
18 Casarakuy p'akikuq runaqa sonqonpi kay hinata nin: ¿Pitaq rikuwan? Tutayaqwan muyurisqam kachkani, perqakunam tapawan, manataqmi pipas rikuwanchu; ¿imatataq manchakunay? Ancha Hatun Diosqa manan huchaykunata yuyarinqachu.
19 Chhayna runaqa runakunaq ñawillantan manchakun, manataqmi yachanchu Wiraqochaq ñawinkuna intimanta chunka waranqa kuti aswan k'ancharishaqta, runakunaq llapa ñanninkunata qhawaspa, aswan pakasqa kaqkunata qhawarispa.
20 Payqa yacharqanmi tukuy imaymanakunata manaraq unanchasqa kashaqtinku; chay hinallataqmi hunt'asqa kasqanku qhepamanpas llapankuta qhawarirqan.
21 Kay runaqa llaqtaq callenkunapin castigasqa kanqa, mana piensasqanpitaq apasqa kanqa.
22 Qosanta saqespa huk herenciata chaskiq warmipas chhaynapin kanqa.
23 Ñawpaqtaqa, Ancha Hatun Diospa kamachikuynintan mana kasukuranchu. iskay kaqpitaq, kikin qosanpa contranpi huchallikurqan; Kimsa kaqpitaq, wasanchakuspa wasanchakun, wak runamantataq wawakunata pusarqa.
24 Huñunakuyman pusamunqaku, wawankunamantataq tapunqaku.
25 Wawankunaqa manan saphichakunqakuchu, k'allmankunapas manan rurunqachu.
26 Yuyariynintan saqepunqa ñakasqa kananpaq, k'amisqanpas manan pichasqachu kanqa.
27 Puchuqkunapas yachanqakun Wiraqochata manchakuymanta aswan allinqa, manataqmi ima misk'ipas kanchu Wiraqochaq kamachikuyninkunata uyariymanta.
28 Ancha hatunmi Señorta qatikuyqa, paywan chaskisqa kayqa unay kawsaymi.

CAPÍTULO 24

1 Yachayniyoq kayqa pay kikintan alabakunqa, llaqtanpa chawpinpitaq hatunchakunqa.
2 Ancha Hatun Diospa huñunakuyninpin siminta kicharinqa, atiyninpa ñawpaqenpitaq atipanqa.
3 Ancha Hatun Diospa siminmanta lloqsimuspaymi kay pachata phuyu hina taparqani.
4 Alto patakunapin tiyarani, tronoypas puyu sayaq pilarpin kashan.
5 Ñoqa sapallaymi hanaq pacha muyuriqninta muyurqani, ukhu ukhuntataq purirqani.
6 Lamar-qochaq olakunapi, kay pachapi, llapa llaqtakunapi, llapa suyukunapi ima, allpata hap'irqani.
7 Tukuy chaykunawanmi samayta maskharqani, ¿piq herenciapitaq qhepakusaq?
8 Hinaqtinmi tukuy imaymanata kamaq runaqa huk kamachikuyta qowarqan, karpaytapas samachiwaqniytaq niwarqan: "Jacob llaqtapi tiyasqayki kachun, Israel llaqtapi herenciaykipas kachun", nispa.
9 Qallariymantapachan kamawarqan kay pacha manaraq kashaqtin, manataqmi hayk'aqpas tukusaqchu.
10 Ch'uya karpapin paypa ñawpaqenpi servirqani. chay hinallataqmi Sionpi takyasqa karqani.
11 Saynallataqmi munakusqay llaqtapipas samaykachiwarqan, Jerusalén llaqtapin atiyniy karqan.
12 Noqaqa allin qhawarisqa runakunapin saphichakurqani, Señorpa herencianpipas.
13 Libano llaqtapi cedro sach'a hina, Hermón orqokunapi ciprés sach'a hina hatunchasqa karqani.
14 En-gadi llaqtapi palmera sach'a hina, Jerico llaqtapi rosas sach'a hina, sumaq chakrapi sumaq aceituna sach'a hina hatunchasqa karqani, unu qayllapitaq wiñarqani.
15 Canela, aspalato hina misk'i q'apayniyoqmi kani, sumaq q'apaytapas q'aparqanin aswan allin mirra hina, galbano, ónix, misk'i storax hina, karpapi incienso q'osñi hina.
16 Torpentina sach'a hinan k'allmaykunata mast'arirqani, k'allmaykunataqmi hatunchasqa, khuyapayakuq k'allmakuna.
17 Uvas sach'a hina sumaq q'apaytapas ruruchini, t'ikaykunataqmi hatunchasqa qhapaq kaypa rurun.
18 Ñoqan kani sumaq munakuypa, manchakuypa, yachaypa, ch'uya suyakuypa maman.
19 Llapa munawaqniykuna, hamuychis, ruruyniywan hunt'aykuychis.
20 Yuyarinayqa mielmantapas aswan misk'i, herenciaypas miel mielmantapas.
21 Mikhuwaqniykunaqa yarqasqaraqmi kanqaku, ukyawaqniykunapas ch'akisqaraqmi kanqaku.
22 Kasuwaqniyqa manan hayk'aqpas p'enqachisqachu kanqa, ñoqawan llank'aqkunapas manan mana allintaqa ruwanqakuchu.
23 Tukuy chaykunaqa Ancha Hatun Diospa rimanakuyninpa qelqanmi, Moisespa kamachisqan kamachikuy simiqa, Jacobpa iñiq t'aqankunaman herencia kananpaq.
24 Ama pisipaychischu Señorpi kallpayoq kanaykipaq. Paywan takyachisunaykipaq, payman k'askakuychis, Tukuy-atiyniyoq Señor Diosllan Diosqa, paymanta hawaqa manan huk Qespichiqpas kanchu.
25 Payqa tukuy imaymanatan hunt'achin yachayninwan, Fison hina, Tigris hina mosoq rurukuna hamunan tiempopi.
26 Paymi cosecha tiempopi Éufrates hina, Jordán llaqta hina yachaykunata mirachin.
27 Paymi yachaymanta yachachikuytaqa k'anchayta hina rikuchichin, cosecha tiempopi Geonta hina.
28 Ñawpaq kaq qhariqa manan allintachu reqsirqan, qhepa kaq runaqa manañan tarinqachu.
29 Paypa yuyaykusqanqa lamar-qochamantapas aswan hatunmi, yuyaykusqanpas aswan ukhunchasqaraqmi.
30 Ñoqaqa mayumanta mayu hina lloqsimurqani, huertaman haykuq ñan hina.
31 Ñoqaqa nirqanin: "Allin huertaytan qarpasaq, huertaytapas askhatan qarpasaq, mayupas mayumanmi tukupurqan, mayupas lamar-qochamanmi tukupurqan", nispa.
32 Yachachikuytaqa tutamanta hinaraqmi k'ancharichisaq, karumanmi k'anchayta kachamusaq.
33 Yachachiykunata profeciata hinaraqmi hich'asaq, wiñaypaqtaq saqesaq.
34 Qhawariychis, manan ñoqa kikillaypaqchu llank'arqani, aswanpas llapa yachay maskhaqkunapaqmi.

CAPÍTULO 25

1 Kimsa ruwaykunapin sumaqyachisqa karqani, Diospa ñawpaqenpipas runakunaq ñawpaqenpipas sumaqmi sayarirqani: wawqe-panakuna huk sonqolla kasqanku, runamasikuna munakusqanku, huk qhariwan warmiwan hukllachasqa kasqankuwan.

2 Almayqa kinsa clase runakunatan cheqnikun, kawsayninkumantan sinchita phiñakuni: wakcha hatunchakuq, qhapaq llulla, machu wasanchay hucha ruwaq.
3 Wayna-sipas kashaspa mana imatapas huñurqankichu chayqa, ¿imaynataq machuyasqaykipi imatapas tariwaq?
4 ¡Mayna sumaqmi juzgayqa yuraq chukchakunapaq, ñawpaq runakunapaqpas yuyaychaykunata yachanankupaq!
5 Mayna sumaqmi machu runakunaq yachaynin, allin qhawarisqa runakunaq yuyayninpas yuyaychayninpas.
6 Achka experienciaqa machu runakunapa coronanmi, Diosta manchakuymi paykunapa hatunchaynin.
7 Sonqoypi isqon imaymanakunatan juzgarqani kusisqa kanaypaq, chunka kaqtaq qalluywan rimasaq: Churinkunamanta kusikuq runa. awqanpa urmayninta qhawananpaq kawsaqpas.
8 Allinmi, allin yuyayniyoq warmiwan tiyaq, qallunwan mana kuyuriq, manataq pay kikinmanta aswan mana allin qharita serviqpas.
9 Allinmi allin yuyayniyoq runaqa, uyariq runakunaq uyarisqanman hina rimaqpas.
10 ¡May hatunmi yachayta tariqqa! Chaywanpas manan pipas Wiraqochata manchakuqqa kanchu.
11 Wiraqochaq munakuyninmi ichaqa tukuy imatapas k'ancharichinanpaq, chayta hap'iq runaqa, ¿imawantaq rikch'akunman?
12 Señorta manchakuymi munakuyninpa qallariynin, iñiytaq payman k'askakuy qallariy.
13 Ima muchuchiytapas qoykuway, ichaqa sonqoq muchuyninta, mana allin kaqtapas, ichaqa warmiq millay ruwayninta.
14 Ima ñak'ariytapas, ichaqa cheqniwaqniykunamanta ñak'ariytapas.
15 Mach'aqwaypa umanmanta aswan patamanqa manan ima umapas kanchu. manataqmi ima phiñakuypas kanchu awqaq phiñakuyninmantaqa.
16 Aswan allinmi karqan leonwan dragónwan tiyay, millay warmiwan wasiyachiymantaqa.
17 Warmiq millay ruwayninqa uyanta t'ikrakun, uyantapas yana p'acha hina tutayachin.
18 Qosanqa runamasinkuna ukhupin tiyaykunqa. Uyarispataq sinchita suspiranqa.
19 Warmipa millay ruwayninqa pisillan, huchasapa runaq parten payman urmachun.
20 Imaynan rit'i ñanman seqayqa yuyaq runakunaq chakinpaq hina, chhaynallataqmi warmipas ch'in runapaqqa rimaykunawan hunt'a.
21 Ama warmiq sumaq kayninpi urmaychischu, amataq kusichikunaykipaqqa munapayaychischu.
22 Warmiqa qosanta cuidan chayqa, phiñakuywan, mana allin yuyaywan, sinchi k'amiywan ima.
23 Millay warmiqa pisi kallpayoqmi, llasa uyanta k'irisqa sonqotapas k'irikun, llakipi qosanta mana sonqochayta munaqqa pisi kallpayoq makinkunata, pisi kallpa qonqorikunatawan ruwan.
24 Warmimantan hucha qallarirqan, paywanmi llapanchis wañunchis.
25 Ama unuman pasayta qoychischu. nitaq millay warmipas hawa llaqtakunapi gad kananpaq librechu.
26 Sichus munasqaykiman hina mana ripunchu chayqa, aychaykimanta kuchuy, hinaspa t'aqanakunaykipaq qelqata qoy, hinaspa kachariy.

CAPÍTULO 26

1 Kusisamiyoqmi allin warmiyoq runaqa, iskay kutikamallan kanqa.
2 Sumaq warmiqa qosanta kusichin, paytaq kawsasqan watakunata thak-kaypi hunt'anqa.
3 Allin warmiqa allin rakiymi, Señor Diosta manchakuqkunamanmi qosqa kanqa.
4 Qhapaqña wakchaña kaspapas, Señor Diospaq allin sonqoyoq kaspaqa, kusikunqapunin.
5 Sonqoypa manchakusqanmi kinsa. Tawa kaqpitaq sinchita mancharikurqani: huk llaqta k'amiy, mana kamachikuq runakuna huñunakusqanku, llulla huchachaypas, llapan kaykunaqa wañuymanta aswan millaymi.
6 Ichaqa huk warmimanta envidiakuq warmiqa, llapa runawan rimaq qallunpa maqayninmi.
7 Millay warmiqa huk yugo hinan, payta hap'iqqa alacrán hap'iq hina.
8 Machasqa warmipas, qarqoqpas sinchitan phiñachin, manataqmi p'enqaynintaqa pakakunqachu.
9 Warmiq qhelli huchapi purisqantaqa yachasunmanmi hatunchakuq rikch'ayninwan, ñawinpa patanpiwan.
10 Ususiyki mana p'enqakuq kaqtinqa, mana p'enqakuy, ama llumpay kacharichisqa kaspa ñak'arinanpaq.
11 Mana yuyayniyoq ñawita cuidakuy, ama admirakuychu contraykipi huchallikuqtinqa.
12 Ch'akisqa puriq runa pukyuta tarispa siminta kicharinqa, qayllanpi llapa unumantataq ukyanqa, sapa k'uchu patapi tiyaykunqa, llapa flechakunatataq kichaykunqa.
13 Warmiq khuyapayakuyninqa qosantan kusichin, allin yuyayninmi tullunkunata wirayachinqa.
14 Upallalla munakuq warmiqa Señorpa qosqanmi. manataqmi imapas ancha chaninniyuqchu allin yachachisqa yuyay hinaqa.
15 P'enqakuq hunt'aq warmiqa iskay graciayoqmi, continente yuyaynintapas manan chaninchayta atikunmanchu.
16 Alto hanaq pachapi inti lloqsimuqtin hina. chay hinallataqmi allin warmiq sumaq kayninpas wasi ordenninpi.
17 Imaynan ch'uya k'anchayqa ch'uya candelero patapi kashan hinata. chaynallataqmi puqusqa edadpiqa uyapa sumaq kayninpas.
18 Imaynan qorimanta pilarkuna qollqe k'aspikuna patapi kashan hinata. chaynam sapa kutilla sunquyuq sumaq chakikunapas.
19 Wawallay, wataykiq t'ikanta allinta hap'iy; Amataq wak llaqtayoqkunaman kallpaykita qoychu.
20 Llapan chakrapi miraruspaykiqa muhuykiwan tarpuy, allin uywaykikunapi hapipakuspa.
21 Chay hinatan saqerparisqayki mirayniykiqa hatunchasqa kanqa, allin mirayninkupi confiaspa.
22 Rabona warmiqa ch'aqlla hinan qhawarisqa kanqa. Ichaqa casarasqa warmiqa qosanpaqqa wañuy contra torre hinan.
23 Millay warmiqa millay runamanmi qosqa kan, Dios sonqo warmitaq ichaqa Señor Diosta manchakuqman qosqa.
24 Mana honrado warmiqa p'enqaypin pisichan, honrado warmin ichaqa qosanta respetan.
25 Mana p'enqakuq warmiqa allqo hinan yupasqa kanqa. P'enqakuqmi ichaqa Señor Diosta manchakunqa.

26 Qosanta respetakuq warmiqa llapa runan allin yuyayniyoqpaq qhawarisqa kanqa. Ichaqa hatunchakuyninpi payta p'enqaq warmiqa, llapanmanta mana manchakuqpaqmi qhawarisqa kanqa.
27 Sinchi qapariq warmita, k’amikuq warmitawan maskhanqaku awqakunata qarqonankupaq.
28 Iskaymi sonqoyta llakichin. Kimsa kaqtaq phiñachiwan: wakcha kaypi ñak'ariq maqanakuq runa. mana churasqa yuyayniyoq runakunapas; chanin kaymanta huchaman kutiqtaq; Wiraqochataq chhayna runata espadapaq wakichin.
29 Qhatuq runaqa yaqapaschá mana allin ruwaymanta hark'akunqachu; Hucksterpas manan huchamanta kacharichisqachu kanqa.

CAPÍTULO 27

1 Askha runakunan huchallikurqanku huch'uyllamanta; Askha kaqkunata maskhaqqa, ñawinta kutirichinqa.
2 Imaynan clavopas rumikunaq t'inkisqakunaq chawpinman k'askakun hinata. chay hinallataqmi huchapas rantiywan qhatuywan kuska k’askanakun.
3 Manachus pipas Señor Diosta manchakuypi hap’ipakunqa chayqa, pisi tiempollamantan wasinqa thunisqa kanqa.
4 Imaynan pipas tamizwan sillakuspa q'opa qhepan hinata. chaymi runaq qhelli kaynin rimayninpi.
5 Hornoqa manka ruwaqpa vasonkunata pruebaman churan. chaymi runaq pruebanqa yuyaymanayninpi kashan.
6 Ruruqa willanmi sach'a p'achachasqaña kashasqanmanta; chay hinallataqmi runaq sonqonpi hatunchakuypaq rimaypas.
7 Ama pitapas yupaychaychu manaraq rimashaqta uyarishaspaqa. Kaymi runakunaq pruebanqa.
8 Chanin kawsayta qatikunki chayqa, paytan hap'inki, hinaspan sumaq p'achata hina churakunki.
9 Pisqukunapas paykunaman rikch'akuqmanmi kutirinqaku; chay hinallataqmi cheqaq-kayqa kutimunqa paypi ruwaqkunaman.
10 Imaynan leonpas hap'isqanta suyashan hinata. Chaynaqa, mana allin ruraqkunapaq huchallikuy.
11 Dios sonqo runaq rimasqanqa yachaywanpunin. Mana yuyayniyoqmi ichaqa killa hina cambian.
12 Mana allin yuyayniyoq runakuna ukhupi kanki chayqa, tiempota hunt'ay. Aswanpas allin yuyayniyoq runakuna ukhupi sapa kutilla kaychis.
13 Mana yuyayniyoq runakunaq rimasqankuqa phiñachiqmi, pukllayninkupas huchaq mana allin ruwaymi.
14 Askha juraspa rimasqanmi chukchata sayachin. Ch'aqwasqankupas ninrintan hark'an.
15 Jatunchakuq runakunaq ch'aqwayninqa yawar ch'aqchuymi, k'amisqankupas ninripaqmi.
16 Pipas pakasqa kaqkunata tariqqa, manañan allinpaqchu qhawarin. hinaspapas manan hayk’aqpas yuyayninman amigota tarinqachu.
17 Amigoykita munakuy, payman hunt'aq kay, pakasqa yachayninkunata traicionaspaykiqa, amaña qatiychu.
18 Imaynan runapas awqanta wañuchin hinata. chhaynapin runamasiykiq munakuyninta chinkachirqanki.
19 Imaynan huk pisquta makinmanta kacharin, chhaynatan runamasiykita kacharirqanki, manataq kutichipunkichu
20 Amaña payta qatikuychischu, payqa nishutan karupi kashan. payqa toqllamanta ayqekuq uwija hinan.
21 K'irimantaqa watasqa kanman. K'amispataq allipunakuy kanman, pakasqa kaqkunata traicionaqqa mana suyakuyniyoqmi.
22 Ñawiwan ch'iqchiqqa mana allintan ruwan, payta reqsiqqa paymantan t'aqakunqa.
23 Chaypi kashaqtiykiqa misk'i simikunatan rimanqa, rimasqaykikunatapas admirakunqa, qhepamanmi ichaqa siminta k'irinqa, rimasqaykikunatapas k'aminqa.
24 Askha imaymanatan cheqnikurqani, ichaqa manan pay hinachu. Señor Diosmi payta cheqnikunqa.
25 Pipas altoman rumita wikch'uqqa umanmanmi wikch'un. Q'otukuq maqasqataq k'irikunata ruwanqa.
26 Pipas t'oqota t'oqoqqa chaymanmi urmaykunqa, trampa churaqtaq chaypi hap'isqa kanqa.
27 Mana allin ruwaqqa paymanmi urmaykunqa, manataqmi yachanqachu maymanta hamusqanta.
28 Hatunchakuqkunamanta burlakuypas, k'amiypas hamun. Ichaqa leon hina vengakuymi paykunata suyashanqa.
29 Chanin runakunaq urmasqanmanta kusikuqkunaqa toqllapin hap’isqa kanqaku. Manaraq wañushaspataq ñak'ariyqa paykunata tukupunqa.
30 Millay kaypas, phiñakuypas, millay millay ruwaykunan; Huchasapa runataqmi iskayninta chaskinqa.

CAPÍTULO 28

1 Pipas vengakuqmi Señor Diosmanta vengakuyta tarinqa, huchankunatapas yuyarinqapunin.
2 Runamasiykita pampachay k’irisusqaykita, chhaynapin huchaykikunapas pampachasqa kanqa mañakushaqtiyki.
3 Huk runan huk runata cheqnikun, Wiraqochamantachu pampachayta maskhashan?
4 Payman rikch'akuq runataqa manan khuyapayakunchu, huchankunamanta pampachaytachu mañakun?
5 Aychalla chiqninakuyta mikhuchinman chayqa, ¿pitaq huchanmanta pampachayta mañakunman?
6 Yuyariy tukukuyniykita, ch'aqwayniykipas tukupuchun; waqlliytapas wañuytapas yuyariychis, kamachikuykunapipas hunt'akuychis.
7 Kamachikuykunata yuyariy, amataq runamasiykita millay rimaychu, Ancha Hatun Diospa rimanakuyninta yuyariy, mana yachaq kaspataq ñawiykita ch'uyuy.
8 Ch'aqwaymanta karunchakuy, huchaykikunatan pisiyachinki, phiñasqa runaqa ch'aqwaytan hatarichinqa.
9 Huchasapa runaqa amigonkunatan llakichin, thakpi kawsaq runakunawantaq ch'aqwan.
10 Imaynan ninapas rawrashan, imaynan runaq kallpanpas, chay hinallataqmi phiñakuyninpas. Qhapaq kayninman hinataqmi phiñakuyninqa hatarin; Ch'aqwaqkuna aswan kallpasapa kaqtinkutaq, aswanta rawranqaku.
11 Utqaylla ch'aqwayqa ninata rawrachin, usqhaylla maqanakuytaq yawarta hich'an.
12 Chay chispata phukuptiykiqa rawrachinqa, thuqaptiykiqa wañupunqa, iskayninkutaq simiykimanta lluqsimunqa.
13 Ñakaychis susurqoqtapas iskay simiyoqtapas, chhayna runakunan askha thak-kaypi kaqkunata ch'usaqyachirqanku.
14 Qhelli simiqa askha runakunatan llakichirqan, huk nacionmantan huk nacionman qarqorqan, sinchi kallpayoq llaqtakunatan thunirqan, hatun runakunaq wasinkunatapas thunirqan.
15 Qhepa qalluqa allin ruwaq warmikunatan qarqorqan, llank'anankutapas qechupun.

16 Pipas chayta uyariqqa manan hayk'aqpas samayta tarinqachu, manataqmi hayk'aqpas ch'inlla tiyanqachu.
17 Azotepa maqasqanmi aychapi señalkunata rikurichin, qallupa maqasqanmi ichaqa tullukunata pakirun.
18 Askhan espadawan urmaykurqanku, ichaqa manan askhachu qalluwan urmarqanku.
19 Allinmi chay venenowan defiendesqa runaqa. Paymi mana yugota aysarqanchu, manataqmi watasqapaschu.
20 Yugoqa fierromanta yugo hinan, wasankunapas broncemantan.
21 Wañusqanqa millay wañuymi, aya p'ampanakunan aswan allin karqan.
22 Diosta manchakuqkunataqa manan kamachinqachu, nitaqmi nina rawraywanpas ruphachisqachu kanqaku.
23 Señor Diosta saqerpariqkunan chayman urmaykunqaku. Paykunapitaq rawrarinqa, manataqmi wañunqachu; leon hina paykunaman kachamunqa, leopardo hinataq mikhunqa.
24 Qhawariy, allpaykita kiskakunawan muyuykuy, qolqeykitapas qoritapas watay.
25 Rimasqaykikunata balanzapi pesaspa, simiykipaq punkuta, barrantapas ruway.
26 Cuidakuy ama chaywanqa lliwta lliwtachu, ama llalliq runaq ñawpaqenman urmaykunkichu.

CAPÍTULO 29

1 Khuyapayaqqa runamasinmanmi manukunqa. Makinta kallpachaqtaq kamachikuykunata hunt'an.
2 Runamasiykiman manukuy necesitasqan tiempopi, runamasiykimantaq tiemponpi kutichipuy.
3 Rimasqaykita hunt'ay, hunt'aq sonqowan ruway, hinan tarinkipuni imachus necesitasqaykita.
4 Askha runakunan imatapas prestakuqtinku, tarisqa kashaqta yuparqanku, hinaspan paykunata yanapaqnin sasachakuypi churarqanku.
5 Chaskinankamaqa runaq makinta much'aykunqa. runamasinpa qolqenraykutaq kasukuspa rimanqa, kutichipunanpaqñataqmi ichaqa tiempota unayta sayachinqa, llakikuy simikunatataq kutichinqa, tiempomantataq quejakunqa.
6 atipanman chayqa, yaqapaschá kuskanta chaskinqa, tariq hinataq yupakunqa, mana chayqa, qolqentan qechupun, mana imaraykupas awqanta hap'iykupun barandillakuna; hatunchasqa kananpaqtaqmi p'enqaypi churanqa.
7 Chayraykun askha runakuna q'otusqa kayta manchakuspanku mana manukurqankuchu huk runakunaq mana allin ruwasqanmanta.
8 Wakcha kapuq runataqa pacienciakuy, amataq khuyapayakuychu.
9 Kamachikuyrayku wakchakunata yanapaychis, ama wakcha kasqanraykuchu wakchata saqeychis.
10 Wawqeykipaq amigoykipaqpas qolqeykita chinkachiy, amataq rumipa uranpi oxidachu chinkananpaq.
11 Ancha Hatun Diospa kamachikuyninkunaman hina qhapaq kayniykita huñuy, qorimantapas aswan askhatan ganasunki.
12 Waqaychasqaykichiskunapi limosnakunata wisq'ay, chay hinapin tukuy ñak'ariykunamanta qespichisunki.
13 Atiyniyoq escudomanta, sinchi lanzamantapas aswan allintan awqaykikunawan maqanakunqa.
14 Honrado runaqa runamasinpaqmi, mana manchakuq runaqa saqerparipunqa.
15 Ama qonqaychu seguroykiq amigonta, payqa qanraykun kawsayninta qorqan.
16 Huchasapa runaqa allin kapuqnintan thuñichinqa.
17 Pipas mana agradecekuq runaqa, qespichiqnintaqa peligropin saqepunqa.
18 Suretizayqa askha runakunatan ch'usaqyachirqan, lamar-qochaq ola hinan paykunata chhaphchirqan, atiyniyoq runakunatan wasinkumanta qarqorqan, chhaynapin huk nacionkuna ukhupi purirqanku.
19 Wiraqochapa kamachikuyninkunata mana kasukuq millay runaqa seguromanmi urmaykunqa, gananpaq huk runakunapa ruwayninta ruwaq hinaspa qatikuqpas huchachakunqa.
20 Atiyniykiman hina runamasiykita yanapay, cuidakuy ama chayman urmanaykipaq.
21 Kawsaypaq aswan allinqa unu, t'anta, p'acha, p'enqay pakanapaq wasi ima.
22 Aswan allinmi wakcha runaq vidanqa millay wasichapi, huk runaq wasinpi delicado tarifamantaqa.
23 Asllaña, askhaña kaqtinpas, kusisqa kay, wasiykiq k'amisqanta ama uyarinaykipaq.
24 Wasi-wasin riyqa sinchi llakikunapaqmi, wak llaqtayoq kaspaqa manan simiykita kichariyta atrevikunkichu.
25 Kusikunki, mikhunata ruwanki, manataq gracias ninkichu, k'arak simikunata uyarinki.
26 Wak llaqtayoq runa, hamuy, hinaspa huk mesata allichamuy, hinaspa mikhuchiway, nispa.
27 Wak llaqtayoq runa, allin qhawarisqa runaman tiyay. wawqeymi samaykachikuq hamun, wasiytataqmi necesitasaq, nispa.
28 Chaykuna yuyayniyoq runapaqqa sinchi llakikuymi. wasi wasimanta k'amiy, manukuqta k'amiy ima.

CAPÍTULO 30

1 Churinta munakuqmi sapa kutilla k'aspita sientechin, tukukuypi paymanta kusikunanpaq.
2 Churinta wanachiqqa paywan kusikunqa, reqsisqan runakuna ukhupitaq paymanta kusikunqa.
3 Churinta yachachiqqa awqatan llakichin, amigonkunaq ñawpaqenpin paymanta kusikunqa.
4 Taytan wañupunmanña chaypas, mana wañusqa hinan kashan, payman rikch'akuqta saqerparisqanrayku.
5 Kawsashaqtintaq payta rikuspa kusikurqan, wañupuqtintaq mana llakikurqanchu.
6 Saqeranmi enemigonkunamanta vengakuqta, amigonkunatapas khuyapayakuqta.
7 Churinmanta nishuta ruwaqqa k'irikunatan watanqa; Sapa waqaptinmi wiksanpas llakisqa kanqa.
8 Mana p'akisqa caballoqa umallanmanmi tukupun.
9 Wawaykita maqchiy, paymi manchachisunki, paywan pukllay, paymi sinchita llakichisunki.
10 Ama paywanqa asikuychischu, paqtan paywan llakikunkichis, manataq kiruykichista k'irinkichischu, nispa.
11 Ama wayna-sipas kashaspa kacharichiychischu, amataq mana yuyayniyoq kayninpi ñawiykita ch'ipiychischu.
12 Huch'uyllaraq kashaspa kunkanta k'umuykukuspa warma kashaspa ladonkunapi maqay, ama k'ulluchakuspa, mana kasukuq kaspa, sonqoykiman llakikuyta apamunanpaq.
13 Churiykita muchuchiy, llank'achiyta hap'iy, ama qhelli ruwayninkuna huchallikusunkiman.

14 Wakcha runaqa aswan allinmi, cuerponpi ñak'ariq qhapaq runamantaqa.
15 Qhali kaypas, allin cuerpoyoq kaypas llapan qorimanta aswan hatunmi, kallpasapa cuerpotaq mana tukukuq qhapaq kaymantaqa.
16 Sumaq cuerpomantaqa manan qhapaq kaypas kanchu, sonqoq kusikuymantaqa manan kusikuypas kanchu.
17 Wañuyqa aswan allinmi k'arak kawsaymanta otaq sapa kuti onqoymanta.
18 Wisq'asqa simiman hich'aykusqa mikhuykunaqa aya p'ampana pataman churasqa q'omer aycha hinan.
19 ¿Imapaqtaq huk idoloman ofrenda? Manataqmi mikuyta atinchu nitaq asnayta atinchu, chay hinallataqmi Señorpa qatiykachasqanpas.
20 Payqa ñawinwanmi rikuspa waqan, imaynan doncella sipasta abrazaspa suspiran hina.
21 Ama yuyayniykita hap'ipakuychu, amataq yuyaykusqaykiwanqa ñak'ariychu.
22 Sonqoq kusikuyqa runaq kawsayninmi, runaq kusikuynillantaq unayta kawsachin.
23 Kikin almaykita munakuy, sonqoykita sonqochay, llakikuyta karuman apakuy, llakikuyqa askha runakunatan wañuchirqan, manataqmi imapaqpas valenchu.
24 Envidiakuypas, phiñakuypas pisiyachinmi kawsayta, cuidakuyqa manaraqmi tiempo chayamushaqtin machuyayta apamun.
25 Kusisqa allin sonqoyoq runaqa aychantapas mikhunantapas cuidanqan.

CAPÍTULO 31

1 Qhapaq kayta qhawaspaqa aychata tukuchin, chaywan llakisqataq puñuyta qarqopun.
2 Qhawaq cuidakuyqa manan runataqa puñuchinqachu, imaynan sinchi onqoypas puñuyta p'akichin hinata.
3 Qhapaq runakunaqa anchatan llank'anku qhapaq kaykunata huñuypi; Samarispataq sumaq mikhunankunawan hunt'aykusqa kashan.
4 Wakchaqa wakcha kayninpi llank'an; saqerpariqtinpas, pisichikushanraqmi.
5 Qorita munakuqqa manan chaninpaqchu qhawarisqa kanqa, waqlliy qatiqpas chay qoriwanmi hunt'apunqa.
6 Qoriqa askha runakunaq thuniyninmi karqan, paykunaq thunisqallantaqmi karqan.
7 Sacrificiota haywaqkunapaqqa urmaymi, llapa mana yuyayniyoq runakunan chaywan hap'isqa kanqa.
8 Kusisamiyoqmi mana ima qhelliyoq qhapaq, mana qorita maskhaq.
9 ¿Pitaq pay? Saminchasqan nispa nisaqku, llaqtan ukhupi musphana ruwaykunata ruwasqanrayku.
10 ¿Pitaq chaywan pruebasqa kaspa hunt'asqa tarikurqan? chaymantaqa hatunchakuchun. ¿Pitaq huchallikunman, manataq huchallikunmanchu? icha mana allintachu rurarqan, manataq rurarqanchu?
11 Kapuqninkunaqa allin takyasqa kanqa, huñunasqa runakunapas limosna qosqanmanta willanqaku.
12 Askha mikhuna mesapi tiyashanki chayqa, ama munapayaychu, amataq niychu: "Askha mikhunan kashan", nispa.
13 Yuyariychis millay ñawiqa millay kasqanta, ¿imataq unanchasqa kanman ñawimanta aswan millay? chayraykun sapa kuti waqan.
14 Ama makiykita maymanpas haywariychu, amataq platoman wischuychu.
15 Ama runamasiykita sapallaykiqa juzgankichu, tukuy imapipas allin yuyayniyoq kay.
16 Runaq munasqanman hina mikhuy, ñawpaqeykipi churasqa kaqkunata. hinaspa mikuy, ama chiqnisqa kanaykipaq, nispa.
17 Ñawpaqtaqa saqeychis costumbrekunarayku; Amataq mana saksasqa kaychu, ama huchallikunaykipaq.
18 Askha runakuna ukhupi tiyashaspaqa ama makiykita haywariychu.
19 Allin uywasqa runapaqqa pisillan aypan, manataqmi puñunanman wayranta pisiyachinchu.
20 Allin puñuyqa hamun llamp'u mikhuymanta, tutamantan hatarin, yuyayninpas paywanmi kashan, mana saksasqa runapaqqa qhawaspa nanaymi, wiksa nanaymi, wiksa nanaypas.
21 Mikhunaykipaq hikutasqa kaspaqa sayariy, aqtuy, hinan samarinki, nispa.
22 Churiy, uyariway, ama pisichawaychu, qhepamantaq nisqaykiman hina tarinki.
23 Pipas mikhunanta qollqe sonqoyoq kaqqa, allintan rimanqaku. hinaspa allin wasi allichakusqanmanta willakuypas iñisqa kanqa.
24 Mikhuna mikhuq runa contran ichaqa llaqtantin rimapakunqaku. manataqmi iskayrayasqachu kanqa mana allin kayninmanta testimonionkunapas.
25 Ama vinopi kallpaykita rikuchiychu. Vinoqa askha runakunatan ch'usaqyachirqan.
26 Hornoqa challpuywanmi kantuta prueban, chay hinallataqmi vinopas machaywan hatunchakuq runakunaq sonqonta.
27 Vinoqa kawsay hina allinmi, pisita ukyaqtinqa, ¿ima kawsaytaq mana vinoyoq runapaqqa? Runakunata kusichinapaqmi ruwasqa karqan.
28 Tupunapaq hina machasqa, tiemponpi vinoqa sonqotan kusichiwanchis, yuyayninchistapas kusikuytan apamun.
29 Nishuta machasqa vinoqa yuyayninchistan k'arak phiñachin, ch'aqwayta, ch'aqwaytapas.
30 Machayqa sonso runaq phiñakuynintan yapan huchallikunankama.
31 Ama runamasiykita k'amiychu vinota tomaspa, amataq pisichaychu kusikuywanqa, ama p'enqay simikunata rimaychu, amataq ñit'iychu ukyananpaq kallpachaspa.

CAPÍTULO 32

1 Fiestapi dueñoman churasqa kanki chayqa, ama hoqariychu, aswanpas wakin runakuna hina paykuna ukhupi kay. tukuy sonqowan paykunata cuiday, chhaynapi tiyaykuy.
2 Llapa llank'anaykikunata hunt'aspataq, rantinpi churay, paykunawan kusikunaykipaq, fiestata allinta allichasqaykimanta coronata chaskinaykipaq.
3 Qan kurak runa, rimay, qanpaq hina, ichaqa allin yuyaywan. hinaspa ama hark'aychu musick.
4 Ama takiq kasqanpi simikunata hich'aychischu.
5 Vino mikhuypi musick nisqa conciertoqa qorimanta churasqa carbúnculo nisqa señal hinan.
6 Imaynan qorimanta ruwasqa esmeraldapa señalnin hina, chay hinallataqmi sumaq vinowan takiypas.
7 Wayna, rimariy, sichus necesitasunki chayqa, iskay kutita tapusqa kaspaqa pisillatan rimanayki.

8 Rimasqaykiqa pisilla kachun, pisi rimayllapi askhata entiendey; Yachaspa qallunta hap'iq hina kaychis.
9 Hatun runakuna ukhupi kanki chayqa, ama paykunawan igualakuychu; ñawpa runakuna maypi kaptinkupas, ama achka simikunata rimaychu.
10 Manaraq t'oqyamushaqtinmi lliphllika ripushan. P'enqasqa runaq ñawpaqenpin allin qhawarisqa kanqa.
11 Sapa kuti hatariychis, amataq qhepa kaqchu kaychis. ichaqa mana tardaspa wasiykiman chayay, nispa.
12 Chaypi kusirikuyniykita ruway, munasqaykita ruway, ichaqa ama hatunchakuq simikunawan huchallikuychu.
13 Chaykunamantan saminchayki kamaqniykita, allin kaqninkunawan hunt'achisuqniykitawan.
14 Pipas Señor Diosta manchakuqqa wanachiytan chaskinqa. temprano payta maskhaqkunapas allin qhawarisqa kanqaku, nispa.
15 Kamachikuy Simita maskhaqqa chaywan hunt'asqa kanqa, iskay uya runan ichaqa chaywan phiñasqa kanqa.
16 Señor Diosta manchakuqkunaqa juzgasqa kaytan tarinqaku, chanin kaytataq k'anchayta hina rawrachinqaku.
17 Huchasapa runaqa manan k'amisqachu kanqa, aswanqa munasqanman hinan huk excusata tarin.
18 Yuyaychakuq runaqa allin yuyayniyoqmi kanqa. ichaqa mana reqsisqa, hatunchakuq runaqa manan manchakuywanchu manchachikun, pay kikinmanta mana yuyaychasqa kashaqtinpas.
19 Ama imatapas ruwaychischu mana yuyaychaspaqa; Huk kutillatapas ruwaspaykiqa, ama yuyayman kutirikuychu, nispa.
20 Ama urmaykuq ñannintaqa riychu, amataq rumikuna ukhupi urmaychu.
21 Ama sut'ita rimaspaqa confiaychischu.
22 Kikin wawaykikunamantapas cuidakuy.
23 Tukuy allin ruwaykunapi almaykipi confiay. Kaymi kamachikuykunata hunt'ayqa.
24 Wiraqochapi iñiqqa, kamachikuy simita uyarin. Paypi confiaqqa manan hayk'aqpas aswan millaytaqa pasanqachu.

CAPÍTULO 33

1 Wiraqochata manchakuqqa manan ima mana allinpas pasanqachu; Ichaqa wateqasqa kashaspapas wakmantan payta qespichinqa.
2 Yachayniyoq runaqa manan cheqnikunchu kamachikuy simita; Chaypi iskay uya runaqa, wayra-parapi barco hinan.
3 Allin yuyayniyoq runaqa Kamachikuy Simipin confian. Kamachikuy simiqa hunt'aqmi paypaq, huk oraculo hina.
4 Ima ninaykita wakichiy, chhaynapin uyarisqa kanki, yachachikuytataq watay, chaymantataq kutichiy.
5 Mana yuyayniyoqpa sonqonqa carreta hinan. yuyaykusqanpas kuyukuq eje k'aspi hinan.
6 Semental caballoqa burlakuq amigon hinan, payqa llapa tiyaq runakunaq makinpin qaqchakun.
7 ¿Imanaqtintaq huk p'unchay huk p'unchaymanta aswan allinqa, watapi sapa p'unchaypa k'anchaynin hina intimanta?
8 Señor Diosta reqsisqankuraykun paykunaqa sapaqchasqa karqanku, paymi tiempokunata fiestakunatapas cambiarqan.
9 Wakinkunatan hatun p'unchaykunata ruwaspa ch'uyancharqan, wakintataq sapa p'unchaykunata ruwaspa.
10 Llapa runakunapas hallp'amantan kanku, Adanpas kay pachamantan kamasqa karqan.
11 Askha yachaywanmi Wiraqocha paykunata t'aqarqan, imaymana ñanninkutaq t'aqarqan.
12 Wakinta saminchaspa hatuncharqan, wakintataq ch'uyanchaspa asuykachirqan, wakintataq ñakaspa pisicharqan, hinaspan tiyasqankumanta kutipurqan.
13 Imaynan t'urupas t'uru manka ruwaqpa makinpi kashan, munasqanman hina ruwananpaq, chhaynatan runaqa payta ruwaqpa makinpi kashan, payman aswan allin qolqeta qonanpaq.
14 Allin kaqmi mana allinwan tupan, kawsaytaq wañuy contra, chay hinallataqmi Dios sonqo runaqa huchasapa contra, huchasapataq Dios sonqo runa contra.
15 Chhaynaqa qhawariychis Ancha Hatun Diospa llapa ruwayninkunata. iskaypas iskaypas kanmi, hukninpa contranpi.
16 Uvas pallaqkunaq qhepanta huñuq runa hinan qhepata rikch'arirqani, Señor Diospa saminchayninwanmi allinta yanapawarqan, uvas huñuq hinataqmi uvas saruyta sarurqani.
17 Piensaychis, manan ñoqallapaqchu llank'arqani, aswanpas llapa yachay maskhaqkunapaqmi llank'arqani.
18 Llaqtamanta hatun runakuna, uyariwaychis, huñunakuypi kamachiqkuna, uyariwaychis.
19 Kawsashaspaykiqa ama churiykiman warmiykimanpas, wawqeykimanpas amigoykimanpas atiyta qoychu, amataq hukman qoychu kapuqniykikunata, ama wanakusunkiman, hinaspa hukmanta rogakunki.
20 Kawsashaspa samayniykipi kashaspaykiqa, ama pimanpas qokuychu.
21 Aswan allinmi wawaykikuna maskhanasuykiqa, paykunaq allin qhawarisqa kanaykimantaqa.
22 Tukuy ruwasqaykikunapin aswan allinqa kanayki. ama huk qhellitapas saqeychu hatunchayniykipi.
23 P'unchayniykikuna tukukunaykipaq, kawsayniykita tukunaykipaqpas, herenciaykita rakiy.
24 Mikhuypas, varapas, q'epikunapas asnopaqmi. t'antatapas, allichaytapas, llank'anatapas, huk kamachipaq.
25 Kamachiykita llank'achinki chayqa, samayta tarinki, mana imatapas ruwaspa kacharinki chayqa, kacharichisqa kaytan maskhanqa.
26 Yugopas, collarpas kunkamanmi k'umuykukun, chay hinallataqmi millay kamachita ñak'arichiypas, ñak'arichiypas.
27 Llank'ananpaq kachamuy, ama mana imatapas ruwananpaq. Imaraykuchus mana imatapas ruwayqa askha mana allinkunatan yachachin.
28 Payman hina llank'ananpaq churay, mana kasukuq kaqtinqa aswan llasa q'aytukunata churakuy.
29 Ichaqa ama pimanpas nishuta rimaychu. mana yuyaywantaq ama imatapas ruwaychischu.
30 Huk kamachiykipas kan chayqa, qan hina kachun, chaninwan rantisqaykirayku.
31 Kamachiqniyki kaqtinqa, wawqeykichista hina valekuychis, almaykita hinan payta necesitashankichis, mana allinta rogakuspataq ayqesunkichis chayqa, ¿mayqin ñannintataq rinki maskhaq?

CAPÍTULO 34

1 Mana yuyayniyoq runaq suyakuyninqa yanqan, llullataqmi, mosqoykunapas mana yuyayniyoq runakunatan hoqarin.
2 Pipas mosqoykunata qhawaqqa llanthunta hap'ispa wayrata qatikuq runa hinan.

3 Musquypi rikuyqa, uyawan uyaman rikch'akuqman rikch'akuqmi.
4 Qhelli kaqmanta, ¿imataq ch'uyanchasqa kanman? Chay llulla kaqmantataq, ¿ima chiqaptaq hamunman?
5 Yanqa rimaykuna, adivinakuna, mosqoykunapas yanqapaqmi, sonqoqa wachakuq warmiq sonqon hinan yuyaykun.
6 Ancha Hatun Diosmanta mana kachamusunkikuchu watukamusqaykipi chayqa, ama paykunapi sonqoykita churaychu.
7 Mosqoykunaqa askha runakunatan q'oturqan, manataqmi chaykunapi confiarqankuchu.
8 Kamachikuy Simiqa mana llullakuspan hunt'asqa tarikunqa, yachayqa hunt'aq simipaqmi.
9 Puriq runaqa askha imaymanakunatan yachan. Askha yachayniyoqtaq yachayniyoq kayta willanqa.
10 Mana yachayniyoqqa pisillatan yachan, puriqmi ichaqa allin yuyaywan hunt'a.
11 Viajaspaymi imaymanata rikurqani. hinaspapas rimay atisqaymantapas aswan askhatan entiendeni.
12 Sapa kutinmi wañuyman apasqa karqani, chaywanpas chaykunaraykun qespichisqa karqani.
13 Señor Diosta manchakuqkunaq espiritunmi kawsanqa. Paykunata qespichiqpin suyakushanku.
14 Pipas Señorta manchakuqqa manan manchakunqachu nitaq manchakunqachu. Paypa suyakuyninmi.
15 Kusisamiyoqmi Señor Diosta manchakuqpa almanqa. ¿Pitaq kallpan?
16 Señor Diospa ñawinqa payta munakuqkunapin kashan, paymi paykunaq atiyniyoq hark'aqnin, kallpawan sayapakunankupaq, ruphaymanta hark'akuq, chawpi p'unchay intimanta pakakuq, urmaymanta hark'akuq, urmaymanta yanapakuq.
17 Paymi almata hatarichin, ñawitapas k'ancharichin, qhaliyachin, kawsayta, saminchatapas qon.
18 Pipas mana allin chaskisqa kaqkunata sacrificiota haywaqqa asikunapaq hinan. mana chanin runakunaq qokuyninkunapas manan chaskisqachu.
19 Ancha Hatun Diosqa manan kusikunchu millay runakunaq ofrendankunawan. manataqmi askha sacrificiokunarayku huchamanta thasnuchisqachu.
20 Wakcha runaq kaqninkunamanta ofrendata apamuqqa, taytanpa ñawpaqenpi churinta wañuchiq hinan ruwan.
21 Wakcha runakunaq t'antanmi kawsayninku, q'otuqqa yawar runan.
22 Pipas runamasinpa kawsayninta qechuqmi wañuchin. Pipas llank'aq runata pagasqanmanta q'otuqqa yawar ch'aqchuqmi.
23 Huknin wasita sayarichispa huktaq thunispa, ¿ima allinpaqtaq llank'aspanku?
24 Huk runa mañakuqtin, huktaq ñakaqtin, ¿piq kunkantataq Señor Dios uyarinqa?
25 Wañusqa cuerpota llamiykukuspa mayllikuqqa, wakmanta llamiykuptinqa, ¿imapaqtaq mayllikunqa?
26 ¿Chaynachu kanman huchanmanta ayunakuq runa, hinaspa kutirispa chaynata ruwaq. Icha, ¿imapaqtaq humillakusqanqa?

CAPÍTULO 35

1 Kamachikuy simita hunt'aqmi ofrendakunata apamun, kamachikuy simita kasukuqmi thak kawsay sacrificiota haywarin.
2 Allinta kutichipuqqa sumaq hak'uta haywarin. Limosna qoqpas alabasqa sacrificiotan haywarin.
3 Millay ruwaykunamanta t'aqakuyqa Wiraqochapaqmi. Mana chanin ruwaykunata saqeyqa pampachaymi.
4 Señor Diospa ñawpaqenpiqa manan ch'usaqllachu rikhurinki.
5 Tukuy chaykunaqa kamachikuy simiraykun ruwakunan.
6 Chanin runaq ofrendanmi altarta wirayachin, chaypa sumaq q'apayninqa Ancha Hatun Diospa ñawpaqenpin kashan.
7 Chanin runaq sacrificionqa allinpaqmi. chaymanta yuyariyqa manan hayk'aqpas qonqasqachu kanqa.
8 Allin ñawiwan Señorta hatunchay, ama makiykiq ñawpaq rurunkunataqa pisiyachiychu.
9 Tukuy qokuyniykikunapin kusisqa uyata rikuchiy, diezmoykitapas kusikuywan sapaqchay.
10 Ancha Hatun Diosman qoy qhapaqyachisusqaykiman hina. chaskisqaykiman hinataq kusisqa ñawiwan qoy, nispa.
11 Señor Diosmi kutichipusunki, qanchis kutikamataq qosunki.
12 Ama piensaychischu regalokunawan waqllichiyta. Chhaynataqa manan chaskinqachu, amataq mana chanin sacrificiokunapiqa hap'ipakunqachu. Señor Diosqa juezmi, paywanqa manan pitapas respetanachu.
13 Manam pitapas wakcha runapa contranpi chaskinqachu, aswanmi sarunchasqa runakunapa mañakusqanta uyarinqa.
14 Mana tayta-mamakunaq rogakuynintaqa manan pisichanqachu; Nitaq viuda warmipas, quejakusqanta hich'aykuptinqa.
15 ¿Manachu chay viudapa waqaynin phawaykachan? ¿Manachu qaparisqanqa paykunata urmachiqpa contranpi?
16 Wiraqochata serviqqa sumaqtan chaskisqa kanqa, mañakusqanpas phuyukamaraqmi chayanqa.
17 Humilde runaq mañakuyninmi phuyukunata t'oqyachin, asuykamunankamataq mana sonqochakunqachu. manataqmi ripunqachu, Ancha Hatun Dios chaninpi juzgayta, taripaytapas hunt'ananpaq qhawanankama.
18 Wiraqochaqa manan q'ewisqachu kanqa, manataqmi atiyniyoqpas paykunawan pacienciakunqachu, mana khuyapayakuq runakunaq wasankunata t'aqanankama, mana judío runakunaman vengakunankama; hatunchakuq runakunaq askha kaqkunata qechunankama, mana chanin runakunaq k'aspintapas p'akinankama;
19 Sapanka runaman ruwasqanman hina kutichipunankama, runakunaq ruwayninmanpas yuyaykusqankuman hina. Llaqtanta juzganankama, khuyapayakuyninwan kusichinankama.
20 Ñak'ariy tiempopiqa khuyapayakuyqa tiempollanmi, ch'akiy tiempopi para phuyu hina.

CAPÍTULO 36

1 Tukuypa Señor Diosníy, khuyapayaykuwayku.
2 Manchakuyniykita kachamuy llapa mana maskhasuqniykikunaman.
3 Makiykita hoqariy wak nacionkunaman, atiyniykita rikuchunku.
4 Imaynan paykunaq ñawpaqenpi ñoqaykupi ch'uyanchasqa karqanki, chhaynatan paykuna ukhupi hatunchasqa kay.
5 Noqaykupas reqsisusqaykiku hina paykunapas yachachunku, Diosníy, qanllaqa manan kanchu, nispa.

6 Mosoq milagrokunata ruway, huk mana reqsisqa milagrokunatapas ruway, makiykita paña makiykitawan hatunchay, admirakuypaq ruwasqaykikunata rikuchinankupaq.
7 Phiñakuyta hatarichispa phiñakuyta hich'aychis, awqaykichista ch'usaqyachiychis, awqaykichistapas ch'usaqyachiychis.
8 Pisi tiempollapaq, rimanakuymanta yuyariy, musphana ruwasqaykikunata willachunku.
9 Ayqekuq runaqa nina rawraq phiñakuywan wañuchisqa kachun. Runakunata sarunchaqkunapas chinkapuchunku.
10 Mana judío runakunaq umallinkunata t'aqaychis: "Manan pipas kanchu, aswanpas ñoqaykullan", nispa.
11 Jacobpa llapa ayllunkunata huñuy, hinaspa qallariymantapacha hina paykunata herenciata chaskiy.
12 Señor Diosníy, khuyapayay sutiykiwan sutichasqa runakunata, Israel llaqtatawan, piwi churiykita suticharqanki.
13 Yaw, khuyapayakuy Jerusalén llaqtata, ch'uya llaqtaykita, samarinaykipaq.
14 Sion llaqtata hunt'achiy mana rimay atina rimayniykikunawan, llaqtaykitapas hatunchayniykiwan hunt'achiy.
15 Qallariymantapacha kapuqniykikunata willay, sutiykipi kaq profetakunatapas hatarichiy.
16 Suyasuqniykikunata premiay, profetaykikunapas hunt'aq sonqo kanankupaq.
17 Señor Diosníy, uyariy kamachiykikunaq mañakuyninta, Aaronpa llaqtayki patapi saminchasqanman hina, kay pachapi llapa tiyaqkuna yachanankupaq, qan Wiñay, wiñay Dios kasqaykita.
18 Wiksaqa llapan mikhunata mikhun, chaywanpas huk mikhuymi aswan allin.
19 Imaynan paladarqa imaymana miray aychata malliykun, chay hinallataqmi llulla rimaykunata entiendeq sonqopas.
20 Pisi sonqo runaqa sinchitan llakichin, allin yuyayniyoq runan ichaqa kutichipunqa.
21 Warmiqa sapanka qharitan chaskinqa, chaywanpas huk ususinmi huk ususinmanta aswan allin.
22 Warmipa sumaq kayninqa uyanta kusichin, qariqa manan imatapas aswan allinta munakunchu.
23 Sichuq qallunpi sumaq sonqo kay, llamp'u sonqo, sonqochaypas kanman chayqa, manan qosanpas huk qharikuna hinachu.
24 Warmiyoq kaqqa, payman rikch'akuq yanapaqmi, samarinapaq sayaqmi.
25 Maypichus mana sello kaqtinqa, chaypiqa suwakunmi, mana esposayoq runaqa llakikuspan wichayman urayman purinqa.
26 ¿Pitaq confianman allin allichasqa suwapi, huk llaqtamanta llaqtaman phawaykachaq? Chhaynaqa, ¿pitaq creenman mana wasiyoq runata, manataq maypipas samaykuqtinqa?

CAPÍTULO 37

1 Llapa amigokunan ninku: "Noqapas amigonmi kani", nispa.
2 ¿Manachu wañuykama llakikuy kanman, compañeron amigon awqanman kutiriqtin?
3 Yaw millay yuyay, ¿maymantataq hamurqanki kay pachata q'otunaykipaq?
4 Kanmi compañero, amigonpa allin kausayninpi kusikun, sasachakuy tiempopitaq ichaqa contranpi kanqa.
5 Huk compañeron kan, paymi amigonta wiksapaq yanapan, awqan contra hebillatapas hoqarin.
6 Ama yuyayniykipi amigoykita qonqaychu, amataq qhapaq kayniykipi paymanta mana yuyayniyoq kaychu.
7 Llapa yuyaychaqmi yuyaychaykunata hatunchan. Ichaqa kanmi wakin pay kikinmanta yuyaychakuqkuna.
8 Consejeromanta cuidakuychis, ñawpaqtaraq yachaychis ima necesitasqanta. pay kikinpaqmi yuyaychakunqa; Manan chay sorteotaqa qanman wikch'usunkimanchu, nispa.
9 Hinaspa niy: Ruwayniykiqa allinmi, chay qhepamantaq huk ladoman sayashan imachus pasasunaykita qhawananpaq, nispa.
10 Ama piensasuqnikiwanqa rimapayaychu, envidiasuqnikikunamantapas pakaychu.
11 Amataq envidiakuq warmiwanqa rimariychu. nitaqmi awqanakuymanta manchakuq runawanpas; nitaqmi huk qhatuqwanpas cambiaymanta; nitaqmi rantikuymanta rantiqwanpas; nitaq agradecekuq envidiakuq runawanpas; nitaq mana khuyapayakuq runawanpas sumaq sonqo kayta llamiqwanpas; nitaq qhella runakunawanpas ima llank'anapaqpas; nitaq contratadowanpas huk wata llank'ayta tukunanpaq; Amataq askha llank'aq yanqa sirvientewanpas, ama kaykunataqa uyariychischu ima yuyaychaypipas.
12 Ichaqa sapa kutillanmi Señor Diospa kamachikuyninkunata hunt'ananpaq reqsisqayki Dios sonqo runawan kay, paypa yuyayninpas yuyayniykiman hinan, wiksallikunki chayqa, qanwanmi llakikunqa.
13 Sonqoykiq yuyaykusqaykipas sayarichun, manan pipas paymanta aswan hunt'aq sonqoqa kanchu.
14 Runaqa mayninpiqa qanchis qhawaqkunamanta aswan askhatan willan, paykunan alto torrepi tiyashanku.
15 Tukuy kaykunamantapas, Ancha Hatun Diosmanta mañakuy, cheqaq-kaypi ñanniykita pusananpaq.
16 Llapa llank'anamanta ñawpaqtaqa yuyayta hap'iychis, yuyaychaychis.
17 Uyanqa sonqonchis cambiasqanmi.
18 Tawa imaymanakunan rikhurin: allinpas mana allinpas, kawsaypas wañuypas, qallun ichaqa sapa kutilla kamachin.
19 Kanmi yachayniyoq, askha runakunata yachachiq, ichaqa pay kikinpaqqa manan allinchu.
20 Rimaypi yachayniyoq runaqa, cheqnikuqmi, manataqmi tukuy ima mikhunayoqchu kanqa.
21 Paymanqa manan Señor Diospa khuyapayakuyninqa qosqachu, tukuy yachaymanta qechusqa kasqanrayku.
22 Huk runaqa pay kikinpaqmi yachayniyoq; entiendeypa rurunkunapas alabanapaqmi siminpi.
23 Yachayniyoq runaqa llaqtanta yachachin; entiendeyninpa rurunkunapas manan tukukunchu.
24 Yachayniyoq runaqa saminchawanmi hunt'a kanqa; Llapa payta rikuqkunapas kusisqapaqmi qhawarinqaku.
25 Runapa kawsasqan p'unchawkunaqa yupasqa kanman, Israelpa p'unchawninkunaqa mana yupay atiymi.
26 Yachayniyoq runaqa llaqtan ukhupi hatunchasqa kaytan chaskinqa, sutinpas wiñaypaqmi kanqa.
27 Churiy, kawsayniykipi almaykita t'aqwiriy, hinaspa qhaway ima mana allin kasqanmanta, amataq chayta qoychu.
28 Tukuy imapas manan llapa runaq allinninpaqchu, manataqmi llapa runapas tukuy imapipas kusikunchu.

29 Ama misk'i mikhuykunapipas mana saksasqa kaychischu, nitaq mikhunata mikhuytapas nishuta munapayaychischu.
30 Nishuta mikhuyqa onqoytan apamun, llumpay mijuyqa onqoymanmi tukupunqa.
31 Llumpayta millp'asqankuraykum achka runakuna wañurunku. Pipas cuidakuqmi ichaqa unayta kawsachin.

CAPÍTULO 38

1 Hampiqtaqa yupaychaychis, payta allinpaq qhawarisqaykichisrayku, Señor Diosmi payta kamarqan.
2 Ancha Hatun Diosmantan hamun qhaliyachiy, paymi reypa hatunchasqan kanqa.
3 Hampiqpa yachayninmi umantapas hoqarinqa, hatun runakunaq ñawpaqenpin admirasqa kanqa.
4 Wiraqochataq kay pachamanta hampikunata kamarqan; Yachayniyoq runaqa manan paykunata millakunqachu.
5 ¿Manachu unutaqa k'aspiwan misk'iman tukuchirqanku, allin kayninta yachanankupaq?
6 Runakunamanmi yachayta qorqan admirakuypaq ruwasqankunapi hatunchasqa kanankupaq.
7 Chhaynakunawanmi runakunata qhaliyachin, nanayninkunatapas qechun.
8 Chhaynakunamantan hampiq runaqa confeccionta ruwan. ruwayninkunapas manan tukukunchu; Paymantan kay pachapi thak kay.
9 Wawallay, onqosqaykipi ama mana qonqaychu, aswanpas Señormanta mañakuy, paymi qhaliyachisunki.
10 Huchata saqey, makiykikunata allinta ordenay, tukuy millay ruwaykunamanta sonqoykita ch'uyanchakuy.
11 Sumaq q'apaytapas qoy, sumaq hak'utapas yuyariy. Wira sacrificiotapas mana kashaq hina ofrendata ruwaychis.
12 Hinaqtinmi hampiqman huk lugarta qoy, Señor Diosmi kamarqan, ama qanmanta ripuychu, paytan necesitanki.
13 Kanmi huk tiempo paykunaq makinpi allin kawsay.
14 Wiraqochamantapas mañakunqakun, chayta t'ikarinanpaq, chaytan qonku mana sasachakuspalla, hampiytapas unayta kawsanankupaq.
15 Pipas kamaqninpa ñawpaqenpi huchallikuqqa, hampiqpa makinman urmaykuchun.
16 Churiy, wañusqakunaq hawanman waqay urmaykuchun, waqayta qallarichun, qan kikiykipas sinchitapuni ñak'arishankiman hina; chaymantataq costumbreman hina cuerponta tapaykusun, amataq p'ampasqanta qonqanankuchu.
17 K'arakta waqay, sinchita waqay, hinallataq waqay, paypa chanin kasqanman hina, huk p'unchawpas iskay p'unchawpas, mana millay rimasqa kanaykipaq, chaymantataq sinchi llakisqa kasqaykimanta sonqochay.
18 Llasaq kaymantan wañuy hamun, sonqoq llasaq kayninmi kallpata p'akin.
19 Ñak'ariypipas llakikuymi qhepan, wakcha runakunaq kawsayninqa sonqoq ñakayninmi.
20 Ama sonqoykiman llasaychischu, qarqoychis, qhepa p'ututapas miembron.
21 Ama qonqaychu, manan kutirikuy kanchu, manan allintachu paytaqa ruwanki, aswanpas k'irikunki.
22 Yuyariy juzgasqayta, qanpas chhayna kanqa. qayna p'unchaw ñuqapaq, kunan p'unchawtaq qampaq.
23 Wañusqa samarispaqa, payta yuyarichun. Espiritun paymanta t'aqakuqtintaq, payrayku sonqochasqa kaychis.
24 Yachayniyoq runaq yachayninqa samarispallan hamun, pisi llank'anayoqtaq yachayniyoq kapunqa.
25 ¿Imaynataq yachayta tarinman aradota hap'iq, k'aspiwan hatunchakuq, torokunata qarqoq, llank'ayninkupi ocupasqa, torokunamanta rimaq yachayta?
26 Payqa yuyaynintan qon surcokunata ruwananpaq. hinaspa wakakunaman mikuykunata qunanpaq anchata kallpanchakun.
27 Chay hinaqa, llapa carpinterokuna, llank'aqkunapas, tuta p'unchay llank'aqkuna, sellokunata kuchuqkuna, sellokunata p'ampaqkuna, imaymanata ruwanankupaq, llulla rikch'aykunata ruwaqkuna, llank'ayta tukunankupaq qhawaqkunapas.
28 Herreropas yunquepa waqtanpi tiyaspa fierromanta ruwasqakunata qhawarispan ninapa wapsinqa aychanta usuchin, hornopa rupayninwantaqmi maqanakun, martillopa hinaspa yunquepa qapariyninqa sapa kutim rinrinpi hinaspa paypa rinrinpipas kachkan ñawikunaqa qhawankuraqmi ima ruwasqanpa rikch'ayninta; llamk'ayninta tukunanpaqmi yuyayninta churan, allinta llimp'inanpaqtaq qhawan.
29 Chay hinatan manka ruwaq runapas llank'ananpi tiyaspa chakiwan rueda muyuchispa, llank'ananpi tukuy llank'ayninta yupaspa ruwan.
30 Makinwanmi t'uruta ruran, kallpantataq chakinpa ñawpaqenpi k'umuykun. chayta umallinanpaqmi kallpachakun; Hinan hornota ch'uyanchananpaq kallpachakun.
31 Llapallan kaykunaqa makinkumanmi hap'ipakunku, sapankapas yachayniyoqmi llank'ayninpi.
32 Mana kay runakunawanqa manan huk llaqtapipas tiyakunmanchu, manataqmi munasqankupi tiyanqakuchu, nitaq wichayman uraymanpas rinqakuchu.
33 Manan runakunaq qayllanpichu maskhasqa kanqaku, nitaq huñunakuypi altopi tiyanqakuchu, manan juezkunaq tiyananpi tiyanqakuchu, nitaqmi entiendenkumanchu juzgasqa sentenciata, manan atinkumanchu justiciata, juzgasqatapas willayta. Manataqmi rikch'anachiy simikuna rimasqankupi tarinqakuchu.
34 Ichaqa kay pachaq imayna kaynintan waqaychanqaku, tukuy ima munasqankupas artesanía ruwasqankupin kashan.

CAPÍTULO 39

1 Ancha Hatun Diospa Kamachikuy Siminman yuyayninta qoq, chaypi yuyaymanaypi llank'aqmi ichaqa, llapa ñawpaq runakunaq yachayninta maskhanqa, profeciakunapitaq ocupasqa kanqa.
2 Payqa allin reqsisqa runakunaq nisqankunatan waqaychanqa, mana reparay rikch'anachiy simikuna kaqtintaq chaypi kashanqa.
3 Sinchi rimaykunapi pakasqa kaqkunata maskhanqa, tutayaq rikch'anachiy simikunatapas yachanqa.
4 Payqa hatun runakuna ukhupin servinqa, kamachikuqkunaq ñawpaqenpin rikhurimunqa, wak llaqtakunatan purinqa. Runakuna ukhupi allin kaqtapas mana allin kaqtapas pruebarqan.
5 Payqa sonqonta qonqa temprano kamaqnin Señorman, hinaspan Ancha Hatun Diospa ñawpaqenpi mañakunqa, simintapas kicharinqa, huchankunamantataq rogakunqa.
6 Hatun Wiraqocha munaspaqa, yuyayniyoq espirituwanmi hunt'aykunqa, allin yuyaywan rimaykunata hich'aykunqa, mañakuyninpitaq Señorman graciasta qonqa.

7 Paymi yuyaychayninta yachaynintapas pusanqa, pakasqa yachayninkunapipas yuyaymananqa.
8 Paymi yachasqanta willanqa, Señor Diospa rimanakuyninpa kamachikuy siminwanmi hatunchakunqa.
9 Askha runakunan paypa entiendeyninta allinpaq qhawarinqaku; kay pacha takyanankamataq, mana pichasqachu kanqa; yuyarisqanqa manan ripunqachu, sutintaq miraymanta mirayman kawsanqa.
10 Llaqta nacionkunan yachayninta willanqaku, huñunasqa runakunapas paytan alabanqaku.
11 Wañuqtinqa waranqamanta aswan hatun sutitan saqepunqa, kawsaspataq yapapunqa.
12 Chaywanpas yuyaykusqayman hinan astawan rimanay kashan. Killa hunt'a kashaqtin hinan hunt'aykusqa kashani.
13 Ch'uya wawakuna, uyariwaychis, chakra wayq'o patapi wiñaq rosas hina t'ikariychis.
14 Incienso hina misk'i q'apaytapas qoychis, lirio hina t'ikariychis, q'apaytapas kachamuychis, yupaychay takitapas takiychis, Señor Diosta saminchaychis tukuy ruwasqankunapi.
15 Sutinta hatunchaychis, siminykichispa takiyninkunawan, arpakunawanpas yupaychaychis.
16 Wiraqochaq llapa ruwayninkunaqa ancha allinmi, ima kamachisqanpas tiempollanpin hunt'akunqa.
17 Manataqmi pipas ninmanchu: ¿Imataq kayri? ¿imaraykutaq chayri? Allin tiempopin llapanku maskhasqa kanqaku, kamachisqanman hinan unuqa montonasqa hina sayasharqan, siminpa nisqanman hinataq unu p'uyñukuna.
18 Paypa kamachisqanman hinan tukuy ima munasqanman hina ruwakun. manataqmi pipas hark'ayta atinmanchu, qespichinanpaq.
19 Llapa runaq ruwayninkunan ñawpaqenpi kashan, manan imapas pakakunmanchu.
20 Wiñay-wiñay-wiñaykama rikun; manataqmi ima admirakuypaqpas ñawpaqenpi kanchu.
21 Runaqa manan ninanchu: ¿Imataq kayri? ¿imaraykutaq chayri? Paymi tukuy imaymanata paykunaq allinninpaq ruwaran.
22 Saminchayninmi ch'aki hallp'ata mayu hina taparqan, unu hinataq qarparqan.
23 Imaynan unuta kachiman tukuchirqan, chhaynatan mana judío runakunapas phiñakuyninta chaskinqaku.
24 Imaynan ñanninkuna ch'uya runakunapaq sut'i kashan. Chhaynallataqmi millay runakunapaq urmachikuq kanku.
25 Allin kaqkunaqa qallariymantapachan kamasqa, chhaynallataqmi huchasapakunapaqqa mana allinkuna.
26 Runaq tukuy kawsayninpi aswan allin kaqkunaqa, unu, nina, fierro, kachi, trigo hak'u, miel, leche, uvas yawar, aceite, p'acha ima.
27 Tukuy chaykunaqa Dios sonqo runakunaq allinninpaqmi, huchasapakunapaqqa mana allinmanmi tukupun.
28 Kanmi espiritukuna vengakunankupaq kamasqakuna, paykunan phiñakuspa sinchita k'irisqa kasharqanku. chinkachiy tiempopiqa kallpankuta hich'aykuspanku, paykunata kamaqpa phiñakuyninta thasnuchinku.
29 Nina, granizo, yarqay, wañuy, llapan kaykunaqa kamasqa karqanku vengakunankupaq;
30 Sallqa animalkunaq kirunkuna, alacránkunaq, mach'aqwaykunaq, espadakunaq kirunkuna, millay runakunata ch'usaqyachinankupaq.
31 Kamachikusqanwanmi kusikunqaku, necesitakuqtintaq kay pachapi listo kanqaku; Tiemponku chayamuqtintaq, siminta mana p'akinqakuchu.
32 Chayraykun qallariymantapacha yuyaykurqani, yuyaykurqanitaqmi chaykunata qelqaspa.
33 Señorpa llapa ruwasqankunaqa allinmi, tiempollanpin tukuy ima necesitasqankuta qonqa.
34 Chhaynaqa manan pipas ninmanchu: "Chaymantaqa aswan millaymi", nispa.
35 Chayraykutaq Wiraqochata yupaychaychis tukuy sonqoykichiswan, tukuy simiykichiswan, Wiraqochaq sutintataq saminchaychis.

CAPÍTULO 40

1 Sapanka runapaqmi hatun wachakuy kamasqa kashan, Adanpa churinkunamanpas llasa yugo hap'in, mamankuq wiksanmanta lloqsimusqanku p'unchaymantapacha, tukuy imaq mamanman kutipunanku p'unchaykama.
2 Hamuq imaymanakunamanta, wañuy p'unchaymantawan yuyaykusqankun yuyayninkuta llakichin, sonqonkutapas manchakuchin;
3 K'ancharishaq tronopi tiyaqmantapacha, kay pachapi, usphapi huch'uyyaykukuqman.
4 Morado p'achawan p'achasqa corona p'achawan p'achasqaman.
5 Phiñakuy, envidiakuy, ch'aqway, mana thak kay, wañuyta manchakuy, phiñakuy, ch'aqway, puñunanpi samay tiempopitaq tuta puñuynin, yachayninta cambian.
6 Asllapas otaq manapas samayninmi, chay qhepamantaq puñuypi kashan, rikch'akuq p'unchaypi hina, sonqonpa rikuyninpi llakisqa, maqanakuymanta ayqesqa hina.
7 Tukuy imapas allinña kaqtinmi rikch'arikun, manchachikuypas mana imapaqpas kasqanmantan admirakun.
8 Chhaynakunaqa llapa runamanmi pasapun, runamanpas animalkunamanpas, chaymi qanchis kuti masraq huchasapakunaman.
9 Wañuy, yawar ch'aqchuy, ch'aqway, espada, desgracia, yarqay, ñak'ariy, ñak'ariy ima.
10 Chaykunaqa millay runakunapaqmi kamasqa, paykunaraykun unu hunt'a hamurqan.
11 Kay pachapi kaqkunapas wakmantan kay pachaman kutipunqa, unumanta kaqkunapas lamar-qochamanmi kutipunqa.
12 Llapa sobornopas mana chanin ruwaykunapas chinkachisqa kanqa, cheqaq ruwaymi ichaqa wiñaypaq kanqa.
13 Mana chanin runakunaq kaqninkunaqa mayu hina ch'akipunqa, parapi sinchi t'oqyay hinataq ch'aqwawan chinkapunqa.
14 Makinta kicharishaqtinmi kusikunqa, huchallikuqkunapas yanqamanmi tukupunqa.
15 Mana manchakuq runakunaq wawankunaqa manan askha k'allmakunatachu rurunqaku, aswanpas sinchi qaqa patapi qhelli saphikuna hinan kanqaku.
16 Sapa unu patapi, mayu patapi wiñaq qurakunataqa, tukuy qurakunapa ñawpaqenpi aysasqa kanqa.
17 Qhapaq-kayqa ancha ruruq huerta hinan, khuyapayakuyqa wiñaypaqmi.
18 Llank'akuypas, runaq kapuqninwan kusisqa kaypas, misk'i kawsaymi, qhapaq kayta tariqmi ichaqa iskayninkumanta aswan hatun.

19 Wawakuna, llaqta hatarichiypas qhariq sutinmi, mana huchayoq warmin ichaqa iskayninkumanta aswan allin yupasqa.
20 Vinopas takipas sonqotan kusichin, yachayta munakuymi ichaqa iskayninmanta aswan hatun.
21 Pipapas salteriapas misk'i takikunatan ruwan, ichaqa sumaq qallun iskayninkumanta aswan pataman.
22 Ñawiykiqa sumaq sonqo kaytan munakun, aswanpas iskaynin trigomantapas aswan askharaqmi.
23 Amigapas compañeropas manan hayk'aqpas mana allintachu tupanku, iskayninkumanta aswantaqa qosanwan warmin.
24 Wawqe-panaykuna, yanapaypas ñak'ariy tiempoq contranpin kashan, limosna qoymi ichaqa iskayninkumanta aswan askhata qonqa.
25 Qori qolqewanmi chakiqa allinta sayachin, yuyaychakuymi ichaqa iskayninmanta aswan allinpaq qhawarisqa.
26 Qhapaq kaypas kallpapas sonqotan hoqarichin, Señorta manchakuymi ichaqa iskayninmanta aswan hatun.
27 Señorta manchakuyqa ruruq huerta hinan, llapan k'anchariymantapas payta qataykun.
28 Wawallay, ama mañakuq runata kawsaychu. aswan allinqa wañuymi, mañakuymantaqa.
29 Huk runaq mesanman hap'ipakuqpa kawsayninqa manan huk kawsaypaqchu yupasqa kanan. Huk runakunaq mikhunanwanmi qhellichakun, allin uywasqa yachayniyoq runan ichaqa chaymanta cuidakunqa.
30 Mañakuyqa misk'inmi mana p'enqakuqpa siminpi, wiksanpin ichaqa nina rawrachinqa.

CAPÍTULO 41

1 O wañuy, mayna k'arakmi qanmanta yuyariyqa, kapuqninkunapi samaspa kawsaq runapaq, mana ima llakichiq runapaq, tukuy imapi t'ikariqpaq aycha!
2 ¡Wañuy, allinpaq qhawarisqa sentenciaykiqa necesitakuqpaq, kallpan pisiyaqpaqpas, kunan qhepa pachapi kaq, tukuy imawantaq llakisqa, hinallataq mana suyakuyniyoqpaq, paciencian chinkachiqpaqpas!
3 Ama wañuy huchachayta manchakuychu, yuyariy ñawpaqpi kaqkunata, qhepaman hamuqkunatapas. Kaymi Señor Diospa sentencianqa llapa runaq hawanpi.
4 ¿Imanasqataq Ancha Hatun Diospa kusikuyninpa contranpi kanki? aya p'ampanapiqa manan kanchu tapuy, chunka wata, pachak wata, waranqa wata kawsasqaykimantapas.
5 Huchasapa runakunaq wawankunaqa millay wawankunan kanku, mana manchakuq runakunaq tiyasqankupi yachaqkunapas.
6 Huchasapakunaq wawankunaq herencian chinkapunqa, mirayninkupas wiñaypaq k'amisqa kanqa.
7 Wawakunaqa Diosta mana manchakuq taytamantan quejakunqaku, payrayku k'amisqa kasqankurayku.
8 ¡Ay qankunamanta, mana manchakuq runakuna, Ancha Hatun Diospa kamachikuy siminta saqerpariqkuna! mirankichis chayqa, chinkachisqaykichismi kanqa.
9 Nacerankichis chayqa, ñakaymanmi nacenkichis, wañunkichis chayqa, ñakaymi kanqa.
10 Kay pachapi llapa runakunan wakmanta kay pachaman kutipunqaku, chhaynapin Diosta mana manchakuq runakunaqa ñakasqa kasqankumanta chinkachisqa kanqaku.
11 Runakunaq waqayninqa cuerponkumantan, huchasapakunaq millay sutinmi ichaqa chinkachisqa kanqa.
12 Sutiykita qhawariy; Waranqa hatun qori qhapaq kaykunamanta aswan askharaqmi qanwan kanqa.
13 Allin kawsayqa pisi p'unchaykunan, allin sutiqa wiñaypaqmi.
14 Wawallaykuna, thak-kaypi wanachiychis, pakasqa yachaypas, mana rikusqa qhapaq kaypas, ¿imapaqtaq iskayninkumanta?
15 Mana yuyayniyoq kayninta pakaq runaqa aswan allinmi yachayninta pakaq runamantaqa.
16 Chayrayku p'enqaychis simiyman hina. nitaqmi llapanpichu llapanpi allinpaq qhawarisqa.
17 P'enqakuychis tayta-mamaq ñawpaqenpi qhelli huchapi purisqaykimanta, kamachikuqpa ñawpaqenpi atiyniyoq runaq ñawpaqenpi llullakuymantawan.
18 Juezpa, kamachiqpa ñawpaqenpi huchallikusqanmanta. huk huñunakuypa ñawpaqenpi, runakunaq ñawpaqenpi mana allin ruwaymanta; compañeroykiq, amigoykiq ñawpaqenpi mana chanin ruwasqaykimanta;
19 Suwakuymantawan, maypi tiyasqaykimanta, Diospa cheqaq-kayninmanta, rimanakuyninmantawan. codoykiwantaq aychaman k'umuykuy; qoytapas hap'iytapas pisichaspa;
20 Napaykusuqniykikunaq ñawpaqenpi ch'inlla kaychis. hinaspa huk rabona warmita qawanankupaq;
21 Hinaspapas aylluykimanta uyaykita t'aqakunaykipaq. otaq huk parteta otaq huk regalotapas qechunanpaq; otaq huk runaq warminta qhawarispa.
22 Otaq sirvientanwan llumpay llamk'ananpaq, manataq puñunanman asuykamunanpaq. otaq amigokunaq ñawpaqenpi k'amispa rimaykunamanta; qosqayki qhepamanpas ama k'amiychu;
23 Uyarisqaykita yapamanta rimaspa, yapamanta rimaspapas; hinaspa pakasqa kaqkunata riqsichiymantapas.
24 Chhaynapin cheqaqtapuni p'enqasqa kanki, llapa runakunaq allin qhawarisqantaq kanki.

CAPÍTULO 42

1 Ama kaykunamanta p'enqakuychu, amataq pitapas chaywan huchallikunanpaq chaskikuychu.
2 Ancha Hatun Diospa kamachikuyninmanta, rimanakuyninmantawan. Diosta mana manchakuq runakunata chaninchanapaq taripaymantawan;
3 Compañeroykikunawan puriqkunawanpas yupaychaymanta. otaq amigokunaq herencian qoymanta;
4 Balanzamanta, pesakunamantawan allintapuni; otaq askha otaq pisillata chaskiymanta;
5 Negociantekunaq mana imatapas ruwaspa vendesqankumantawan; wawakunata ancha allichaymanta; hinaspa millay kamachipa waqtanta yawarchananpaq.
6 Mana allin warmi kaqtinqa allinpunin cuidakuyqa. hinaspa upallaychik, maypichus achka makikuna kachkan.
7 Tukuy imatapas yupaypi, llasayninpipas qoychis. lliw qosqaykitapas otaq chaskisqaykitapas qelqapi churay, nispa.
8 Ama p'enqakuychu mana yachayniyoqkunaman, mana yuyayniyoqkunamanpas, wayna-sipaskunawan maqanakuq llumpay yuyaqkunamanpas, chhaynapin cheqaqta yachayniyoq kanki, llapa kawsaq runakunaq allin qhawarisqantaqmi kankipas.
9 Taytaqa ususinraykun rikch'arikun, mana pipas yachashaspa. Payta cuidayqa puñuytapas qechun, wayna

kashaspapas, ama wañunanpaq t'ikanta. Casarasqaña kaspapas, ama chiqnisqa kananpaq.
10 Doncella kashaspan taytanpa wasinpi qhellichakuspa wiksallisqa kapunman. Qosayoq kaypas, ama mana allinta purinanpaq. Casarasqaña kaspapas, mana wachakuq kananpaq.
11 Mana p'enqayniyoq ususiykichista cuidaychis, ama awqaykikunapaq asichisunkichisman, llaqta ukhupipas p'enqachisunkichisman, runakuna ukhupipas p'enqachisunkichismanchu, nispa.
12 Ama llapa cuerpoq sumaq rikch'ayninta qhawariychischu, amataq warmikunaq chawpinpipas tiyaychischu.
13 P'achakunamantan hamun ch'uspa, warmikunamantataq millay ruwaykuna.
14 Aswan allinmi qhariq q'otukuyninqa, allin qhawarisqa warmimantaqa, p'enqaypi, k'amikuq warmimantaqa.
15 Kunanqa Wiraqochaq ruwayninkunata yuyarisaq, rikusqaykunatapas willasaq: Wiraqochaq rimayninkunapin ruwayninkuna kashan.
16 K'anchariq intiqa tukuy imatan qhawan, llank'ayninpas Señorpa k'anchariyninwan hunt'a kashan.
17 Wiraqochaqa manan ch'uya runakunaman atiyta qorqanchu llapan musphana ruwayninkunata willananpaq, chaykunatan Tukuy-atiyniyoq Wiraqocha allinta takyachirqan, imapas kashaq allin takyasqa kananpaq.
18 Ukhu ukhuta, sonqotapas maskhan, q'otukuq yuyaykusqankutapas qhawarin, Wiraqochaqa yachanmi llapa reqsisqa kaqkunata, kay pachaq señalninkunatan rikun.
19 Paymi willan ñawpaq kawsaykunata, hamuq pachakunatapas, pakasqa kaqkunapa puriyninta pas rikuchin.
20 Manan ima yuyaykuypas ayqekunchu, nitaqmi ima simipas pakasqachu.
21 Payqa yachayninpa sumaq ruwasqankunatan sumaqcharqan, wiñay-wiñaykamataqmi kashan, manan imatapas yapayta atinmanchu, nitaq pisiyachiyta atinmanchu, manataqmi mayqen yuyaychaqtapas necesitanchu.
22 ¡Ay, may munaymi llapan ruwasqankunaqa! hinaspa huk runa chispakamapas qawananpaq.
23 Tukuy chaykunaqa wiñaypaqmi kawsan, tukuy imapaqmi, llapankutaqmi kasukuq kanku.
24 Llapallanmi iskay-huk-huk-hukninwan tupan, manataqmi imatapas pantaqta ruwaranchu.
25 Huk kaqninmi allin kaqtapas huk kaqnintapas takyachin, ¿pitaq paypa hatunchasqa kayninta rikuspa hunt'aykunqa?

CAPÍTULO 43

1 Altopa hatunchakuynin, sut'i hanaq pacha, hanaq pachaq sumaq kaynin, k'anchariq rikuchiyninwan.
2 Inti rikhurimuqtinmi, Ancha Hatun Diospa ruwasqan admirakuypaq tocananta willashan.
3 Chawpi p'unchaytaq chakrata ch'akichin, ¿pitaq aguantanman nina rawrayta?
4 Hornota phukuqqa ruphaypi llank'ashan, intitaq kinsa kutita orqokunata ruphachin. nina wapsikunata samachispa, k'anchariq k'anchaykunata kachaspa, ñawikunata tutayachin.
5 Hatunmi chayta ruwaq Wiraqochaqa; Kamachikuyninman hinan usqhaylla phawan.
6 Killatapas churaranmi tiemponpi servinanpaq, kay pachaq señalnin kananpaq.
7 Killamantapachan fiestakunaq señalnin, chay k'anchayqa pisiyapunmi hunt'asqa kayninpi.
8 Killaqa sutinwan sutichasqa, t'ikrakusqanpi admirakuypaq yapakun, hanaq pacha ejercitokunaq instrumenton hina, hanaq pachapi k'anchariq.
9 Hanaq pachaq sumaq k'anchariynin, ch'askakunaq k'anchariynin, Señor Diospa alturankunapi k'anchariq adorno.
10 Ch'uya Diospa kamachisqanman hinan paykunaq ordenninpi sayanqaku, manataqmi hayk'aqpas sayk'unqakuchu.
11 Arco irista qhawariychis, chayta ruwaqta yupaychaychis. ancha sumaqmi chaypa kanchariyninpi.
12 Hanaq pachata k'ancharishaq muyuwan muyurin, Ancha Hatun Diospa makinkunan k'umuykachisqa.
13 Kamachikusqanwanmi rit'ita urmachin, juzgasqan llipyakunatapas usqhaylla kachan.
14 Chaywanmi qhapaq kaykunaqa kicharikun, phuyukunapas p'isqokuna hinan phawan.
15 Ancha atiyninwanmi phuyukunata allinta takyachin, rit'i rumikunataq p'akikun.
16 Payta rikuspa orqokuna chhaphchikun, munasqanman hinataq uray wayra wayramun.
17 T'uqyaypa qapariyninmi kay pachata khatatatachin, wichay ladomanta wayra-parapas, wayra-parapas ch'eqechinmi, p'isqokunaq phawasqan hinan rit'ita ch'eqechin.
18 Ñawiqa admirakunmi yuraq kayninmanta, sonqopas admirakunmi paramusqanmanta.
19 Q'oñi q'oñipas kachi hinan kay pachaman hich'aykushan, q'oñikuspataq filo k'aspikunaq patanpi kashan.
20 Wichay ladomanta chiri wayra wayramuqtin, unutaq hieloman tukupuqtinqa, unu huñusqapi qhepakun, unutapas pecho p'achata hina p'achachin.
21 Orqokunata ruphachin, ch'inneqta ruphachin, pastokunatapas nina hina ruphachin.
22 Tukuy imapaq kunan hampiqa usqhaylla hamuq phuyu, ruphay q'oñichisqa qhepata hamuq runtu.
23 Paypa yuyaychasqanwanmi ukhu pachata thasnuchin, chaypitaq islakunata tarpun.
24 Lamar-qocha patapi barcopi puriqkunaqa willanku ima peligropi kasqanta. ninrinchiswan uyarispataq admirakunchis.
25 Chaypim mana reqsisqa hinaspa admirakuypaq ruwaykuna, imaymana animalkuna hinaspa ballenakuna unanchasqa.
26 Paypa tukukuyninqa allintan kawsan, paypa siminwanmi tukuy imapas wiñasqa kashan.
27 Askhata rimasunman, chaywanpas pisillatan rimasunman, chayraykun pisillapi, payqa llapanmi.
28 ¿Imaynatan payta hatunchayta atisunman? Tukuy ruwasqanmantapas aswan hatunmi.
29 Señor Diosqa manchakuypaqmi, ancha hatunmi, admirakuypaq atiyniyoqtaqmi.
30 Wiraqochata hatunchaspaykichisqa, atisqaykiman hina hatunchaychis; Chaywanpas payqa aswan hatunraqmi kanqa, payta hatunchaspaykichisqa, tukuy kallpaykichista churaychis, ama sayk'uychischu. Manan hayk'aqpas karutaqa riyta atiwaqchischu, nispa.
31 ¿Pitaq payta rikurqan willawananchispaq? ¿Pitaq payta hatunyachinman imayna kasqanman hina?

32 Kaykunamanta aswan hatun kaqkunaqa pakasqaraqmi kashan, pisillatan rikunchis.
33 Wiraqochaqa tukuy imatan kamarqan. Dios sonqo runakunamanmi yachayta qorqan.

CAPÍTULO 44

1 Kunanqa allin reqsisqa runakunata, nacewaqninchis ñawpa taytanchiskunatapas alabasun.
2 Wiraqochaqa qallariymantapachan paykunaq chawpinta hatun k'anchayta ruwarqan.
3 Paykunan qhapaq suyunkupi kamachikurqanku, atiyniyoq kasqankurayku allin reqsisqa runakuna.
4 Llaqta umalliqkuna yuyaychasqankuwan, yachay yachayninkuwan llaqtapaq hina, yachaysapa, allin rimaq yachachisqankuqa.
5 Ahinataq takiy takikunata tarirqanku, versiculokunatapas qelqaspa rimarqanku:
6 Qhapaq runakuna, atiyniyoq sumaq allichasqa, tiyasqankupi thak-kaypi kawsaq.
7 Llapallan chaykunaqa mirayninkupi hatunchasqa karqanku, tiemponkupipas hatunchasqa karqanku.
8 Hinaqtinmi Diospa alabasqanta willasqa kanankupaq, Diospa sutinta saqerpariqkuna.
9 Hinaqtinmi wakinqa mana yuyarinayoq runakunapas kanchu. mana hayk'aqpas wañuq hina wañuqkunaqa; mana hayk'aq naceq hinataq tukupunku; hinaspa paykunapa qipanpi wawankunapas.
10 Chay runakunan ichaqa khuyapayakuq runakuna karanku, chanin kasqankuqa manan qonqasqachu.
11 Mirayninkuwanmi sapa kutilla allin herencia hina qhepanqaku, wawankunapas rimanakuy ukhupin kashanku.
12 Mirayninkupas, wawankunapas paykunaraykun allinta sayan.
13 Mirayninkuqa wiñaypaqmi qhepanqa, hatunchakuyninkupas manan pichasqachu kanqa.
14 Ayankupas thak-kaypi p'ampasqa; Sutinmi ichaqa wiñaypaq kawsan.
15 Runakunan willanqaku yachayniyoq kasqankuta, iñiq t'aqa runakunapas alabanqaku.
16 Enocqa Señortan kusichirqan, hinan t'ikrakurqan, llapa miraykunapaq yuyayman kutirikunankupaq.
17 Noeqa mana pantaq chanin runatan tarirqanku. phiñakuy tiempopin apasqa karqan kay pachaq rantinpi; chayraykutaq payqa puchuq hina kay pachaman saqesqa karqan, unu hunt'a hamuqtin.
18 Wiñay-wiñaypaq rimanakuymi paywan ruwakurqan, lliw runakuna manaña unu parawan wañunankupaq.
19 Abrahamqa askha runakunaq hatun taytanmi karqan.
20 Paymi Ancha Hatun Diospa kamachikuy siminta hunt'arqan, paywantaq rimanakurqan. Pruebasqa kaqtintaq, hunt'aq runata tarirqanku.
21 Chayraykun Jesusqa juramentowan segurarqan mirayninmanta nacionkunata saminchananpaq, kay pacha hallp'a hina mirachinanpaq, miraynintapas ch'askakuna hina hatunchananpaq, lamar-qochamanta lamar-qochaman herenciata chaskinanpaq. mayumanta hallp'aq k'uchunkamataq.
22 Isaacwantaqmi taytan Abrahanrayku llapa runakunaq saminchayninta, rimanakuytapas sayarichirqan, Jacobpa umanpitaq samincharqan. Payqa saminchayninpin reqsikurqan, hinaspan herenciata qorqan, rakisqankunatapas rakirqan; Chunka iskayniyoq ayllukuna ukhupin paykunata t'aqarqan.

CAPÍTULO 45

1 Paymantan huk khuyapayakuq runata horqomurqan, payqa llapa runaq allin qhawarisqanmi karqan, paymi karqan Diospa, runakunaq munakusqan Moises, paypa yuyariyninqa saminchasqan.
2 Paytaqa k'ancharishaq ch'uya runakunaman rikch'achirqan, hatunchaspataq awqankuna payta manchakuspa sayarqanku.
3 Rimasqanwanmi musphana ruwaykunata tukuchirqan, reykunaq ñawpaqenpitaq hatuncharqan, llaqtanpaqtaq kamachikuyta qorqan, k'anchariyninmantataq huk chikanta rikuchirqan.
4 Paytaqa mana iñiyniyoq llamp'u sonqo kayninpi ch'uyancharqan, llapa runakunamantataq payta akllarqan.
5 Paymi kunkanta uyarichirqan, tutayaq phuyuman pusamuspataq ñawpaqenpi kamachikuykunata qorqan, kawsay kamachikuy simita yachaymantawan, Jacobman rimanakuyninkunata yachachinanpaq, Israelmanpas taripayninkunata yachachinanpaq.
6 Payman rikch'akuq ch'uya runa Aarontan hatuncharqan, wawqen Leví ayllumanta.
7 Paywan wiñaypaq rimanakuyta ruwarqan, runakuna ukhupi sacerdote kaytataq qorqan; sumaq adornokunawanmi sumaqyachirqan, sumaq p'achawantaq p'achachirqan.
8 Paymanmi churarqan hunt'asqa hatunchayta; Qhapaq p'achawan, calzoncilloswan, suni p'achawan, efodwan ima kallpacharqan.
9 Granadakunawan, askha qori campanakunawantaq muyuriqninta muyurirqan, rishaspa yupaychana wasipi t'oqyananpaq, t'oqyananpaqpas, llaqtanpa wawankunata yuyarinanpaq.
10 Ch'uya p'achawan, qoriwan, azul sedawan, moradowan, bordaqpa ruwasqan, juicio p'achawan, Urimwan Tumimwan ima.
11 Q'ewisqa puka q'ewisqa, q'otusqa llank'aqpa ruwasqan, sello hina k'uyusqa ancha chaniyoq rumikunawan, qoriwan churasqa, alhaja ruwaqpa ruwasqan, Israel ayllukunaq yupasqanman hina yuyarinapaq qelqasqa.
12 Mitra patamanmi qorimanta coronata churarqan, chaypin qelqasqa karqan Ch'uya kay, hatunchanapaq adorno, ancha chaninniyoq llank'ay, ñawiq munaynin, allin sumaq, sumaq.
13 Paypa ñawpaqenpiqa manan pipas chay hinaqa karqanchu, manataqmi hayk'aqpas wak llaqtayoq runapas chaykunata p'achakuqchu, aswanpas wawankunallan wiñaypaq wawankunaq wawankunallan.
14 Sacrificionkutaqa sapa p'unchaymi iskay kutita tukupunqa.
15 Moisesqa ch'uyancharqan, ch'uya aceitewantaq hawirqan, wiñaypaq rimanakuywan, mirayninpaqpas, hanaq pachakuna qhepakunankama, payta servinankupaq, sacerdote kayta hunt'anankupaqwan. hinaspa sutinpi runakunata saminchay.
16 Llapa kawsaq runakunamantan payta akllarqan Señorman sacrificiokunata ofrecenanpaq, inciensota, misk'i q'apaytapas, yuyarinapaq, llaqtanwan allipunachiyta.
17 Paymanmi kamachikuyninkunata qorqan, juiciokunaq kamachikuyninkunapipas atiyta qorqan, Jacobman

willananpaq, kamachikuyninkunata Israelman willananpaqwan.
18 Wak llaqtayoq runakunan ch'inneqpi payta k'amirqanku, Datanpa, Abironpa ladonpi kaq runakunapas, Core llaqtapi tiyaq runakunapas, sinchi phiñakuywan phiñakuywan ima.
19 Señor Diosqa chayta rikuspan mana allinpaq qhawarirqan, sinchi phiñakuyninwantaq paykunata ruphachirqanku.
20 Ichaqa Aarontan aswan allinpaq qhawarichirqan, herenciatataq qorqan, miraymanta ñawpaq kaq rurukunatataq payman rakirqan. astawanqa askha t'antata wayk'urqan.
21 Paykunaqa Señor Diospa sacrificionkunatan mikhunku, chay sacrificiokunatan payman miraykunamanwan qorqan.
22 Llaqta runakunaq hallp'anpiqa manan herenciata chaskirqanchu, manataqmi llaqta ukhupipas karqanchu.
23 Kimsa kaqmi Eleazarpa churin Finees, payqa Señor Diosta manchakuspa tukuy sonqowan sayarirqan.
24 Chayraykun paywan thak-kaypi rimanakuy ruwakurqan, ch'uya cheqaspa llaqtanpa umalliqnin kananpaq, mirayninkunapiwan wiñaypaq sacerdote kanankupaq.
25 Judá ayllumanta Jesepa churin Davidwan rimanakusqankuman hina, reypa herencianqa mirayninkunallapaqmi, chhaynapin Aaronpa herencianqa mirayninkunapaqpas kanqa.
26 Diosmi sonqoykipi yachayta qosunkichis llaqtanta chaninpi juzganaykipaq, allin kaqninku mana chinkananpaq, hatunchasqa kayninku wiñaypaq wiñananpaq.

CAPÍTULO 46

1 Nave churin Jesusmi awqanakuykunapi kallpasapa karqan, profeciakunapi Moisespa rantinpi kamachikuqmi karqan, paymi sutinman hina hatunchasqa karqan Diospa akllasqankunata qespichinanpaq, paykuna contra sayariq awqankunatapas vengakunanpaq. Israel runakunata herenciankuman churananpaq.
2 ¡Mayna hatunmi karqan, makinkunata hoqarispa, espadanta llaqtakunaman haywariqtin!
3 ¿Pitaq paypa ñawpaqenpi chhaynata sayarirqan? Kikin Señormi awqankunata payman pusamurqan.
4 ¿Manachu intiqa kutirirqan? ¿Manachu huk p’unchay iskay p’unchay hina unay?
5 Ancha hatun Wiraqochatan waqyakurqan, awqakuna tukuy ladomanta mat’iykuqtinku; Hinan hatun Wiraqocha payta uyarirqan.
6 Ancha atiyniyoq runtu rumikunawantaqmi maqanakuyta nacionkunaman sinchita urmachirqan, Bet-horón llaqtamanta uraykamuspataq ch’usaqyachirqan hark’akuqkunata, suyukuna llapan kallpankuta reqsinankupaq, Señorpa ñawpaqenpi maqanakusqanrayku , hinaspan Atiyniyoq Diosta qatikuran.
7 Moisespa tiemponpipas Jefonepa churin Calebwan khuyapayakuq llank’ayta ruwarqan, paykunan huñunasqa runakunata hark’arqanku, runakunata huchamanta hark’arqanku, millay runakunaq quejakusqankuta thasnurqanku.
8 Chakipi puriq soqta pachak waranqa runakunamantan iskayninku waqaychasqa karqanku herenciaman pusanankupaq, lechewan mielwan puriq hallp’aman.
9 Señor Diosqa Calebmanpas kallpata qorqan, payqa machuyanankama paywan qhepakurqan, chaymi chay hallp'a pata pampakunaman haykurqan, mirayninkunataq herenciata hina chaskirqanku.
10 Chay hinapin llapa Israel runakuna reparanqaku Señor Diosta qatikuyqa allin kasqanta.
11 Juezkunamantapas, sapanka sutinkumanta, sonqonku mana qhelli huchapi puriq, manataq Wiraqochamanta t'aqakuq, yuyariyninku saminchasqa kachun.
12 Tullunkupas t'ikarichun, hatunchasqa runakunaq sutinpas wawankupi wiñachun.
13 Señor Diospa profetan Samuel, Señorninpa munakusqan, huk reinota sayarichirqan, llaqtanpaq kamachikuqkunata akllarqan.
14 Señor Diospa kamachikuyninman hinan iñiq t'aqata juzgarqan, Señortaq Jacobta respetarqan.
15 Hunt'aq sonqo kasqanwanmi cheqaq profeta hina tarikurqan, rimasqanwantaqmi reqsisqa karqan visionpi hunt'aq kasqanta.
16 Payqa atiyniyoq Señortan waqyakurqan, awqankuna ñuñuq corderota haywaqtin.
17 Wiraqochataq hanaq pachamanta t'oqyachirqan, sinchi qapariywantaq kunkanta uyarichirqan.
18 Tiro llaqtapi kamachikuqkunata, Filistea provinciapi llapa kamachikuqkunatapas wañuchirqan.
19 Manaraq puñushaspataq Señor Diospa ñawpaqenpi, akllasqanpa ñawpaqenpiwan rimarirqan: —Manan piqpa kaqninkunatapas zapatotapas hap'irqanichu, manataqmi pipas huchacharqanchu, nispa.
20 Wañusqan qhepamantaq profetizarqan, reymantaq willarqan tukukuyninta, kay pachamantataq kunkanta hoqarirqan runakunaq millay ruwayninta chinkachinanpaq.

CAPÍTULO 47

1 Paypa qepantataq Davidpa tiemponpi profetizananpaq Natan sayarirqan.
2 Imaynan thak kawsay sacrificiomanta wirata qechusqa kashan, chay hinallataqmi Davidpas Israelpa mirayninkunamanta akllasqa karqan.
3 Payqa leonkunawanmi pukllarqan uñachakunawan hina, osokunawantaq corderokunawan hina.
4 ¿Manachu juch’uyllaraq kashaspa huk hatunkaray runata wañuchirqan? ¿Manachu runakunamanta k'amiyta qechurqan, llant'api rumiwan makinta hoqarispa, Goliatpa hatunchakuyninta maqaspa?
5 Ancha Hatun Señortan waqyakurqan. paña makinpitaq kallpata qorqan chay atiyniyoq maqanakuqta wañuchinanpaq, llaqtanpa waqrantapas sayarichinanpaq.
6 Chaymi runakunaqa chunka waranqa runakunawan yupaycharqanku, Señor Diospa saminchayninwantaq yupaycharqanku, k'ancharishaq coronata qosqanrayku.
7 Tukuy ladomanta awqankunata wañuchispa, awqankunata filisteakunata ch'usaqyachirqan, kunankamataq waqrankuta p'akirqan.
8 Tukuy ruwasqankunapin Ancha Hatun Diosta yupaycharqan k'ancharishaq simikunawan. Tukuy sonqonwanmi takikunata takiq, kamaqnintapas munakuq.
9 Altarpa ñawpaqenpin takiqkunata churarqan, kunkankuwan misk'i takikunata tocanankupaq, sapa p'unchaytaq takiyninkupi alabanankupaq.
10 Fiestakunata sumaqcharqan, p'uchukay p'unchawkunatataq p'uchukaykama churarqan, ch'uya sutinta yupaychanankupaq, templo tutamantamantapacha waqachinanpaq.

11 Señor Diosmi huchankunata qechupurqan, waqrantapas wiñaypaq hatuncharqan.
12 Paypa qepantan huk yachaysapa churi hatarirqan, payraykutaq mana kacharisqa tiyarqan.
13 Salomonqa thak tiempopin kamachikurqan, hatunchasqataqmi karqan. Diosmi muyuriqninpi llapa runakunata ch'inllayachirqan, sutinpi wasita hatarichinanpaq, ch'uya cheqasninta wiñaypaq allichananpaq.
14 ¡Mayna yachayniyoqmi karqanki wayna-sipas kashaspa, unu hunt'a hina, yuyaywan hunt'asqataq karqanki!
15 Almaykin kay pachata qataykuran, tutayaq rikch'anachiykunawantaq hunt'achirqanki.
16 Sutiykiqa karumanmi rirqan islakunaman. Hawka kawsaynikiraykum kuyasqa karqanki.
17 Llaqta runakunaqa admirakurqankun takiykikuna, proverbiokuna, rikch'anachiy simikuna, sut'inchaykuna ima.
18 Israelpa Señor Diosninpa sutinwanmi qorita huñurqanki lata hina, qolqetataq plomota hina mirachirqanki.
19 Warmikunamanmi k'umuykukurqanki, cuerpoykiwanmi kasuchisqa karqanki.
20 Qanmi yupaychayniykita qhellicharqanki, mirayniykitapas qhellicharqanki, chhaynapin wawaykikunata phiñachirqanki, mana yuyayniyoq kasqaykimantataq llakikurqanki.
21 Chaymi gobiernoqa t'aqanakurqan, Efraín llaqtamantan kamachikurqan huk reino hatariq.
22 Wiraqocha ichaqa manan hayk'aqpas khuyapayakuyninta saqenqachu, nitaqmi mayqen ruwasqanpas chinkanqachu, nitaqmi akllasqanpa mirayninkunatapas chinkachinqachu, munakuqpa miraynintapas manan qechunqachu , paymantataq Davidpaq saphi.
23 Saynatan Salomonqa ñawpaq taytankunawan samaykurqan, mirayninmantataq saqerqan Roboamta, payqa mana yuyayniyoqmi karqan, mana yuyayniyoqtaqmi karqan, paymi yuyaychasqanwan llaqtata t'aqarqan. Chaymantapas Nabatpa churin Jeroboam Israel runakunata huchallichirqan, Efrainmanpas huchallikusqanta willarqan.
24 Huchankutaq sinchita yapakurqan, chaymi hallp'amanta qarqosqa karqanku.
25 Paykunaqa tukuy millay ruwaykunatan maskharqanku, paykunaman vengakuy chayamunankama.

CAPÍTULO 48

1 Hinaqtinmi profeta Eliasqa nina hina sayarirqan, simintaq lamparan hina rawrarirqan.
2 Paykunamanmi sinchi yarqayta apamurqan, tukuy sonqowantaq paykunata pisiyachirqan.
3 Señor Diospa siminwanmi hanaq pachata wisq'arqan, kinsa kutitataq ninata urmachirqan.
4 ¡Ay Elias, mayna hatunchasqam karqanki admirakuypaq ruwasqaykikunawan! ¡Pitaq qan hina hatunchakunman!
5 Paymi Ancha Hatun Diospa siminwan wañusqa runata wañuymanta kawsarichirqan, wañusqakunaq tiyananmantataq kawsarichirqan.
6 Paymi reykunata ch'usaqyachirqan, allin qhawarisqa runakunatataq puñunankumanta.
7 Paymi Sinai llaqtapi Señor Diospa anyasqanta uyarirqan, Horeb llaqtapipas vengakuy juzgasqanta.
8 Paymi reykunata akllarqan vengakunankupaq, profetakunatapas paypa qhepanta hawinankupaq.
9 Nina wayrawan, nina caballokunaq carretanpiwan hoqarisqa karqan.
10 Paykunan tiemponkupi anyanankupaq churarqanku, Wiraqochaq taripayninpa phiñakuynin thasnunanpaq, manaraq phiñakuyman p'akikushaqtin, taytaq sonqonta churinman kutichinanpaq, Jacobpa ayllunkunatapas kutichipunanpaq.
11 Kusisamiyoqmi qanta rikuspa munakuypi puñuqkunaqa. Cheqaqtapunin kawsasunchis, nispa.
12 Eliasmi muyu wayrawan qatasqa kasharqan, Eliseotaq espiritunwan hunt'aykusqa, kawsashaspaqa manan mayqen kamachikuqpa qayllanmanpas kuyurirqanchu, manataqmi pipas kamachikuchiyta atirqanchu.
13 Manan ima simipas atipayta atirqanchu; Wañusqan qhepamantaq cuerponqa profetizarqan.
14 Kawsayninpi musphanakunatan ruwarqan, wañupuqtintaq ruwasqankunaqa admirakunapaq hina karqan.
15 Tukuy chaykunamanta runakunaqa manan wanakurqankuchu, manataqmi huchankumanta t'aqakurqankuchu, suwasqa kanankukama, hallp'anmanta apasqa kanankukama, llapan teqsimuyuntinpi ch'eqesqa kanankukama, chaywanpas Davidpa wasinpin huk huch'uy llaqta, kamachikuqpas qheparqan : 1 .
16 Paykunamanta wakinqa Diospa munasqanman hinan ruwaranku, wakintaq huchankuta mirachirqanku.
17 Ezequiasqa llaqtanta allinta kallpachaspa chawpinman unuta apamurqan, sinchi qaqatataq fierrowan t'oqospa unupaq p'uytukunata ruwarqan.
18 Paypa tiemponpin Senaqueribqa Rabsacesta kacharqan, hinaspan Sion contra makinta hoqarispa hatunchakurqan.
19 Hinaqtinmi sonqonkupas, makinkupas khatatataspa, wachakuq warmikuna hina nanasqa kasharqanku.
20 Paykunan ichaqa khuyapayakuq Señor Diosta waqyaspa makinkuta haywarirqanku, hinan ch'uya Diosqa hanaq pachamanta uyarispa paykunata qespichirqan.
21 Asiria runakunaq tropanta atiparqan, angelnintaq paykunata ch'usaqyachirqan.
22 Ezequiasqa Señor Diospa munasqanman hinan ruwaran, taytan Davidpa munayninkunapitaqmi kallpasapa karqan, imaynan profeta Esaypas kamachirqan hinata, payqa hatunmi karqan, hunt'aqmi karqan rijuriyninpi hunt'aq.
23 Paypa tiemponpin intiqa qhepaman kutipurqan, chaymi reypa kawsayninta unayta wiñachirqan.
24 Paymi sumaq espirituwan rikurqan qhepapi imachus pasananta, hinaspan Sion llaqtapi waqaq runakunata sonqocharqan.
25 Paymi willaran imachus wiñaypaq pasananta, pakasqa kaqkunata otaq hayk'aqllapas hamunantapas.

CAPÍTULO 49

1 Josiasta yuyariyqa, hampiqpa ruwasqan q'apaypa ruwasqanman rikch'akun, llapan simipi miel hina misk'i, vino mikhuypi taki hina.
2 Llaqta runakunaq kutirichiyninpi chaninmi purirqan, millay millay millay ruwaykunatataq qechupurqan.
3 Paymi sonqonta Wiraqochaman pusarqan, mana manchakuq runakunaq tiemponpitaq Dios yupaychayta takyachirqan.
4 Llapallanmi pantasqa karqanku, Davidwan Ezequiaswan Josiaswanlla, Ancha Hatun Diospa kamachikuy siminta

saqerparisqankurayku, Judá reykunapas mana allintachu ruwaranku.
5 Chayraykun Jesusqa atiyninkuta hukkunaman qorqan, huk nacionmanpas hatunchayninkuta qorqan.
6 Santuarioq akllasqan llaqtatan ruphachirqanku, callekunatapas ch'usaqyachirqanku, Jeremiaspa willasqanman hina.
7 Paytaq mana allinta valekurqanku, chaywanpas payqa profeta karqan, mamanpa wiksanpi ch'uyanchasqa, saphimanta saphichananpaq, ñak'arichinanpaq, ch'usaqyachinanpaq ima. Saynallataq hatarichinanpaq, tarpunanpaqpas.
8 Ezequielmi rikuran chay k'ancharishaq rijuriyta, chaymi querubinkunaq carretanpi rikusqa.
9 Paraq rikch'aynin ukhupi awqakunamanta rimaspa, pañaman riqkunatapas pusarqan.
10 Chunka ishkayniyoq profetakunamantapas saminchasqa kachun, tullunkupas watiqmanta t'ikarichun, Jacobta sonqocharqanku, mana iskayrayaspataq qespichirqanku.
11 ¿Imaynatataq Zorobabelta hatunchasun? Paña ladopi señal hinaraqmi karqan.
12 Josedecpa churin Jesuspas chhaynatan karan, paymi tiemponkupi wasita sayarichirqan, Señor Diospaq ch'uya templotapas sayarichirqan, chay temploqa wiñaypaq k'ancharinanpaqmi wakichisqa karqan.
13 Akllasqa runakuna ukhupitaq karqan Neemias, paypa ancha reqsisqa kayninmi, paymi urmasqa perqakunata hatarichiwarqanchis, punkukunatawan hark'akunatapas sayarichirqan, thunisqanchiskunatataq wakmanta sayarichirqan.
14 Kay pachapiqa manan pipas Enoc hina unanchasqachu karqan; Kay pachamanta qechusqa kasqanrayku.
15 Manataqmi Jose hina naceq waynapas karqanchu, wawqenkunaq gobernadornin, runakunaq qhepan, tullunkunata Señorpa qhawarisqan.
16 Semwan Setwanqa runakuna ukhupin ancha hatunchasqa karqanku, hinallataq Adanpas kamasqa llapa kawsaqkunamantapas aswan hatunchasqa karqanku.

CAPÍTULO 50

1 Uma sacerdote Simón, Oniaspa churin, paymi kawsashaspa wasita allicharqan, Dios yupaychana wasitapas allin takyachirqan.
2 Paypa qayllanpin teqsimantapacha iskay kutita sayarichisqa karqan, yupaychana wasiq muyuyninpi perqaq hatun hark'asqan.
3 Paypa tiemponpi unuta jap'inapaq p'uytuqa lamar-qocha hina brújulapi kasharqan, broncemanta p'uyñukunawan qatasqa kasharqan.
4 Dios yupaychana wasita ama urmananpaq cuidarqan, llaqtatataq hark'arqan ama muyuykusqa kananpaq.
5 ¡Maynatan runakunaq chawpinpi hatunchasqa karqan santuariomanta lloqsimuspa!
6 Puyu chawpipi tutamanta ch'aska hina, hunt'a killa hina.
7 Ancha Hatun Diospa templonpi inti k'anchariq hina, k'anchariq phuyukunapi k'anchariq arco iris hina.
8 Wata primavera killapi rosas t'ika hina, unu mayu patapi lirio sach'a hina, chiri tiempopi incienso sach'a k'allma hina.
9 Incienso p'uyñupi ninawan inciensowan, tukuy rikch'aq rumikunawan k'utusqa qori manka hina.
10 Sumaq olivo sach'a hina, puyukama wiñaq ciprés sach'a hina.
11 Sumaq p'achawan p'achakuspa, ch'uya altarman wichaspa, ch'uya kay p'achata hatuncharqan.
12 Sacerdotekunaq makinmanta t'aqasqakunata hap'ispataq, Libano llaqtapi cedro wayna hina altarpa nina rawran qayllapi sayasharqan. palmera sach'akuna muyuriqninta muyuriqtintaq.
13 Chay hinatan Aaronpa llapa churinkunapas Israel llaqtantin runakunaq qayllanpi k'ancharisharqanku, Señor Diospa ofrendankunatapas makinkupi hap'ispa.
14 Altarpi serviciota tukuspan, tukuy atiyniyoq Diospa ofrendanta sumaqchananpaq.
15 Vasoman makinta haywarispan uvas yawarta hich'aykurqan, altarpa chakinmantaq misk'i q'apayta hich'aykurqan llapanmanta aswan hatun Reyman.
16 Hinaqtinmi Aaronpa churinkuna qaparispanku qolqemanta trompetakunata tocaspanku qaparirqaku, chaynapi Ancha Hatun Diospa qayllanpi yuyarinankupaq.
17 Hinaqtinmi llapa runakunaqa usqhaylla pampaman k'umuykuspa, Tukuy-atiyniyoq Señor Diosninkuta, Ancha Hatun Diosta yupaychanankupaq.
18 Takiqkunapas kunkankuwanmi alabaykunata takirqanku, imaymana t'oqyaykunawanmi chaypiqa misk'i takikunata ruwarqanku.
19 Runakunaqa, Ancha Hatun Señor Diostan rogakurqanku khuyapayakuqpa ñawpaqenpi mañakuspa, Señor Diospa hatun p'unchaynin tukukunankama, serviyninta tukunankama.
20 Hinaqtinmi Jesusqa uraykamuspa llapa Israel runakunaq hawanman makinta hoqarirqan, Siminwan Señor Diosta saminchananpaq, sutinpi kusikunanpaqwan.
21 Hinaspan iskay kaq kutipi yupaychanankupaq k'umuykukurqanku, Ancha Hatun Diospa saminchayninta chaskinankupaq.
22 Chhaynaqa, llapa runakunaq Diosnintan saminchaychis, payqa tukuy hinantinpi musphana ruwaykunallatan ruwan, wiksanchismantapachan p'unchayninchista hatunchawanchis, khuyapayakuyninman hinataq ruwawanchis.
23 Paymi sonqonchispi kusikuyta qowanchis, Israel llaqtapi wiñaypaq thak kawsayniyoq kananchispaq.
24 ¡Payqa noqanchiswan khuyapayakuyninta takyachiwasunman, tiemponpitaq qespichiwasunman!
25 Sonqoypa millakusqan iskay nacionkunan kan, kinsa kaqtaq mana nacionchu.
26 Samaria orqopi tiyaq runakuna, Filistea runakuna ukhupi tiyaqkuna, Siquem llaqtapi tiyaq mana yuyayniyoq runakunapas.
27 Jerusalén llaqtayoq Siracpa churin Jesusmi kay libropi qelqarqan entiendeymanta yachaymantawan.
28 Kusisamiyoqmi chaykunapi kallpachakuqqa. Sonqonpi chaykunata waqaychaqqa yachayniyoqmi kanqa.
29 Chaykunata ruwanqa chayqa, tukuy imapi kallpayoqmi kanqa, Señor Diospa k'anchayninmi pusarin, paymi Dios sonqo runakunaman yachayta qon. Wiñaypaq Señor Diospa sutin saminchasqa kachun. Amén, Amén.

CAPÍTULO 51

1 Siracpa churin Jesuspa mañakuynin. Señor Diosníy, Rey, graciasta qosqayki, Qespichiqniy Diosníy, yupaychasqaykin, sutiykitan yupaychani.
2 Qanmi kanki defiendewaqniy yanapawaqniypas, cuerpoytataqmi waqaycharqanki chinkachisqaymanta,

k'amikuq simikunaq toqllanmanta, llullakuq simikunamantapas, awqaykuna contrapas yanapawaqniymi karqanki.

3 Qespichiwarqanmi, askha khuyapayakuykunaman hina, sutiykiq hatun kayninman hina, mikhunaypaq listo kaq runakunaq kirunkunamanta, kawsayniyta maskhaqkunaq makinmantawan, imaymana ñak'ariykunamantawan Kapuwarqa;

4 Tukuy ladomanta nina asnachisqanmanta, mana rawrachisqay nina chawpimantawan.

5 Infierno wiksa ukhumanta, qhelli simimanta, llulla simikunamantawan.

6 Mana chanin simimanta reyman huchachakusqaywanmi almayqa wañuykama asuykamurqan, kawsayniyqa uray infiernoman qayllaykamurqan.

7 Paykunan muyuykuwarqanku, manataqmi pipas yanapawaqniy karqanchu, runakunaq yanapaynintan maskharqani, ichaqa manan pipas karqanchu.

8 Hinaqtinmi yuyaykurqani, Señor Diosníy, khuyapayakuyniykipi, ñawpaqpi ruwasqaykikunapiwan, imaynatas suyashaqniykikunata kacharichinki, awqakunaq makinmantataq qespichinki.

9 Hinan kay pachamanta mañakusqayta hoqarirqani, wañuymanta kacharichisqa kanaypaqtaq mañakurqani.

10 Wiraqocha Yayantan waqyakurqani, ñak'ariy p'unchaykunapi, hatunchakuqkunaq tiemponpipas, mana yanapay kashaqtin, ama saqewananpaq.

11 Sapa kutinmi sutiykita alabasaq, agradecekuspataq takisaq. Chay hinataqmi mañakuyniy uyarisqa karqan.

12 Qanmi qespichiwarqanki chinkaymanta, millay tiempomantataq qespichiwarqanki, chayraykun graciasta qosqayki, alabasqayki, sutinkutapas saminchasqayki, Señor Diosníy.

13 Huch'uyllaraq kashaqtiy, otaq huk nacionman rispayqa, Diosmanta mañakusqaypin sut'itapuni yachayta munarqani.

14 Dios yupaychana wasiq ñawpaqenpin paypaq mañakurqani, tukukuykamataq maskhasaq.

15 T'ikamantapacha uvas puqunankama sonqoymi paywan kusikurqan, chakiyqa allin ñannintan rirqan, wayna kasqaymantapachan maskharqani.

16 Ninriyta pisillata k'umuykukuspaymi payta chaskirqani, hinaspan askha yachaykunata tarirqani.

17 Chaywanmi allinta yanapawarani, chaymi yachayta qowaqniyta hatunchasaq.

18 Ñoqaqa yuyaykurqanin paypa qhepanta ruwanaypaq, tukuy sonqowanmi allin kaqta qatikurqani. chhaynapin mana p'enqachisqachu kasaq.

19 Almaymi paywan maqanakurqan, ruwasqaykunapipas cheqaqmi karqani, hanaq pachaman makiyta haywarirqani, paymanta mana yachasqaymantataq waqarqani.

20 Almaytan payman pusarqani, ch'uya kaypitaq tarirqani, qallariymantapachan sonqoy paywan hukllachasqa karqani, chayraykun mana saqerparisqachu kasaq.

21 Payta maskhaspaymi sonqoy llakikuran, chayraykun allin kapuqniyoq kani.

22 Tayta Diosmi huk qalluta qowarqan premioypaq, chaywantaqmi payta alabasaq.

23 Mana yachayniyoq runakuna, asuykamuwaychis, yachay wasipi tiyaychis.

24 ¿Imanasqataq mana llumpayllachu kachkankichik, ¿ima ninkichiktaq kaykunamanta, almaykichis llumpay yakunayasqa kashaspa?

25 Simiyta kicharispataq nirqani: Mana qollqeyoqta rantinkichis, nispa.

26 Kunkaykita yugoman churay, almaykitaq yachachisqa kachun, payqa sasa tariymi.

27 Ñawiykichiswan qhawariychis, pisi llank'anayoq kasqayta, askha samaytataq haywasqaymanta.

28 Askha qolqewan yachaychis, paywantaq askha qorita chaskiychis.

29 Paypa khuyapayakuyninmanta almaykichis kusikuchun, ama p'enqakuychischu paypa alabasqanmanta.

30 Sapa kuti llank'ayniykita llank'ay, paymi tiemponpi premioykita qosunki.